

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem. — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernatt, wiadomości potocznych Antoni Konieczny, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leńiewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 350

Poznań, środa dnia 31 lipca 1929

Rok XXIV

Ukryte drogi

Polityka, wymierzona przeciwko jakiemuś państwu, ma zawsze dwa ramiona. Jedno wymierzone jest wprost i operuje na terenie międzynarodowym. Jest to mniej lub więcej oficjalna polityka zagraniczna atakującego państwa, które porusza wszelkie sprężyny, ażeby w układzie sojuszków stworzyć dla siebie najdogodniejsze, a dla wroga najniekorzystniejsze warunki, a wreszcie doprowadzić do chwili, w której mogłoby wystąpić wyraźnie w myśl swoich dążeń z nadzieją ich przeprowadzenia.

Drugie ramie tej polityki działa znacznie bardziej w cieniu. A mianowicie, nie zadawalniając się działaniem bezpośrednim, wymierzonym z zewnątrz, państwo atakujące dąży do tego, ażeby w kraju, będącym przedmiotem ataku, przygotować sobie grunt, osłabić je wewnątrz, stworzyć i popierać prądy i kierunki, które, jeżeli by nawet wprost nie współdziałały, to przynajmniej nie były mu zdecydowanie wrogie i szkodliwe. Jest to tajna i starannie ukrywana, niemniej z wyjątkiem stosowana próba wpływania wewnętrznego, przyczem bogactwo środków jest tu niezwykle obfite.

Nie jest to zresztą metoda nowa, przykładów dostarczają w wielkiej liczbie zarówno dzieje starożytne, jak i nowoczesne, zresztą nie tylko sposób i środki działania, stosownie do nowoczesnych warunków. Próbowano ich i przed wojną i podczas wojny, i po wojnie. Niemcy rozsadzili przeciw Rosję nie od zewnątrz, ale od wewnątrz, wspomagając prądy osłabiające albo zgola paralizujące aktywność zewnętrzną państwa rosyjskiego. Słynne przewiezienie Lenina i towarzyszy jego do Rosji są tylko specjalnie jaskrawym objawem takiej akcji.

W czasach powojennych specjalnie zaznacza się konieczność wpływania wewnątrz danego kraju, ażeby uczynić go skłonny do poprowadzenia pewnej polityki. Wszelkie bowiem gesty, używane dawniej dość beceremonjalnie, w rodzaju manifestacji siły, groźb wojennych, ultimatów, stały się po wojnie bardzo niepopularne. Polityka państw, nigdy nie odznaczająca się specjalnie szczerością, zamiary swoje spowija dzisiaj w jaknajbardziej pokojowe frazesy, a jeżeli nawet dąży do odebrania czegoś sąsiadowi to tłumaczy dążenie to zamiarem rzekomej „pacyfikacji Europy”, jak n. p. Niemcy określają zamachy swoje na Pomorze i Górny Śląsk. Rzucając jednak hasło „pokojowej rewizji granic” i zdając sobie sprawę z trudności innego załatwienia, polityka odnośna naprawdę — bez względu na to, jakie byłyby jej ostateczne środki — musi jednak i na to „pokojowe” przygotowanie zwrócić uwagę.

A właśnie to pokojowe przygotowanie musi iść od wewnątrz. Jeżeli n. p. Niemcy dążą do tego, ażeby osiągnąć od Francji ustępstwa i pchnąć ją na tory takiej polityki, któraby ich widokom odpowiadała, to jasnym jest, że najprostszym środkiem, to jest zmuszenie jej do tego siłą, jest dzisiaj niemożliwe. Pozostaje tedy próba wywołania nacisku przez inne państwa, a ponieważ i ona sama nie mogłaby wystarczyć, zagadnienie stresz-

Udział Polski w konferencji mocarstw

Delegacja polska wyjedzie 4. sierpnia

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.). W kołach politycznych mówią, że Polska otrzymała zaproszenie kolektywne państw, które brały udział w obradach reparacyjnych, do udziału w konferencji międzynarodowej, która się zbierze w Hadze 6 sierpnia. Skład delegacji będzie zdecydowany po przyjeździe min. Zaleskiego. Delegacja polska wyjedzie 4 sierpnia. (w)

Berlin, 31. 7. (PAT.). W depeszy swego korespondenta paryskiego donosi „Vossische Zeitung”, że w rokowaniach dyplomatycznych w sprawie konferencji rządów udało się doprowadzić do uzgodnienia stanowiska w

Skład delegacji francuskiej

Paryż, 31. 7. (Radio wł.) Według doniesienia gazet wejdą w skład delegacji francuskiej na konferencję w Hadze następujące osoby: premier Briand, min. skarbu Cheron, sekr. w

Przygotowania do konferencji

Berlin, 31. 7. (Pat.) Biuro Wolffa donosi z Hagi: Jak słychać, dla delegacji niemieckiej, angielskiej, francuskiej, belgijskiej, włoskiej, japońskiej, polskiej, rumuńskiej i greckiej zarezerwowano już apartamenty w hotelach haskich i w pobliskiej miejscowości kąpielowej Scheveningen. W naradach weźmie udział w charakterze obserwatora rządu amerykańskiego attache wojsk amerykańskich mjr. Watson. W hotelu des Indes wynajęto specjalne apartamenty na przyjęcia dla ministra Brianda.

Rząd francuski prowadzi rokowania z zarządzeniem poczt holenderskich w

głównych kwestiach wstępnych. Konferencja otwartą zostanie we wtorek, dnia 6 sierpnia o godz. 11 przed południem w gmachu holenderskiej Izby niższej, zarezerwowanej przez rząd Holandji dla narad konferencji. Mocarstwa, które podpisały plan Younga, postanowiły zwrócić się do rządu Stanów Zjednoczonych z prośbą o wysłanie na konferencję przedstawiciela oficjalnego, względnie nieoficjalnego celem udziału w naradach. Uzgodniono zasadniczo również stanowisko w sprawie zaproszenia małych wierzycieli reparacyjnych.

min. spraw zagr. Berthelot, prez. Banku Francji Moreau, szef gabinetu premiera Leger, radca prawn. w min. spr. zagr. Fromageot oraz kilku rzeczoznawców.

sprawie utworzenia własnej komunikacji telefonicznej, przeznaczonej dla utrzymania stałego kontaktu między delegacją francuską a Quai d'Orsay w Paryżu. Przybyły w tym celu do Hagi przedstawiciel rządu francuskiego oświadczył, że Briand oczekuje otwarcia konferencji w terminie poprzednio ustalonym.

Berlin, 31. 7. (PAT) Oczekują tu powrotu min. Stresemanna na dzień jutrzejszy. W niedzielę, wedle doniesień dzienników, wyjedzie min. Stresemann do Hagi z delegacją, skład której nie został jeszcze ostatecznie ustalony.

Prawda w oczy kole

Berlin, 31. 7. (PAT) Biuro Wolffa donosi: Do sejmiku pruskiego wpłynęła interpelacja jednego ze stronnictw prawicowych, domagająca się pociągnięcia do odpowiedzialności dyrektora gimnazjum dr. Kawerauna za to, że na zebraniu Ligi Obrony Praw Człowieka żądał usunięcia z podręcznika historii kłamstwa o niewinności Niemiec w wywołaniu wojny. Dr. Kaweraun oświadczył miał poza tem,

oza się w tem, ażeby Francja sama chciała zgodzić się na niektóre projekty niemieckie.

Środki, jak powiedzieliśmy, są rozmaite. Nie ubliżymy niezależnej prasie francuskiej, stwierdzając fakt znany już przed wojną, iż niektóre pisma francuskie są dostępne wpływom finansowym i urabiają wtedy opinie tak, jak tego sobie życzą czynniki finansujące. W ten sposób otwiera się drogę do opinii wewnętrznej kraju. Nie jest również tajemnicą iż socjaliści wszystkich krajów znajdują się pod silnym wpływem niemieckim, i że w wyniku tego stanu rzeczy polityka socjalistyczna jest wszędzie gruntem łatwym do wyzyskania na rzecz interesów polityki niemieckiej. Oczywiście, że rzecz tę robi się zgrabnie. Nie zawsze wprawdzie twierdzić można, że tacy a tacy przywódcy socjalistyczni są świadomym narzędziem polityki niemieckiej. Ale pewne jej hasła i dążenia mogą być przez nią wyzyskiwane, i wiemy doskonale, że tak się dzieje, i że finanse niemieckie, których pochodzenia ostatecznie nie zawsze można stwierdzić, płyną przez ręce socjalistów niemieckich do kas socjalistycznych innych krajów.

iz Francja miała zupełną rację, dzielić Górny Śląsk na dwie części i przyłączyć z powrotem Alzację i Lotaryngję. Pruskie ministerstwo oświaty, jak donosi Pruska Ag. Prasowa, zajęło stanowisko odmowne wobec żądań interpelacji, oświadczając, iż dr. Kaweraunowi przysługuje zupełne prawo wypowiadania poglądów, o partych na badaniach naukowych.

Poza tem zaś Niemcy specjalnie zwrócili uwagę na tak niesłychanie ważny moment, jakim jest działanie wielkich interesów gospodarczych i finansowych. Gdy się uważnie przypatrzyć tym przedstawicielom gospodarki francuskiej, którzy reprezentują we Francji kierunek zdecydowanie germanofilski, odkryjemy wkrótce, iż łączą ich z Niemcami rozliczne interesy finansowe i gospodarcze. I tutaj wychodzi na jaw działanie polityczne kapitału wchodzącego do innego kraju nietylko w sensie jawnych i formalnych możliwości, które ono zawiera, ale w sensie świadomego, a nawet półświadomego wpływu, jaki wywiera na sposób myślenia licznych osób, od tego kapitału w tej albo innej formie uzależnionych. Wpływ ten paraliżuje ich odporność, usypia czujność, a słabsze jednostki czyni wprost podatnymi dla jego wymagań politycznych — w mniejszym lub większym stopniu.

To są drogi, którymi w dzisiejszych warunkach toczy się najbardziej niebezpieczna akcja jednego państwa przeciw drugiemu.

J. D.

Paryż — Charbin

Sześć wstępnych artykułów półrocznego „Tempsa” poświęcono wyczerpującej analizie sowiecko - chińskiego konfliktu. I to w chwili, kiedy uwaga społeczeństwa francuskiego pochłonięta była polemiką na temat ratyfikacji długów. Całe kolumny „Humanité” — oficjalnego organu tutejszej partii komunistycznej — wypełnione są opisami sowieckich „krzywd”, doznawanych od nacjonalistów chińskich. Wogóle, dzienniki paryskie udzielają niezwykle dużo miejsca informacjom o biegu wypadków na Dalekim Wschodzie, chociaż terazniejsza sytuacja w Europie mogłaby dostarczyć aż nadto materiałów do sensacyjnych artykułów. Muszą więc być jakieś specjalne powody tego niezwykle go zainteresowania się zagadnieniem, dosyć obcym — na pozór przynajmniej — zagranicznej polityce Francji.

Powodów jest kilka. Wspomina się o nich dyskretnie, pomiędzy wierszami, bo są to sprawy nieco drażliwego charakteru. Francja posiada wszelkie prawo interesować się przedmiotem obecnego zatargu sowiecko - chińskiego: „Przeszło trzydzieści lat temu otrzymał hrabia Witte od ówczesnego premiera pekińskiego Li-Hung-Czanga koncesję na tereny niezbędne do budowy rosyjskiej kolei żelaznej w Mandżurji. Ołbrzymie kapitały, potrzebne na zrealizowanie tego kosztownego projektu, udało się zrecznemu ministrowi finansów zdobyć we Francji. „Jeżeli mieć na względzie opłakane losy 20-tu miliardów franków, pożyczonych Rosji, to zupełnie uzasadniona wydać się musi troska zrabowanego przez bolszewicką rewolucję wierzyciela o przyszłość mandżurskiej kolei żelaznej. W Paryżu wciąż jeszcze mówi się o możliwości wywindykowania — bodaj w drobnej części owych miliardów.

Bardzo znamienym również dla tutejszych stosunków jest sens moralny, wyciągany przez prasę z konfliktu sowiecko - chińskiego. Mianowicie przypomina ona bolszewikom wszelkiej narodowości, tak gorliwie adwokatującym dziś zaborczemu imperjalizmowi rosyjskiemu, że jeszcze wczoraj rzucali oni gromy na Francję za jej ekspansję w Maroku. „Mandżurja nie jest chińską ziemią — powiedzą w Moskwie. Zgoda, ale jeszcze mniejsze ma prawo rościć sobie do niej jakąkolwiek pretensję Rosja. I pisma komunistyczne, mówiące teraz o prowokacji chińskiej, uderzają w identyczny ton, którym rozbrzmiewały nasze kolonialne dzienniki, piętnujące wtedy perfidję marokańską... Zadalicie od nas wycofania się z Maroku?... Ewakuujcie Mandżurję!” — woła prasa paryska pod adresem Moskwy. Niewątpliwie, kłopoty sowieckiego rządu na Dalekim Wschodzie napawają szczerą „Schadenfreude” społeczeństwo francuskie. Zatarg sowiecko - chiński jest też bardzo na rękę rządowi tutejszemu, gdyż umożliwia wykazanie poglądowo ciętym doktrynerom marxistowskim, że nie wolno zbyt lekkomyślnie „przyganiać... kapitalistycznemu garnkowi, bo i komunistyczny — brzydko smoli”. I wcale nie na czerwonono...

Istnieje jeszcze jeden wzgląd, dla którego zaadaniem tem interesuje się tak żywo Paryż: problem kolei mandżurskiej nie ogranicza się do sporu wyłącznie sowiecko - chińskiego. — W grę wchodzi również wykazanie poglądów, wynikają z komplikacji, mogące bardzo ujemnie wpłynąć na tok pertraktacji pomiędzy Moskwą a Londynem w sprawie wznowienia stosunków dyplomatycznych pertraktacji, które nie są mile widziane na Quai d'Orsay. Ale o tem nie pisze się nawet między wierszami...

PRZY ZAKUPACH ZWAŻAJ
CZY JESTEŚ W SKLEPIE
POLSKIM I CHRZEŚCIJAŃSKIM

Taktyka Niemiec przed naradą międzynarodową

Niemcy ustaliły już sobie stanowisko, z jakim idą na konferencję międzynarodową, która ma się odbyć w najbliższym czasie. Ustalenie to polega na — przekreśleniu własnego podpisu i zobowiązania pod znaną uchwałą z 16-go września 1928 w Genewie, która jest podstawą rokowań od tego czasu się toczących. Ten uproszczony, a tak znamienity w dyplomacji niemieckiej powojennej, sposób postępowania godzin jest istotnie uwagi. Uchwała z 16-go września 1928 obejmuje trzy czynniki: 1. ostateczne zatwienie odszkodowań, 2. wprowadzenie komisji koncyliacyjnej i konstatacyjnej dla nadzoru nad bezpieczeństwem, 3. ewakuację Nadrenji.

W ten sposób bardzo wyraźnie uzależniono ewakuację od odszkodowań i zamiennego sposobu zabezpieczenia zamiast okupacji.

Otóż Niemcy ustaliły sobie obecnie takie stanowisko, wyrażone w ostatniej rozprawie Reichstagu w końcu ub. m., zarówno przez p. Stresemanna, jak przez przedstawicieli stronnictw, w wymianie listów między przewodniczącym Centrum p. Kaasem a ministrem dr. Wirthem w licznych innych oświadczeniach:

1. Niemcy gotowe są przyjąć plan Younga jako ostateczne zatwienie odszkodowań i to wśród objaśnień, że może po pewnej ilości lat i z tego się zechcą wyswobodzić. 2. Ale warunkiem przyjęcia przez Niemcy zatwienia odszkodowań jest natychmiastowa ewakuacja Nadrenji, 3. Niemcy nie godzą się na tworzenie żadnego nowego ciała nadzorczego, jak zamierzona komisja koncyliacyjna i konstatacyjna.

Odwroćcie sprawy do góry nogami jest aż nadto widoczne. Ewakuacja, która miała być następstwem przyjęcia przez Niemcy dwu rzeczy, staje się warunkiem uprzednim przyjęcia jednej z nich, przy odrzuceniu drugiej wbrew wyraźnemu zobowiązaniu w uchwale z 16-go września 1928. Przykład postępowania dyplomatycznego Niemiec jest tu wyrazisty.

Wobec jawnego wypierania się komisji konstatacyjnej i koncyliacyjnej, na którą zgodził się kanclerz Müller w Genewie 16-go września 1928, p. Stresemann uznał za potrzebne jakieś objaśnienie tej sprawy. Zatwierdził to w wywiadzie dziennikarskim, ogłoszonym w „Frankfurter Zeitung” z 14-go b. m. W toku swych uwag mówi tam p. Stresemann, że osobna komisja jest niepożądana:

„Jeżeli Francja podniesie zarzut powołania postanowień o strefie zdemilitaryzowanej, zatwienie może się odbyć w drodze dyplomatycznej, bo po cóż utrzymywałoby się dyplomacja, gdyby ona miała być wylączona od zatwienia spraw poważnych. Gdyby postępowanie dyploma-

tyczne nie dało wyniku, sprawę można wnieść do instancji przewidzianej w układach w Locarno, tj. do komisji pojednawczej z układu francusko-niemieckiego (jak i belgijsko-niemieckiego) o postępowaniu rozjemczym. Gdyby tymi sposobami sprawy zatwić nie zdołano, Francja ma możliwość zwrócenia się do Rady Ligi... Tworzenie jakiejś nowej komisji jest uważane przez ogół niemiecki jako nowa próba narzucenia Nadrenji statutu specjalnego... Zagranica powinna zrozumieć, iż wystarczy, że Niemcy mają obowiązek przyjęcia same bez ograniczeń czasu zobowiązania jednostronnego demilitaryzacji stałej na swej granicy zachodniej, oraz, że w Locarno zobowiązanie to otrzymało gwarancję ze strony Anglii i Italji.”

Rozmowa to jest oczywiście wykrętne. Komisja koncyliacyjna, przewidziana w układach arbitrażowych, zawartych w Locarno między Niemcami i Francją, Niemcami i Belgją, Niemcami i Polską, Niemcami i Czechosłowacją, jest zwykłą komisją przewidzianą w każdym układzie o postępowaniu pojednawczym i rozjemczym między dwoma państwami dla różnych możliwych spraw spornych. Natomiast zobowiązania demilitaryzacyjne Niemiec są określone w artykułach 42 i 43 traktatu wersalskiego i naruszenie ich jest nie zatargiem z jednym państwem, ale zatargiem ze wszystkimi państwami, które podpisały traktat wersalski. Zabezpieczeniem przed tem naruszeniem była okupacja Nadrenji, a gdy ona ma ustać, trzeba ustalić inny sposób nadzoru.

Więc też paryski „Temps” z dnia 17 b. m. powiada:

„Nie można w dobrej wierze przeczyć, że, gdyby demilitaryzacja strefy nadrenskiej miała pozostać bez osobnego nadzoru, artykuły 42 i 43 traktatu wersalskiego ogromnie dużyby straciły na swej wartości... Należy również wyrazić zdziwienie, że w Niemczech nie ściśle przedstawiają to, że komisja taka ma być stała... Nie znaczy to bowiem, że miałyby stałe zasiadać w strefie poddanej nadzorowi, ale że miałyby być zorganizowana w sposób stały, aby mogła działać natychmiast w razie konieczności”.

P. Jacques Bainville wypowiada, z powodu tej ucieczki p. Stresemanna znowu w układy locarneńskie, takie uwagi w „Action Française” z 17 b. m.:

„Te oświadczenia p. Stresemanna pokazują lepiej niż cokolwiek innego, czem była pułapka lokarneńska. P. Stresemann nie zaniechał dodania, że inicjatywa Locarna wyszła z Niemiec. To widać po skutkach. Owoc zaczyna być dojrzały, a nawet już jest więcej niż dojrzały”.

Taktyka Niemiec, ciągle podobna od Locarna, ujawnia się zatem i obecnie w sposób szczególnie wyraźny, aż tak wyraźny, że nie powinna być skuteczna. St. St.

sumcyjną. Trzebaby też znowu liczyć się ze wzrostem bezrobocia. Ostatecznie i przykład Ameryki nie działa bynajmniej zachęcająco, a ludność robotnicza, która głosowała na obecnych ministrów, zdaje sobie sprawę, że wprowadzenie prohibicji byłoby czemś niedemokratycznym. O ile bogaty zechce coś wypić, zawsze sobie jakoś da radę, biedny utraci beznadziejnie przyjemność spędzenia godzinki w „pubie” (szynku) i pogawędzenia przy szklance wódki z wodą sodową, czy paru szklankach piwa. Ale na gabinet Partji Pracy działa silniej, niżby zdawać się mogło, doktryna, nie licząca się z rzeczywistością. Na razie usunięto z urzędów pocztowych wszelkie ogłoszenia browarów, gorzelni i składów wina. Była nawet z tego powodu interpelacja w parlamencie. Tendencja jest wyraźna.

Oto parę spraw drobniejszych z zakresu polityki wewnętrznej. Wybrałem je celowo, jako mniej znane w Polsce.

Jak powiedziałem, sesja nie obfitowała w bitwy, ale utarczek nie brakło. Konserwatyści nie omisskali wspomnieć Mac Donaldowi przejażdżki wojskowym samolotem do Durham na zebranie i demonstrację partyjną, robili zastrzeżenia co do kontroli kredytów, przeznaczonych na pożyczki dla przedsiębiorstw kolonialnych i dominjalnych i t. p. Gabinet znosił to dość spokojnie i odpowiadał grzecznie oraz taktownie, chociaż bywały także z tej strony oznaki złego humoru, niezupełnie licujące z etykietą parlamentarną. Minister pieczęci królewskiej Thomas zaatakował najniespodziewaniej posła konserwatywnego p. Frothy, który był sekretarzem osobistym jednego z ministrów poprzedniego gabinetu, twierdząc niegrzecznie, iż rzeczą takiego sekretarza jest wpuszczać gości do ministra i podawać mu lemonjadę, gdy poczuje pragnienie w czasie mowy. Unjonista nie dał się wyprowadzić z równowagi. Oświadczył, że nie czuje się dotkniętym, ale musi zacytować miejsce z Biblii: „Wolę być odzwierciadłem w sprawiedliwym, niż dostojnikiem wśród bezbożnych”.

Od takich humorystycznych epizodów odbija wyraźnie dyskusja nad dymisją lorda Lloyd'a, wysokiego komisarza Egiptu nadająca ostrzejszy charakter ostatnim dwóm posiedzeniom Izby gmin i ostatniemu posiedzeniu Izby lordów. Taj poświęcę osobną korespondencję.

Dr. Władysław Tarnawski.

Nieudale zebranie lewicy „sanacyjnej”

Trzemeszno, 30 lipca.

W niedzielę miało się odbyć zebranie informacyjne - agitacyjne Zjednoczenia Wsi i miast. Urządzał je działacz „sanacji” p. Czerwiński, z zawodu nauczyciel gimnazjalny. Zebranie naznaczono na 12.30 w południe. Jednakowoż „sanatorów” zjawili się zaledwie garstka. Przybyło natomiast kilkunastu miejscowych narodowców, którzy pragnęli usłyszeć wywody miejscowego reprezentanta „sanacji”. Lecz p. Czerwiński po długich szeplach ze sekretarzem, oświadczył zebranym, że wobec zbyt małej liczby obecnych zebranie się nie odbędzie.

Trzemeszno znane jest z ducha narodowego, który się „sanacji” na lep wziąć nie pozwoli. (ca)

Nowy przyczynek

Ze Staszowa (pow. Sandomirski) donoszą nam:

Odbyte tu wybory komunalne dały następujący wynik: 12 Żydów, 2 P. S., 2 „sanacja”, lista narodowa 8 mandatów. Lista sanacyjna dostała wielokrotnie mniej głosów, niż przy ostatnich wyborach do Sejmu. Wskutek rozbitcia polskich głosów przez sanację, Żydzi uzyskali jeden mandat więcej, niż mieli poprzednio.

Wynik wyborów w Staszowie jest jednym z dalszych dowodów, że złote czasy dla sanacji się przeżywają.

Z kroniki dziennikarskiej

Zarejestrowaliśmy wczoraj bezprzykładną napaść tutejszego „Nowego Kurjera” na Stronictwo Narodowe. W ostatnim numerze „Nowego Kurjera” p. Jan Teska zamieszcza oświadczenie, że artykuł ów pojawił się bez jego wiedzy i zgody.

Notujemy to dla informacji Czytelników naszych, mało się zresztą interesując tem, czy ustawiczne na Stronictwo Narodowe napaści „Nowego Kurjera” i „Dziennika Bydgoskiego” ujęte są w formę taką, czy inną.

Harczerze polscy w Anglii

Bruksela, 31. 7. (PAT) Przybyła tu wycieczka złożona z 450 skautów polskich. Skauści przemaszrowali z orkiestrą i chorągwiami przez miasto, witani gorąco przez ludność miasta. Delegacja skautów w towarzystwie wicekonsula p. Kwietnia złożyła wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza. Po zwiedzeniu miasta i jego zabytków, skauści odjechali do Ostendy i tam wsiadli na okręt, udając się do Londynu.

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.) Do obozu harcerskiego Birkenhead przybyła na światowy zjazd harcerski wycieczka Polski w liczbie 456 członków.

Rządy dyktatury na Litwie

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.) W Kownie przeprowadzano rewizję w mieszkaniu wysokiego urzędnika ministerjum spraw zagranicznych Tarasa. Podczas rewizji znaleziono rzekomo dokumenty, stwierdzające sprzyjanie z partją Pleckkaitisa. Taraz został aresztowany i oddany do dyspozycji władz sądowych. Oskarżonemu o zdradę państwa grozi kara śmierci.

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.) Prezydent litewski Smetona ułaskawił 14 demokratów, skazanych na śmierć Szawlach za przynależność do partji Pleckkaitisa. (w)

Tajne magazyny broni w Bułgarii

Białogród, 31. 7. (PAT) Komentując informacje, donoszące o eksploatacji w tajnych magazynach amunicji w Bułgarii, dziennik „Vreme” pisze: Ustawa amnestyjna, która została właśnie uchwalona w Bułgarii, zawiera ustęp, na pierwszy rzut oka bez znaczenia, w rzeczywistości jednak potwierdzający to, co sąsiedzi Bułgarii nie przestają powtarzać, mianowicie, że Bułgaria ukrywa olbrzymie ilości broni i amunicji, wbrew postanowieniom traktatu pokojowego. Dziennik pisze dalej, iż ustawa amnestyjna rozciąga się na tych wszystkich, którzy otrzymali broń i materiały wojenne w czasie zwalczania strajku kolejarzy w latach 1919 i 1920, jak również w czasie wypadków czerwcowych w r. 1923. Wspomniana ustawa przewiduje, że amnestja rozciąga się także na tych, którzy broni nie wydali. W taki sposób — kończy „Vreme” — niektóre osoby posiadające zaufanie rządu, otrzymały znaczne ilości broni i amunicji, w celu utworzenia tajnych składów amunicji. Postanowienie ustawy amnestyjnej zasłania w ten sposób przydział broni różnym organizacjom jak „Kurbat”, „Rodna”, „Zastita” etc. Eksplozja, która się wydarzyła w tych dniach w Starej Zagorze, potwierdza istnienie jednego z takich tajnych magazynów.

Policja lotnicza we Francji

Paryż, 31. 7. (AW) W ostatnim numerze „Journal Officielle” został ogłoszony dekret o organizacji „policji awiacyjnej”. Zadaniem tej policji będzie dopilnowywanie wykonywania przez lotników, obowiązujących przepisów. Policja lotnicza otrzymuje specjalne samoloty. Sygnały tych samolotów będą — smuga czarnego dymu. Każdy samolot widząc sygnał dymowy samolotu policyjnego winien kierować się za samolotem policyjnym i obowiązany jest do lądowania w miejscu gdzie mu policja wskaże.

Syn królewski dopomina się pensji

Londyn, 31. 7. (AW) Czwarty syn króla angielskiego, książę Jerzy, jak wiadomo, pełni funkcje urzędnika ministerstwa spraw zagranicznych. Po kilkumiesięcznej przykładowej pracy ks. Jerzy chciał otrzymać należne mu pobory. Zdziwił się jednak niezmiernie, gdy mu oświadczone, że pensja jego nie została ustalona. Ks. Jerzy odrębnie napisał protest i przesłał go rządowi.

Mówmy o polityce

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Londyn, w lipcu.

Sesja parlamentu zbierze się znów 29 października. Cechowało ją dotychczas naogół umiarkowanie stronnictw. Partja konserwatywna czuje się za słaba, aby już teraz miała próbować obalenia gabinetu. Udałoby się to zapewne dość łatwo, ale co dalej? Więcej unjonistów ograniczali się do walki podjazdowej i drobnych utarczek, służących na razie do stwierdzenia w oczach społeczeństwa ich żywotności, a mających zapewne kiedyś posłużyć za dodatkowy materiał agitacyjny — wedle formulek „Zwracaliśmy odrazu uwagę...”, „Ograniczaliśmy się do spokojnej krytyki, ale dłużej nie możemy...”, „Z drobniejszych błędów rządu nie wyciągaliśmy konsekwencji...” i t. p. Podziwiała można kulturę polityczną, będącą owocem wieków. — Stronictwu, które posiada największą liczbę mandatów, chociaż bez absolutnej większości, dają przeciwnicy czas do pokazania co umie.

Conrad dają czas i do pokazania, czego nie umie. Jest faktem, że wybory dowiodły zwrotu w opinii publicznej na rzecz Partji Pracy. Trzeba więc tej opinii doświadczalnie pokazać, że nie miała słuszności.

Ale to nie potrwa zbyt długo. Partja Pracy postępuje dotąd dość oględnie, nawet i w polityce zagranicznej, która mniej interesuje przeciętnego wyborcę angielskiego, a w której pierwsze kroki nowego gabinetu, jak się zdawało, zapowiadały poważne zmiany. Ale nawet w polityce wewnętrznej Mac Donald i jego towarzysze idą oględnie w swoim kierunku. Rzecz ciekawa, jakie stanowi-

sko zajmą wobec żądania górników walijskich, aby przywrócić w kopalniach siedmiogodzinny czas pracy, obiecywany im przez socjalistów przed wyborami. Jak wiadomo, czas ośmiogodzinny wprowadzono na podstawie kompromisu z pracodawcami dla obniżenia ceny węgla. W razie przyjęcia obecnych żądań podskoczy ona w Walji północnej o 2 szylingi, w południowej o 3 szylingi na tona, co bez wątpienia doprowadzi do zwiększenia liczby bezrobotnych.

Nosi się rząd z myślą zwolnienia od cła całego szeregu obcych wyrobów fabrycznych, poczynił już nawet pewne kroki. Jeżeli dalej pójdzie po tej drodze, wywoła zażalenie W. Brytanji obcym towarem. Z punktu widzenia ekonomji jest to polityka krótkowzroczna, obliczona raczej na doraźny efekt wśród mas, niż na dobro państwa. Wyrób angielski z reguły kosztuje drożej od obcego. Poza jakością przyczyniają się do tego płace robotnicze. Czy jednak będzie je mógł płacić fabrykant, który stracił w czasie wojny znaczną część rynków zewnętrznych, a teraz spotka się na rynku wewnętrznym z groźną konkurencją?

Rządby również Labour Party pójść w ślady Stanów Zjednoczonych i „osuszyć” W. Brytanię. Nis mówi się o tem na razie, bo opozycja byłaby zbyt gwałtowna. Anglja jest zbyt wielkim indywidualistą, aby pozwalał się umoralniać przemocą, zresztą wchodzi w grę interes a wielkich fabryk przetworów alkoholowych, wchodzi w grę podatek od nich. Jeśli butelka whisky kosztuje 12 szylingów, to w sumie tej, jeżeli się nie myli, 9. szylingów przypada na opłatę kon-

Przed „czerwonym dniem” komunistycznym

Komuniści polscy przygotowują demonstracje po miastach a strajki rolne na wsi — Liczne aresztowania wśród komunistów i P. P. S-owicy

Poznań, 31. 7. Wzorem czerwonych towarzyszy, przygotowujących za granicą w kraju obchody z okazji 15-roczyca wypowiedzenia wojny światowej, komuniści poznańscy, grupujący się w komunistycznej P. P. S-owicy, objawiają w ostatnim czasie ożywioną działalność na tutejszym terenie. Szczególniej intensywna była działalność komunistów poznańskich w bieżącym tygodniu. W kilkunastu wypadkach rozrzucono w większych ilościach nielegalną bibułę a w ostatniej nocy na Główniej, zarzucono czerwoną płachtę komunistyczną. W związku z czerwonymi przygotowaniem przybyło do Poznania szeregi kurjerów bolszewickich i wyścigów komunistycznych, by przygotować agitację. Władze tutejsze aresztowały 8 komunistów, odstawiając ich do więzienia sądowego. Przytrzymano przed kilku dniami znany z wyrotowej działalności na terenie poznańskim komunistę Piękniewski, który w ostatnim czasie grasował na terenie bezpieczniejszego dla jego działalności Krakowa, przetransportowany został na żądanie władz śledczych do Warszawy. — Poszukuje się go tam już od dłuższego czasu za działalność wyrotową. U aresztowanego Franciszka Krysztosiaka na Górzynie, znaleziono duży zapas bibuły komunistycznej. Z treści odezw komunistycznych wynika, że manifestacja komunistyczna w dniu 1. sierpnia ma być „protestem przeciw polityce państw imperialistycznych, zdążających do wojny wbrew pokojowym intencjom Z. S. R. P.”. Jutrzejszy dzień nazywają komuniści „czerwonym dniem” walki w obronie związku radzieckiego. W momentach agitacyjnych podnosi się, że manifestacja czerwonego dnia w dniu 1. sierpnia r. b. musi być taką bitwą proletariatu, która rozmiarami i bojowością przewyższy demonstracje 1. maja. W części odezw są zwroty skierowane do kobiet, aby one stanęły w pierwszych szeregach pochodów komunistycznych. Jest to posunięcie taktyczne, mające na celu utrudnienie ewent. interwencji policyjnej w razie wykroczeń. Jest też zwrot do żołnierzy, aby manifestowali przeciw „przekletej” władzy burżuazyjnej, którą przygotowuje ich na „mięso armatnie”. Wogóle wszystkie odezwy mają charakter bardzo agresywny i bojowy.

Nawiasem należy zauważyć, że do podobnego obchodu przygotowują się również socjaliści w dniu 4 sierpnia r. b. Obchód ten ma częściowo odbywać się, jako uczczenie śmierci francuskiego radykała Jauresa. (k)

Zamach b. komendanta „Strzelca” na starostę

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.) Przed kilku dniami komendant „Strzelca” w Łomży został zawieszony w czynnościach za nadużycia służbowe. Wydalenia miał dokonać starosta łomżyński Skarzyński. Starosta wyjechał na wakacje do wsi Kupiski. Komendant „Strzelca” wyjechał dorożką do Kupisek i tam podjął w tonie aroganckim rozmowę z p. Skarzyńskim.

W trakcie rozmowy starosta oświadczył mu, że nie chce z nim zupełnie rozmawiać, wobec czego Stefan Sużański, komendant „Strzelca”, wy dobył rewolwer i dwukrotnie strzelił do starosty, ale, będąc pijany chybił. Po dokonaniu zamachu wyjechał szybko do Łomży, gdzie go policja ujęła w restauracji „Polonia”. (w)

Echa tragedii lotniczej na Azorach

Warszawa, 31. 7. (Pat.) Jak się dowiaduje Agencja Wschodnia, polski statek wojenny „Iskra”, na pokładzie którego znajdują się zwłoki ś. p. mjr. Idzikowskiego, oraz mjr. Kubala, opuścił dnia 23 b. m. port na wyspach Azorskich Punta del Gado i znajduje się w chwili obecnej w drodze do Francji. Raport od komendanta okrętu, dotyczący ratowania polskich lotników i pobytu na Azorach, został wysłany drogą pocztową przed opuszczeniem przez statek portu Horta.

Warszawa, 31. 7. (AW.) Departament lotn. min. spr. wojsk. otrzymał w drodze telegraficznej od znajdującego się w drodze do Europy na statku wojennym „Iskra” mjr. Kubali

wiadomość, że stan jego zdrowia doznał znacznej poprawy. Do tej pory nie można ustalić, czy mjr. Kubala po przybyciu „Iskry” do jednego z portów francuskich uda się drogą lądową do kraju, czy też w dalszym ciągu towarzyszyć będzie zwłokom ś. p. mjr. Idzikowskiego drogą morską do Gdyni. Po przybyciu do stolicy mjr. Kubala złoży raport szefowi departamentu lotniczego m. spr. wojsk. plk. Rayskiemu.

Warszawa, 31. 7. (AW.) Według wiadomości otrzymanych przez Agencję Wschodnią statek „Iskra” spóździany jest w porcie gdyńskim z końcem miesiąca sierpnia.

Rozpoczęcie rokowań sowiecko-chińskich

Wiedeń, 31. 7. (Pat.) Jak donosi prasa z Szanghaju, odjechali już parlamentarzyści chińscy pod przewodni-

ctwem prezydenta kolei wschodniej Lugung - Huana do Mandżurji, gdzie odbędzie się konferencja z b. rosyj-

skim konsulem generalnym w Charbinie Mielnikowem. Termin odjazdu delegacji chińskiej trzymany był w tajemnicy, celem zapobieżenia możliwym demonstracjom.

Wiedeń, 31. 7. (Pat.) „United

Press” donosi z Szanghaju, że wojska chińskie wycofane zostały z pierwszej linii okopów, celem uniknięcia starcia. Słychać, że wojska rosyjskie uczynią po swej stronie to samo.

Nowy rekord długości lotu

420 godzin w powietrzu — 41 250 klm drogi — 31 255 dolarów zarobku

Nowy Jork, 31. 7. (Radjo wł.) Lotnicy amerykańscy, którzy na samolocie „St. Louis Robin” w dniu 13 lipca rozpoczęli lot celem pobicia rekordu długości lotu, wylądowali wczoraj wieczorem w St. Louis. Byli oni przez 420 godzin i 21 minut, czyli okrążyli 18 dni i 17 nocy w powietrzu. Tęsamem pobili dotychczasowy rekord o 7 dni i 4 godziny.

Ładujących lotników powitał wielki tłum publiczności, którą tylko z trudem zdołała policja powstrzymać od szturmowania samolotu celem zdobycia jakiej części jego „na pamiątkę”. Po wylądowaniu poddano lotników

badaniu lekarskiemu. Lekarze stwierdzili, że lotnicy znajdują się w znakomitej formie a ucierpieli trochę chyba tylko z powodu niedostatecznego odżywiania się. Lotnicy oświadczyli, że byłoby jeszcze dłużej zostali w powietrzu, lecz motor zaczął już niedomagać a także uzupełnienie zapasów paliwa w drodze powietrznej pozostawiało dużo do życzenia. Mimo to lotnicy wylądowali tylko naskutek usilnego nawoływania z ziemi. W czasie swego lotu przebyli oni 41 250 klm., przyczem zużyli 13 376 litrów benzyny. W nagrodę otrzymują lotnicy 31 255 dolarów.

Katastrofa łodzi na Bałtyku

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.) W ubiegłą niedzielę wybrały się pp. Ligaczówna i Malikówna oraz pp. Jabłoński, Orłowski i Pawłowski, przebywający na wywczasach w Małym Kacku na przejażdżkę łodzią po morzu. Od tej chwili wszelki śluch o nich zaginął. Starosta morski zarządził patrolowanie wybrzeża motorową łodzią policyjną, a dotąd na ślad zaginionych nie natrafiono. (w)

Dalsze ofiary katastrofy w Waldenburgu

Waldenburg, 31. 7. (Radjo wł.) Katastrofa kopalniana w Waldenburgu pociągnęła za sobą dwie dalsze ofiary. W nocydzisiejszej zmarł jeden z ciężko rannych górników, tak iż liczba zmarłych wynosi obecnie 27, a poza tem jeszcze kilku dalszych walczy ze śmiercią. Przepuszczalnie tylko dwie osoby z pośród dotkniętych katastrofą zdoła uciec z życiem.

Niebezpieczna zguba

Moskwa, 31. 7. (AW) Donoszą tu z Charkowa o wielkiem zaniepokojeniu, jakie wywołało w mieście zaginięcie pakietu zawierającego ampułki z mikrobami tyfusu, cholery, szkorbutu i td. Pakiet zaginął w czasie przewożenia rzeczy należących do instytutu bakteriologicznego. Spadł on z ciężarowego samochodu a gdy zauważono brak okazało się, że ktoś podniósł paczkę i sądząc, że zawiera kosztowności ukrył ją. Policja sowiecka poszukuje znalazcę groźnej paczki obawiając się, aby zarazki nie zostały rozprzestrzenione.

Bolszewicki fanatyzm

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.) Wczoraj nad ranem mieszkańcy Moskwy zobaczyli na placu Czerwonym ku ogromnemu zdziwieniu grupę robotników, którzy burzyli kaplicę ze słynnym z cudów obrazem Matki Boskiej Iwerskiej. Kaplica ta była przedmiotem licznych pielgrzymek z całej Rosji. W południe była już tylko kupa gruzów. Obraz przeniesiono do muzeum trofeów sowieckich.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie oraz w Gdańsku na Warszawę 8,88 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,14 zł, gotówką — 211,72 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,83 zł, gotówką — 172,49 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 31 lipca 1929.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało przebieg spokojny.

Z pap. państw. płacono za 5 proc. poz. konwers. 46 1/2 proc. przy braku materiału, również poszukiwano 5 proc. premj. dolarowe po 66,—. Mniejszej ilości 4 proc. poz. inwestycyjnej handlowano po 114,— bez notowania kursu. Z pap. lokacyjnych handlowano 8 proc. listy dolarowe po 94 1/2 proc. w transakcjach. Poza tem robiono transakcje 6 proc. listami żytniemi po 25,— w oddaniu bez notowania.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych poszukiwano Bank Polski po 165,— bez oddawców. Do notowania doszło jedynie Sp. Drzewna, którą handlowano po 33,— w transakcjach.

Cedula urzędowa z dnia 31 lipca 1929 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 46 1/2 % P.
8% dol. listy Pozn. Ziem. Kred. 94 1/2 % +
(Kurs w złotych)
5% Pożyczka premjowa serja II 66,— P.
Akcje przem. słowe:
(Kurs w złotych za 1 akcje)
Pozn. Spółka Drzewna I em. zł. 33,— +
Tendencja: Spokojna.

Giełda warszawska

dnia 31 lipca 1929 r.

Waluty Gotówka
Dol. Stan. Zjedn. tr. 8,88 sp. 8,90 kup. 8,86
Dewizy:
Belgia tr. 000,00 sp. 000,00 kup. 000,00
Holandia „ 357,74 „ 358,64 „ 356,84
Londyn „ 043,28 „ 043,39 „ 043,18
Nowy Jork „ 008,90 „ 008,92 „ 008,88
Paryż „ 034,6 „ 035,05 „ 034,87
Praga „ 026,39 „ 026,46 „ 026,33
Szwajcaria „ 171,63 „ 172,06 „ 171,20
Wiedeń „ 125,69 „ 126,00 „ 125,88
Włochy „ 046,63 „ 046,75 „ 046,51

Papiery państwowe i obligacje:
4% poz. inwest. 115,50 114,50 115,00
5% poz. premj. dol. 067,00 066,75 067,00
5% poz. konw. 000,00 000,00 047,00

Akcje w złotych:
Bank Polski 000,00—164,00
Bank Zw. Sp. Zarobk. 000,00—078,50
Puls 000,00—007,85
W. T. F. Cukru 035,00—034,50
Firley 000,00—051,25
W. T. Węgla 071,00—071,25
Lilpop 031,25—031,50
Modrzejów 24,75—024,50
Rudzki 035,50—035,75

PŁODY ROLNICZE

Berlin, dnia 31 lipca 1929

Zboża i nasiona olejiste za 1000 kg
reszta za 100 kg
Pszenica marchwińska 263,00—265,00
Tendencja słabsza.
Zyto marchwińskie 199,00—201,00
Tendencja słabsza.
Owies marchwiński 181,00—190,00
Tendencja spokojna.
Jęczmień Pastewny i przemysłowy 176,00—182,00
Tendencja stała.
Jęczmień zimowy 172,00—180,00
Tendencja stała.
Kukurydza 229,00—232,00
Tendencja spokojna.
Maka pszenica 31,50—36,50
Tendencja wyczekująca.
Maka żytnia 26,50—29,75
Tendencja spokojniejsza.
Osipa pszenica 00,00—12,00
Tendencja słabsza.
Osipa żytnia 00,00—12,00
Tendencja słabsza.
Rzepak 390,00—335,00
Tendencja spokojna.
Groch ładalny polny 28,00—34,00
Groch pastewny 21,00—23,00
Peluska 26,00—29,00
Bób polny 22,00—25,00
Wvka 28,00—32,00
Łubin niebieski 21,00—22,00
Łubin żółty 29,00—31,00
Makuch rzepakowy 00,00—19,30
Makuch lniaany 23,00—23,50
Wyłokł suszone 11,40—11,60
Śróty Soja 19,90—20,40
Płatki ziemniaczane 16,50—17,00
Ogólna tendencja słabsza.

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 31 lipca 1929.
Wpłaty na Warszawę: 46,925—47,125
Noty wielkie: 46,825—47,225

**OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE
WZMACNIA POTĘGĘ RZECZY-
POSPOLITEJ POLSKIEJ.**

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Sposoby wzmocnienia wydajności pracy polskiej

W jednym z ostatnich numerów naszego pisma zrealizowaliśmy sprawę z ciekawej broszury prezesa „Ligi Pracy”, p. Piotra Drzewieckiego, p. t.: „Polska na progu nowego dziesięciolecia”. W uzupełnieniu tego artykułu, w którym staraliśmy się streścić argumenty przemawiające za koniecznością zwiększenia wydajności pracy polskiej, niechaj dzisiaj nam wolno będzie przytoczyć sposoby, przy pomocy których, zdaniem autora broszury, można by cel tak pożyteczny osiągnąć. Sposoby te p. Drzewiecki rozdziela na dotyczące ogólnej polityki społecznej i państwowej, poszczególnych zarządzeń państwowych, sfer przemysłowych i każdego poszczególnego obywatela.

Pomimo wydania w odrodzonej Polsce wielkiej liczby ustaw dotyczących pracy — zwraca uwagę zasłużony prezes „Ligi Pracy” — żadna ustawa nie została wydana w obronie wydajności pracy lub celem zapobiegania jej upadkowi; zarządzenia państwowe raczej pociągają za sobą jako skutek obniżenie wydajności pracy. Dzisiaj na progu nowego dziesięciolecia, trzeba postawić za postulat nienaruszalny, iż polityka gospodarcza opierać się winna na dążeniu do podniesienia wydajności pracy, gdyż nie praca sama, ale jej wydajność jest podstawą postępu, dobrobytu i kultury.

Dlatego wskazane jest również, aby zakłady wytwórcze śledziły bezustannie za metodami produkcji i poprawiali je według zasad naukowej organizacji, usuwającej marnotrawstwo materiałów, energii, wysiłków ludzkich, czasu i kapitału.

Nadto jest koniecznością, aby również sfery pracownicze jak najprędzej podzieliły zapatrywanie swoich amerykańskich kolegów, iż dobrobyt pracowników opiera się na prosperacji życia gospodarczego, a to jest możliwe jedynie wtedy, gdy w podniesieniu wydajności pracy i wytwórczości współdziałają będą jednocześnie pracodawcy, jako przedstawiciele kapitału i pracownicy, jako przedstawiciele pracy.

Sfery wykształcone, kończy swą ciekawą broszurę prezes Drzewiecki, posiadające świadomość przebiegu zjawisk ekonomicznych, zdolne do zaobserwowania doświadczeń innych narodów i do zastosowania wskazań wiedzy i nauki, a jednocześnie gotowe do służenia sprawie ogólnej — powołane są w Polsce do podjęcia walki z biernością społeczeństwa i do podniesienia hasła wydajnej, prawidłowo zorganizowanej pracy, jako najważniejszego czynnika dla podniesienia dobrobytu i utrwalenia państwa.

Krótkie informacje gospodarcze

— Jak donosi Izba Przemysł-Handlowa w Poznaniu, zainteresowanie się samochodami w czerwcu w stosunku do poprzedniego miesiąca uległo zmniejszeniu. Duża ilość transakcji nie dochodzi do skutku, gdyż klientela żąda kredytów w pełnej wysokości i na długi termin; to też przeprowadzono mniej niż połowę wszczętych transakcji.

— Ostatnimi czasy przeprowadzono dobre obroty w zakresie lnu polskiego; rynek międzynarodowy odczuwa brak wysokich gatunków, które stara się pokrywać ze strony polskiej.

— Według ostatniego sprawozdania Departamentu Handlu i Przemysłu U. S. A. obrót handlowy i finansowy między Stanami Zjednoczonymi i zagranicą wyniósł w 1928 r. przeszło 21 miliardów dolarów.

— Udział Stanów Zjednoczonych A. P. w przywozie samochodów do Niemiec wzrósł z 20% w r. 1924 do 83% w r. 1928 i około 85% w roku bieżącym. W roku 1924 przywieziono do Niemiec 5.656 samochodów z czego 1.123 amerykańskich, w roku 1928 43.000 wozów w tej liczbie 36.116 amerykańskich.

— Prasa donosi, iż w dniach od 7 do 11 października odbędzie się w Londynie drugi międzynarodowy kongres kas oszczędnościowych. Na kongres zjadą się delegaci wszystkich europejskich państw.

— Dr. R. T. Renwald (Omaha, Nebraska) znany hodowca kur ogłasza, iż po 5-ciu lat eksperymentowania wyhodował drogą krzyżowania specjalny gatunek kur bezskrzydłych, które znoszą po 300 jaj w roku.

— TASS donosi, iż kilku członków amerykańskiej delegacji przemysłowej wystąpiło z propozycjami dotyczącymi zorganizowania w Sowietach przemysłu elektrotechnicznego, samochodowego i cementowego.

Nowe cła niemieckie

Niemcy, gorliwie wyznający pełny liberalizm w stosunku do artykułów przemysłowych (dzięki któremu pragnęliby zakasować słabsze przemysły państw uprzemysławiających się) — w dziedzinie produktów rolniczych przechodzą do skrajnego protekcjonizmu; dzisiaj wchodzi w życie pierwsza z uchwalonych przez parlament Rzeszy podwyżek celnych: mowa o podwyżce cła na masło i ziemniaki.

Zarządzenia niemieckie zadają cios zainicjowanemu przez Ligę Narodów kursowi rozbrojenia gospodarczego i zniesienia barier celnych. Niechaj o tem zaświadczy zestawienie uchwalonych w czerwcu r. b. podwyżek.

Cło autonomiczne na masło (które opłaca Polska) podwyższono z 27,50 mk na 50 mk, zaś cło konwencyjne na 40 mk. Ponieważ cło konwencyjne będzie można wprowadzić w Niemczech dopiero po zawarciu nowych konwencji, co w najlepszym razie potrwa przeszło 3 miesiące, możemy liczyć się w międzyczasie z kompletną nie-konkurencyjnością masła polskiego na rynku niemieckim, gdyż musiałyby ono opłacać blisko dwukrotnie wyższe stawki celne niż masło pochodzące z państw, z którymi Niemcy zawarły traktaty.

Stosowana w sierpniu autonomiczna stawka celna na ziemniaki ulegnie zwwyżce z 1 mk. na 4 mk., zaś cło opłacane w okresie 1. 9. — 14. 2. w wysokości 1 mk. zostanie podwyższone do 2 mk. Jeśli chodzi o interesy Polski, to wyliczone podwyżki, zrównując cła bojowe z cłami normalnymi (za wyjątkiem czasokresu 15. 2. — 31. 7., w którym pozostaje dotychczasowa rozpiętość między cłami bojowymi a nie-bojowymi) wyrównuje w pewnej mierze różnicę w zdolności konkurencyjnej ziemniaków polskich z ziemniakami importowanymi z państw traktatowych.

Stawki celne autonomiczne na zboża ulegną z dn. 15. 2. 1930 następującym podwyżkom: żyto z 5 mk. na 7 mk., pszenica z 5 na 7,50, jęczmień pastewny z 2 na 7, owsy z 5 na 7. Ponieważ cła bojowe, które opłaca Polska, podwyżce nie ulegną również i w tym wypadku mówić można o pomniejszeniu różnicy w zdolności konkurencyjnej Polski z państwami traktatowymi.

Również Polski nie obchodzi podwyżka cła autonomicznego na mąkę żytnią i pszenną z 11,50 mk. na 14,50, a później na 18,75 mk., Polska bowiem opłaca cła bojowe w wysokości 25 mk.

W zakresie bydła i mięsa zamierzone są również dość znaczne podwyżki cel z dn. 15. 2. 1930, jednak chwilowo o nich mówić nie warto, gdyż podwyżki te stanowią temat pertraktacji niemiecko-szwedzkiej w związku z nowelizacją umowy handlowej wypowiedzianej przez Rzeszę. Natomiast wysoce niekorzystną dla importerów bydła i mięsa jest świeżo przez Reichstag uchwalona nowela do ustawy weterynaryjnej, zaostrażająca rygory tego, jak praktyka wykazała, świetnego instrumentu reglamentacyjnego.

Jeśli chodzi o interesy Polski, to, głównie z powodu podwyżki cła na masło, jest prawdopodobne, że saldo naszej wymiany towarowej z Niemcami kształtować się będzie znacznie dla nas niekorzystniej niż do tej pory.

Trudno! trzeba będzie wyciągnąć z tego konsekwencje. Być może, że wyjdą one nam na dobre, jak to często bywa ze skutkami niemieckich zarządzeń polakożerczych.

10-lecie Towarzystwa Kupców Samodzielnych

Rok obecny jest rokiem jubileuszowym pomorskiego kupiectwa i licznych jego towarzystw, bowiem właśnie przed laty dziesięciu a więc jeszcze za okupacji pruskiej założono z inicjatywy p. Tadeusza Marchlewskiego pierwsze towarzystwo kupców w Grudziądzu w lipcu 1919 r., które znów stało się kolebką związku towarzystw pomorskich. Towarzystwo grudziądzkie zorganizowało bowiem pierwszy ogólnokupiecki Zjazd w dniu 21 września 1919 r. na którym zapadła uchwała tworzenia zawodowych organizacji na całym Pomorzu i złączenia ich w wielki Związek zawodowy — cały plan organizacji wykonano precyzyjnie w ciągu 3 miesięcy, łącząc

cząc trzydzieści kilka towarzystw doskonale pracujących dla dobra naszego handlu pomorskiego.

Ponieważ uroczystości związkowe przypadają na dzień 20 i 21 września a towarzystwo grudziądzkie jako gospodarz Zjazdu będzie gościło wówczas przedstawicieli najwyższych władz państwowych, komunalnych, duchowieństwa i prasy — przeto sam jubileusz miejscowego Towarzystwa przypadający obchodzono w gronie wyłącznie koleżeńskim.

W niedzielę, 21 lipca rano odbyła się na intencję Towarzystwa msza św. — w kościele Farnym wraz z pięknym kazaniem okolicznościowym wygłoszonym przez ks. Mańkowskiego.

Po nabożeństwie odbyło się uroczyste posiedzenie Towarzystwa w Królewskim Dworze na przepięknej kupaletwie grudziądzkiej sali.

KRONIKA GOSPODARZA

(k) **Utworzenie związku producentów roślin przemysłowo-leczniczych w Polsce.** Z inicjatywy grona rolników utworzony został „Związek producentów roślin przemysłowo-leczniczych w Polsce” jako instytucja społeczno-zawodowa, mająca za zadanie: 1. rozwinięcie plantacji roślin leczniczych w kraju, 2. planowe przeprowadzenie akcji zbioru dziko rosnących roślin leczniczych, wreszcie 3. zorganizowanie instytucji mającej za zadanie ujęcie handlu wewnętrznego i eksportu w tym dziale. „Związek producentów roślin przemysłowo-leczniczych w Polsce” bezinteresownie udziela zainteresowanym uprawę roślin leczniczych lub zbiorem dziko rosnących, wszelkich porad i pomocy.

(k) **Drugi kurs rybacki zachodnio-polskiego Towarzystwa Rybackiego w Bydgoszczy.** W dniach 15, 16 i 17 sierpnia r. b. zarządza Towarzystwo II-gi kurs rybacki dla swoich członków. Po kursie odbędzie się urzędowy egzamin dla uzyskania tytułu mistrza rybackiego. Członkowie, ubiegający się o powyższy tytuł winni zgłosić swój udział w kursie pisemnie lub ustnie w biurze Towarzystwa Bydgoszcz, ul. Kwiatowa 4, najpóźniej do dnia 1 sierpnia r. b., poczem otrzymają szczegółowe warunki przyjęcia na kurs oraz warunki egzaminacyjne. W dniu 10 sierpnia r. b. odbędzie się w Bydgoszczy nadzwyczajne walne zebranie członków Towarzystwa na sali Mellera, Bydgoszcz, pl. Piastowski 2.

(k) **Dostawy wojskowe.** W pierwszej połowie sierpnia r. b. odbędzie się szereg przetargów publicznych na dostawę siana oraz słomy targanej i prostej na potrzeby oddziałów wojskowych, stacjonujących na obszarze województwa warszawskiego, biłostockiego i lubelskiego. Bliższych informacji w powyższej sprawie zasięgnąć można w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, Czackiego Nr. 12.

Z ZAGRANICY

(z) **Prasa włoska o polskich bankach prywatnych.** „Gazetta del Mezzogiorno” jeden z najbardziej rozpowszechnionych dzienników we Włoszech południowych, wychodzący w Bari, zamieszcza obszerny artykuł o bankach prywatnych w Polsce. Autor, który wykazuje znajomość stosunków ekonomicznych w Polsce omawia sytuację bankowości prywatnej polskiej i podaje szereg cyfr na poparcie swych wywodów. W konkluzji autor stwierdza zadowalającą sytuację bankowości prywatnej w wyniku ogólnej sytuacji gospodarczej opartej na solidnych podstawach.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunek wagonowo, dostawa bieżąca, za 100 kg.:

Standardy: a) żyta poznańskiego 699,5 gr. (118,7 f. w. h.); b) żyta pomorskiego 693,5 gr. (117,5 f. w. h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr. (127,9 f. w. h.); d) owsa poznańskiego i poroskiego 461,5 gr. (77,9 f. w. h.); e) notowania mąki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).

Poznań, dnia 31. 7. 1929.

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Zyto stare	25,00—26,00
Usposobienie stałe	
Zyto nowe suche do przemiału	26,00—27,00
Usposobienie stałe	
Pszenica stara	47,50—48,50
Usposobienie spokojne	
Jęczmień przemiałowy	29,00—30,00
Usposobienie stałe	
Owies	24,50—27,00
Usposobienie stałe	
Mąka żytnia wł. workach według urzędowo ustalonego typu (70%)	39,00
Usposobienie spokojne	
Mąka pszenna 65% wł. worka	73,00—77,00
Usposobienie spokojne	
Otręby żytnie	19,50—20,50
Otręby pszenne	22,00—23,00
Lubin niebieski	32,00—33,00
Lubin biały	42,00—47,00
Słoma prasowana	5,00—5,80
Siano luźne	08,00—09,00
Ogólne usposobienie spokojne	

25-lecie Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Buku

Dnia 14. lipca r. b. upłynęło 25 lat od założenia Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej w Buku. Dla uczczenia tak ważnej chwili odbyła się w dniu wielka uroczystość jubileuszowa, połączona ze Zjazdem Młodzieży. Rano o g. 8,30 nastąpiło przyjęcie gości oraz Stowarzyszeń na dworcu, skąd w pochodzie udano się na uroczyste nabożeństwo do kościoła farnego; towarzystwa miejscowe przyłączyły się do pochodu przy boisku młodzieży. Mszę św. odprawił patron stowarzyszenia ks. Edmund Rossa, kazanie okolicznościowe wygłosił ks. Jarosz z Poznania, sekretarz gen. Związku Młodzieży. Po nabożeństwie udano się na cmentarz by złożyć wieniec na grobie założyciela Stowarzyszenia ś. p. ks. Fli-gierskiego oraz złożono wieniec przy pomniku poległych powstańców, poczem odbyła się defilada wszystkich Stowarzyszeń. O godz. 11-tej odbyło się w Domu Katolickim jubileuszowe posiedzenie, które zajął patron ks. Rossa, powitał wszystkich obecnych i powołał ks. Jarosza na przewodniczącego uroczystościowego zebrania. Ks. Jarosz powitał wszystkich hasłem „Gotów”, przeczytał porządek obrad i powołał do prezydium honorowego ks. kan. Nizińskiego, p. ordynata Niegolewskiego i p. burmistrza Hollanda.

Drun prezes przedstawił kronikę S. M. P. Buk, a ks. Jarosz zachęcał gorącymi słowami do dalszej owocnej pracy dla dobra Kościoła i Ojczyzny. Z kolei nastąpiło wręczenie dyplomów honorowych przez ks. patrona Rossę; otrzymali je: ks. kan. Niziński, p. Niegolewska z Niegolewa i p. Goroński z Poznania. Następnie delegaci poszczególnych towarzystw składali swe życzenia oraz ofiarowali gwiazdki pamiątkowe. Hasłem „Gotów” i pieśnią „Boże coś Polskę” zamknięto posiedzenie.

Z Domu Katolickiego udali się wszyscy na Rynek, aby zobaczyć biegi druhow, których stanęło do startu 24. Pomimo uciążliwej trasy, wynoszącej trzy klm. bieg ukończyli wszyscy. Pierwszy przybiegł do mety dh. Kluge z Poznania, drugi dh. Piechocki Stanisław z Poznania, trzeci dh. Wleki Edmund z Grodziska. Po biegach nastąpiła przerwa obiadowa; przeważna część druhow, dzięki staraniom ks. patrona otrzymała obiad u Siostr Miłosierdzia, reszta zaś druhow u gościnnych obywateli miasta Buku. O godz. 2 popołudniu z orkiestrą 57 pp. z Poznania na czele udali się wszystkie towarzystwa na dziedziniec Szkoły Powszechnej, gdzie o godz. 4-tej rozpoczęła się zabawa latowa, połączona z pokazami gimnastycznymi druhow z Poznania i Buku, poczem żegnano owacyjnie Stowarzyszenia poznańskie, które musiały odjechać. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna w Domu Katolickim, urządzona przez Patronat Stowarzyszenia na rzecz młodzieży.

Zauważyć trzeba, że całość wypadła bardzo okazale, dzięki zabiegom ks. patrona Rossy; stowarzyszenie liczy obecnie blisko 120 druhow; ognisko Stowarzyszenia w ostatnich dniach rozbudowano i t. d. Wielkie uznanie trzeba wyrazić ks. patronowi za pracę na niwie społeczno-narodowej u młodzieży, oraz ks. kan. Nizińskiemu, który jest protektorem Stowarzyszenia. B.

Kongres światowy Węgrów zagranicznych

Otrzymał poniżej komunikat z prośbą o zamieszczenie:

W dniach od 22-go do 25-go sierpnia b. r. odbędzie się w Budapeszcie kongres światowy Węgrów zagranicznych. Jest to pierwszy kongres rozrzuconych na całym świecie Węgrów zagranicznych.

Z tej okazji władze węgierskie daleko idące ulgi dają uczestnikom kongresu, a mianowicie otrzymują bezpłatny paszport i bezpłatną wizę, mają tylko zapłacić takse wynoszącą 2 pengő.

Uczestnicy dalej otrzymują 50-procentową ulgę na kolejach węgierskich i na Dunaju od granicy węgierskiej do Budapesztu i z powrotem.

Komitet kongresu zabezpieczy dla uczestników kongresu mieszkanie i utrzymanie w pierwszorzędnym hotelach za 10—14 pengő dziennie. Można również za zaplaceniem 50 pengő mieć na trzy dni pokój, utrzymanie, zwiedzanie miasta i inne rozrywki.

We wszystkich sprawach dotyczących kongresu winno się zwracać pod następującym adresem: „Magyarok Világkongresszusának Központi Irodája, Budapest V., Geza u. 4.”

Z ewentualnymi zapytaniami można się zwracać także i do poselstwa węgierskiego w Warszawie.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

„LUDZIE ŻYWI”

Pod tym tytułem wydał Boy-Zeleński nowy zbiór swoich feljetonów, ogłoszonych poprzednio po czasopismach. Każdy z nich wywoływał gorącą dyskusję, gdyż odbiegał przeważnie od utartych poglądów i rzucał myśli, uważane za herezje. W istocie Boy wyraża nieraz to, co tkwi w duszy wielu a nie wypowiada się tylko z powodu wrodzonego nam lenistwa albo braku odwagi cywilnej. Nie świadczy to o wysokim poziomie naszej krytyki i dawniejszymi czasami.

Więc choćby porównanie niemieckiego stylu Przybyszewskiego z polskim, które wychodzi bardzo na niekorzyść drugiego, nie było przez przeciwników tego pisarza nigdy wyzyskane. Wskazanie, że po przybyciu do Polski, Przybyszewski był już tylko epigonem siebie samego, to rzecz również nowa, bardzo nowa. Ustępy odnoszące się do spraw niejako prywatnych Przybyszewskiego, również nie pociągają nas do dawnego bożyszczka modernistów...

Wprost świetne są uwagi Boya o Wypiańskim, o egzaltowanej w miłości do kobiet Żmichowskiej, o stanowisku dzisiejszej krytyki profesorskiej wobec jednej z komedji Fredry. Jest tu i humor właściwy Boyowi, humor niezrównany i nieopłacony.

Małą burzę wywołał artykuł o Mickiewiczu. Mojem zdaniem, jest on wyrazem naszego czasu, który wyszedł już poza neoromantyzm. Nic prawdziwszego nad to, że dydaktyzm zaciążył u nas w latach niewoli, nad wszystkim, a może też i różne partyjności, które przywłaszczały sobie poetę bez ceremonii. Ale Boy nie uwzględnił jednak, że Niemcy napisali wiele biografij Goethego, nim wzniesli się na poziom Simmla lub Gundolfa. U nas obowiązują od lat z górą trzydziestu, Kallenbach, bo nikt po nim nie napisał lepszej monografii. Nie dali jej ani Tretiak, ani Szpotanski. Oczekujemy jej od Pigionia.

Nie znaczący to jednak, byśmy mieli uragać Kallenbachowi, jak się to czyni w prasie warszawskiej. Nauka wie o Mickiewiczu wiele. Ale na syntezę zdobyć się jej wogóle trudno, skoro nawet nie dał jej — co do Słowackiego — Kleiner, na końcu swej wielotomowej monografii. Atak Boya jest poważnym memento dla naszej krytyki, możemy mu być za niego wdzięczni, bo choć nie ze wszystkim zgadzamy się z nim w sprawie traktowania Mickiewicza, uznajemy jednak potrzebę nowej monografii o poecie.

Dr. T. G. r.

NAUKA

Zasilek na badania naukowe. Polska Akademia Umiejętności przyznała profesorowi Ludwikowi Skubiszewskiemu 1000 zł. za badania nad rakiem z funduszu im. ś. p. Pawła Tyszkowskiego.

Cmentarzisko przedhistoryczne. — P. Stefan Wojciechowski podaje w „Regjone Lubelskim” wiadomość o cmentarzysku przedhistorycznym koło Swidna. Na zasadzie notatek z ksiąg ziemskich lubelskich i dokumentów podkomorskich z XV wieku, autor stara się określić dokładnie położenie tego cmentarzyska. (oz)

Ochrona tytułów naukowych. Stowarzyszenia inżynierów wystąpiły do władz o ochronę tytułu inżynierskiego. Stowarzyszenia stwierdzają, że wiele osób, które ukończyły zagranicą średnie szkoły techniczne, używają tytułu inżyniera. Inżynierowie domagają się, by władze wydały odpowiednie przepisy. Za bezprawne używanie tytułu naukowego winnych należy pociągać do odpowiedzialności karnej. (np)

TEATR

Ku czci Bogusławskiego. Piszą nam z Warszawy: Jak dotychczas, tylko Teatr Polski dra Szyfmana oddał część ojcowskiej sceny polskiej, Wojciechowi Bogusławskiemu, w setną rocznicę jego zgonu. Wystawił mianowicie przepysznie „Kra-kówiaków i górali” dając przedstawienia na Rynku Staromiejskim. Teatr Narodowy, na którym ciążył ten obowiązek w pierwszej linii, teraz dopiero zdobędzie się na obchód. Przeznaczono na ten cel wieczór dnia 3 sierpnia. Odegrany będzie jeden akt melodramatu romantycznego „Iskahar”, wodewil „Duch przeciwnictwa” i jeden akt komedji „Spazmy modne”. Obsadę stanowią pp. Gromnicka, Lindorfówna, Smorsarska, Halska, Gzylowska, Chaveau, Tadeusz Frenkiel, Len-czewski, Łuszczewski, Norski, Myszkiewicz, Bay-Rydzewski, Solarski, Zieliński i Zejdowski. (tw)

SKARBY, WYDARTE „MIECZOWYM ZŁODZIEJOM”

Co widzimy w kamienicy Baryczków? — Uzupełnienie P. W. K. — Świadekstwo i przestroga — Czastka tego co wróciło — Jak nas kradła Rosja — Pierwszy rabunek w Nieświeżu — Suwarow jako główny złodziej — W czasie wielkiej wojny — Jak odbieraliśmy — Bezczenne wartości.

Wystawy Towarzystwa Opieki nad Zabytkami przeszłości, przyzwyczaiły nas do wysokiego poziomu ekspozycji. Jest to niemała zasługa dyrektora Towarzystwa dr. Wł. Kłyszewskiego, który niestrudzoną pracą w tym kierunku, doznał opornej Warszawie takie przeświadczenie wpoić. Niemniej w roku bieżącym świetlice Baryczków przystroili się ponad swą miarę. Wystawa Rewindykacyjna Zbiorów Państwowych, stanowiąca wybór dzieł sztuki i pamiątek narodowych, odzyskanych z Rosji na podstawie traktatu pokojowego w Rydze, jest też poniekąd imponującym uzupełnieniem Wystawy Poznańskiej. W Poznaniu, oglądamy Polskę dzisiejszą w całej chwale niespożytej energii współczesnego pokolenia. Tutaj, na Starem Mieście, pokazano nam przeszłość naszą, jej chwałę i kulturę. Niepodobna opisać wrażenia patrząc na zgromadzone pamiątki. Wszystko to jest nam podwójnie drogie: raz dlatego, że przypomina wspaniałą przeszłość naszą, następnie, że dzięki waleczności naszych żołnierzy, z dalekiej tułaczki wróciło do kraju, by świadczyć i przestregać!

Obszerne świetlice po brzegi zapełnione najwspanialszymi okazami sztuki minionej, a jednak jest to tylko część nieznaczna ogólnej liczby dzieł sztuki i pamiątek narodowych, rewindykowanych na zasadzie Traktatu Ryskiego. Nie uwzględniono na wystawie ani własności prywatnej, ani też mienia wywiezionego w latach 1914-15, a zwróconego, jako mienie reewakuowane. Na wystawie znajdują się tylko te przedmioty, które nie znalazły swego właściwego, pierwotnego pomieszczenia. Tak np. niema obrazów, mebli i bronzów, umieszczonych już na stałe w salach Zamku Królewskiego, w Pałacu i Białym Domku w Łazienkach, ani też kolekcji arrasów, znajdujących się już od lat kilku na Wawelu. Z tego wspaniałego zbioru, stanowiącego pod względem artystycznym, historycznym i materialnym chlubę prac rewindykacyjnych, umieszczono na wystawie, raczej tytułem przykładu, tylko 9 mniejszych arrasów. Z kolekcji 22 rzeźb bronzowych, przedstawiających głowy portretowe znakomitych mężów, wystawiono tylko 6. Ze zbioru sztychów i rysunków Gabinetu rycin, obejmującego przeszło 100 000 okazów wystawiono sztychów 107. Kolekcja numizmatów wogóle nie została wystawiona, chociaż liczy aż 20 000 numerów. Z rzeźb antycznych pomieszczono na wystawie 15, na ogólną ilość 150. Względy techniczne pozwoliły na pomieszczenie tylko części rewindykowanych sztandarów, mundurów i broni, oraz uniemożliwiły wystawienie armat. W szerszej natomiast mierze uwzględniono regalia i przedmioty królewskie.

Okradanie Polski przez Rosję zaczęło się w r. 1772, kiedy na rozkaz ambasadora Katarzyny II. w Warszawie Salderna, wywieziono z Nieświeża bibliotekę Radziwiłłów. W roku 1795 po zdobyciu Warszawy Suworow na tysiącach podwód wywozi ruchomości, stanowiące własność Skarbu Rzeczypospolitej, meble, obicia gobeliny a w tej liczbie słynną kolekcję 156 arrasów Zygmunta Augusta, Bibliotekę Narodową Załuskich, archiwum państwowe, a w tej liczbie obydwie Metryki, Koronną i Litewską.

W latach późniejszych zabrano z Uniwersytetu Warszawskiego: a) Gabinet Rycin, składający się z 110 000 sztychów i rycin oryginalnych, b) Gabinet numizmatyczny — 18 000 monet i medali, c) około 2 000 rękopisów XIV—XVII w. pochodzących przeważnie z najstarszych klasztorów byłego Królestwa Polskiego, d) 90 000 książek a w tej liczbie kilka tysięcy inkunabułów.

Uległ też konfiskacie cały majątek Towarzystwa Przyjaciół Nauk jego zbiory, biblioteka i zbrojownia po generale Henryku Dąbrowskim, dalej partja obrazów i mobiljów Zamku Królewskiego, w tej liczbie słynna kolekcja widoków Warszawy, Belotto-Canaletta, pomnik ks. Józefa dłuta Thorwaldsena, ofiarowany przez cara Mikolaja I, zdobywcy Warszawy, feldmarszałkowi Paskiewiczowi. Doliczyc

tu należy zbiory prywatne, skonfiskowane uczestnikom powstania listopadowego i styczniowego i t. d.

Wielka wojna obok strasznego wyniszczenia ziem polskich, sprowadziła nową klęskę kulturalną: była nią przymusowa, a niestety czasami i dobrowolna ewakuacja wgląd Rosji mienia zabytkowego, prywatnego i państwowego z byłego zaboru rosyjskiego, oraz rabunek i wywóz przez wojska rosyjskie ze Lwowa i wschodniej Małopolski setek cennych obrazów, nieraz całych galerij, mebli, tkanin, bieliznek.

Najcenniejszą część ewakuowanego mienia stanowiło niewątpliwie urządzenie Zamku Warszawskiego, oraz Łazienek Królewskich.

Przebieg rokowań ryskich i analiza postanowień Traktatu Ryskiego, zostały bardzo interesująco zobrazowane w Katalogu Wystawy. Czytamy tam, że artykuł XI tego Traktatu dawał Polsce dosyć szeroką podstawę prawną do rewindykacji mienia zabytkowego. Miały być zwrócone Polsce wywiezione po 1 stycznia 1772 roku, a więc od pierwszego rozbioru, wszelkie zbiory, jak archiwa, biblioteki, zbiory muzealne, pamiątki narodowe, sztandary i trofea wojenne, stanowiące byłą własność państwową, społeczną lub prywatną, o ile przedmioty te były wywiezione z Polski tytułem konfiskaty, lub na zarządzenie rosyjskich władz państwowych.

W przebiegu rewindykacji zabytkowo-muzealnej, zaznaczyły się różne fazy. Pierwszą związaną z przewodnictwem w Delegacji Polskiej p. Antoniego Olszewskiego, charakteryzuje dążność strony polskiej, aby wysunąć na porządek obrad objekty najważniejsze lub też takie, których pochodzenie nie powinno budzić żadnych wątpliwości w delegacji Sowieckiej. Drugą fazą, to wyteżona walka w podkomisjach i na plenarnych posiedzeniach Mieszanej Komisji Specjalnej o przedmioty, co do których strona sowiecka wymagała udokumentowania szczegółowego, jak np. zbioru Tow. Przyjaciół Nauk, kolekcja uniwersytecka itd. Cały okres prac pomiędzy rokiem 1924 a 1927 cechowało wybitnie oddziaływanie sytuacji ogólnopolitycznej na tempo rewindykacji; dopiero jesienią 1927 roku — po zamianowaniu posłem rządu sowieckiego w Warszawie p. Bogomolowa, podjęte zostały w całej pełni prace obu delegacji, a 16 listopada tegoż roku zawarto układ generalny, rozstrzygający definitywnie wszystkie niezalatowane jeszcze sprawy Mieszanej Komisji Specjalnej.

Zbiory rewindykowane są cegiełką gmachu kultury narodowej, które ręka zaborcy wyrwała, aby temu gmachowi odebrać tkwiące w jego przeszłości historycznej fundamenty.

Mają one wysoką wartość kulturalną i artystyczną do której przyjdzie powrócić.

Lech Niemojewski.

PISMA NADEŚLANE

„Przegląd księgarski”. Nr. 29. Organ Związku Księgarzy Polskich. Treść: L. Kronenberg jr.: „Niema zastoju w handlu księgarskim”. — Bibliopol: „W sprawie bibliografij księgarskiej”. — F. Pieczkowski: „Wrażenia z lustracji”. Dok. — Karol Szyling: „Dajemy głos”. — Wł.: „Był pan na P. W. K.?” — Kronika księgarska. — Informacje i wiadomości. — Przegląd czasopism. — Z księgarstwa zagranicznego. — Nieco humoru. — Ogłoszenia.

„Ruch Słowiański”. Nr. 6. Miesięcznik poświęcony życiu i kulturze Słowian. Treść: Od Redakcji. — F. Rawita Gawroński: „Blok słowiański”. — K. Hrabyk: „O ideę wszechsłowiańską”. — St. Mladenow, Chr. Wakarelski, Chr. Kodow: „Realne podstawy łączności Słowian”. — Chr. Kodow: „Dla mniejszości mówiących po „słowiańsku”. — A. Kielczyński: „Akcja polska w Bułgarii”. — S. K. Papierkowski: „Jerzy Carić”. — Sprawozdania. — Recenzje. — Kronika. — Słowianie na obczyźnie. — Zapiski bibliograficzne. — Wiadomości osobiste. — Nekrologja.

„Przesłość”. Nr. 8. Czasopismo historyczne dla wszystkich. Treść: P. Zukowski: „Przed 15 laty”. — F. Jabkowski: „Rozkwit Niemiec przedwojennych w ostatnich dziesięcioleciach przed wojną”. — P. Zukowski: „Rosja i wojna światowa”. — W. Kucharski: „W dziesiątą rocznicę Traktatu Wersalskiego”. — P. Ganzyński: „Ze wspomnień kaukaskich”.

Wizyta króla włoskiego u papieża

Sprawa wizyty króla włoskiego u papieża jest przedmiotem długich narad pomiędzy Watykanem a Kwirynałem. Na Watykanie została powołana do życia specjalna komisja pod przewodnictwem kardynała Pignatelli di Belmonte, która podobno nie dawno doszła już do porozumienia co do ceremoniału wizyty króla Wiktora Emanuela, któremu towarzyszyć będzie cała rodzina królewska. Można przyjąć, że wizyta króla odbędzie się w drugiej połowie września.

Natomiast nic jeszcze nie wiadomo, w jaki sposób papież będzie rewizytował parę królewską i czy w myśl życzeń Kwirynału dokona tego papież osobiście. Sprawa ta jest dość skomplikowana, bowiem dokonanie rewizyty osobiście przez papieża mogłoby następnie zobowiązywać go do osobistych wizyt i u innych monarchów, co w tradycji kurji rzymskiej spotyka się tylko w bardzo odosobnionych wypadkach.

Według zwyczaju, stosowanego wielokrotnie przed r. 1870, papież prawie zawsze rewizytował tylko tych monarchów, którzy zatrzymywali się w państwie kościelnym. Istnieje na to szereg świadectw, na które wskazuje Fillippo Crispolti w studjum „O wizytach papieskich u członków domu sabaudzkiego”. Szczegóły w tej pracy zawarte, mogą zaciekać każdego historyka. Tak więc w październiku r. 1800 król sardyński Karol Emanuel IV z małżonką swą Marią Klotyldą, siostrą Ludwika XVI i ze swą ciotką księżniczką Felicytą opuścza Piemont z powodu rewolucji i zatrzymuje się w Rzymie u Filipa III, księcia Colonna, składając na wstępie wizytę papieżowi Piusowi VII. Papież rewizytował króla w pałacu książąt Colonna. W marcu 1801 r. nastąpiła nowa wymiana wizyt z papieżem, który przybył do pałacu ks. Colonna celem wyrażenia kondolencji z powodu śmierci księżnej Felicytaty. Dnia 4 czerwca 1802 roku Karol Emanuel abdykował na rzecz brata swego, który wstąpił na tron Piemontu i Sardynji jako Wiktor Emanuel I. Król ten wraz z małżonką swą arcyksiężną austriacką Marią Teresą udał się do Rzymu i złożył wizytę papieżowi. We wrześniu 1803 r. urodziły się królewskiej parze bliźnięta: jedno z nich to późniejsza cesarzowa austriacka Maria Anna. W dowód życzliwości dla domu saubaudzkiego papież Pius VII udzielił chrztu dzieciom i przyjął w tym celu zaproszenie do pałacu książąt Colonna, dokąd przybyli też liczni kardynałowie i przedstawiciele wyższej arystokracji kraju. Papież był powitany przez sardyńską parę królewską i przez wszystkich książąt u stopni pałacu. Obecni podczas tego powitania poklekałi, a niektórzy chcieli całować stopy papieża, na co jednak ten nie pozwolił. Następnie udał się papież Pius VII wraz z obojga królestwem i książętami krwi do kaplicy na ceremonję chrztu. Obie chrześniaczki na życzenie papieża otrzymały wśród imion chrzestnych także imiona Pia. Po dokonaniu obrządku chrztu św. nastąpiło przyjęcie w pałacu książąt Colonna, podczas którego król Wiktor Emanuel I chciał osobiście usługiwać papieżowi. Pius VII jednak wzbraniał tego i zlecił podawać sobie potrawę przez służącego.

Ta wizyta papieska w pałacu ks. Colonna, który był żonaty z księżniczką sabaudzką, Krystyną, należy do najświetniejszych wspomnień tego starożytnego rodu książęcego, który posiada dziedziczny przywilej asystowania przy tronie papieskim. Czyniąc zażość życzeniu papieża Piusa VII, rzekł się zresztą ówczesny książę Filip Colonna po raz pierwszy tego starożytnego, wspaniałego przywileju.

Dar amerykańskiego protestanta na odnowienie katolickiego kościoła

Niedawno zwiędzał katedrę w Verdun pewien bogaty i wspaniałomyślny Amerykanin, wielki przyjaciel i sympatyk Francji. Wolno postępująca z powodu braku funduszy restauracja kościoła poruszyła go do tego stopnia, że napisał do miejscowego biskupa następujący list:

„Ośmielał się przesłać Ekscelencji czek na 100.000 fr. na odnowienie wspaniałej katedry. Choć jestem protestantem, przekonałem się, że Kościół katolicki jest w istocie matką chrześcijaństwa i że my wszyscy bez niego jesteśmy tylko biednymi członkami pogańskiego świata. Proszę Ekscelencję przyjąć zapewnienia mej wielkiej życzliwości”.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Niebezpieczna połać Poznania

Siedlisko mętów społecznych — Jedna z wielu awantur — „Zabawy”, którym należy położyć kres

Każde większe miasto posiada t. zw. parki rozrywkowe, w których spracowani w ciągu dnia mieszkańcy mogą odpocząć i rozzerwać się. W Poznaniu takie miejsce istnieje od dawien dawna przy Bramie Dębińskiej, gdzie co wieczór gromadzą się dzieci ze swoimi rodzicami. Pięknie to było ongiś, ale teraz park ten wygląda nie do poznania. Zamiast dzieci są jakieś podejrzane indywidua, często urządzając burdy i awantury. Tam też jest punkt zbiorny dla kobiet lekkich obyczajów. Gdy nadejdzie godzina 22 rozpoczynają się gonitwy i bijatyki. W „zabawie” takiej nigdy nie obejdzie się bez wódki, to też niema wieczora, w którymby się obszło bez „popisów” z nożami i t. p. zbrodniczymi przyrządami. Rzecz charakterystyczna, że policji tam nigdy niema i stróżów bezpieczeństwa nie można się dowołać.

Oto przed kilku dniami wyszło stamtąd wieczorem trzech mężczyzn i dwie kobiety z półświatka. „Towarzystwo”, potykając się co chwile, skierowało się ku brzegowi Warty. Z nieostwierdzonych przyczyn nagle powstała kłótnia, która niebawem zamieniła się na zacieklą bójkę. Zabłysnęły noże i rozpoczęła się krwawa walka, a brały w niej udział również kobiety.

Śmiały rabuś

Omylił się w swych rachubach

Usiłując podjąć w Poznańskim Banku Ziemianną pewną sumę obywatelka amerykańska Franciszka Kubiak z Detroit, przybyła tam w tych dniach mniej więcej o godzinie 14. Zastawszy bank zamknięty sprawdziła jeszcze książkę czekową i trzymała ją w ręku. W pewnym momencie jakiś mężczyzna wyrwał jej książkę i zbieg nim zaskoczona kobieta zdolała się zorjentować. P. Kubiak była zrozpaczona, gdyż książeczka czekowa wystawiona przez Peoples Weyne County Bank w Detroit opiewała na 480 dolarów czyli cały zapas gotówki, jakim rozporządzała właścicielka. Wszystkie blankiety czekowe w dodatku zaopatrzone były już w jej jeden podpis. Poszkodowana doniosła o wypadku natychmiast policji, zwróciła również uwagę na kradzież w bankach miejscowych i zawiadomiła o tem telegraficznie bank w Detroit, w celu zapobieżenia wypłacie.

W dwa dni potem wydział śledczy policji poznańskiej otrzymał kopertę adresowaną przez nieznanego nadawcę, przycem zwracał uwagę zmieniony charakter pisma. W kopercie znajdowała się książeczka p. Kubiak, zawierająca blankiety czekowe za wyjątkiem jednego, na którym złoczyńca widocznie usiłował bezskutecznie sfalszować podpis. Zgubę doręczono właścicielce, a ze szczegółów okazuje się, iż kradzieży dokonał zawodowy rabuś kieszonkowy, który widocznie przypuszczał, że w książeczce mającej kształt portfela znajduje się gotówka.

Wypada dodać, że rutynowani złodzieje kieszonkowi często zwracają okradzionym papiery znalezione w portfelu. Pewnego dnia np. poczta poznańska doręczyła policji tut. około 12 portfeli, częściowo z papierami osobistymi. Bywa niekiedy, że złodzieje adresują wprost do poszkodowanych, odsyłając im papiery i dokumenty jako bezużyteczne dla siebie, po zatrzymaniu gotówki. W wielu wypadkach wrzucają wykazy osobiste czy też inne dokumenty luźno do skrzynek pocztowej. Wypadki te są dosyć liczne. Odesłanie dokumentów upewnia policję, że kradzieży dopuścił się w danym wypadku rutynowany specjalista. (k)

Kto zna samobójcę?

Rzucił się pod pociąg na szlaku Kiekrz - Ławica

W początkach lipca (dokładnie 10 b. m.) około godziny 18 rzucił się pod nadjeżdżający pociąg na szlaku kolejowym Kiekrz - Ławica pewien nieznanymi osobnik, który poniósł śmierć na miejscu. Dotychczas nie dało się ustalić kto jest samobójcą, bowiem zmasakrowana twarz uniemożliwiła rozpoznanie denata.

Koniec tej „sielanki” był smutny, bo wszyscy zostali ciężko poranieni, nie wyłączając kobiet, a jeden z awanturników, zbroczony krwią, przeleżał do północy. Gdyby nie — chociaż nieco spóźniona — pomoc przechodzącego tamteją żołnierza, awanturnik nie doczekałby się nawet ranka.

Obok wyżej wymienionego „parku” powstał nie tak dawno drugi „ogródek śmiechu”. Z chwilą otwarcia konkurencji rozpoczęła się walka. Właściciele nowopowstałego „źródła wesołości” zaangażowali młodych chłopców, którzy w przebraniu dziadków ściągają z ulicy przechodniów. Ci sami wstępują na stołach, popisując się przytem dwuznacznymi dowcipami. Zgromadzeni wokół widzowie śmieją się do rozpuku, że to „taki mały, a już o wszystkim wie”. Co wieczór widujemy ich, rozmieszających nowymi „barwnymi” dowcipkami tłumnie gromadzącą się publiczność. Interes idzie wspaniale, ludzie bawią się wyśmienicie, a rej wodzi sama młodzież.

Dzieją się tam jeszcze gorsze rzeczy, o których trudno pisać. Zwracamy na to uwagę miarodajnych czynników, aby wkroczyły energicznie, nie pozwalając szerzyć demoralizacji. (tr)

Denat liczył lat około 25, był wzrostu średniego, miał popielate ubranie, beżowy płaszcz gumowy, czarne lakerki półbutki, wierzchnią koszulę białą w drobne kratki lila, beżowe jedwabne skarpetki i trykotową bieliznę. Posiadał przy sobie ponadto nikłowy męski płaski zegarek marki „Consistent” na nikłowym łańcuszku, alpakową papierośnicę, nóż kieszonkowy, pęczek kluczyków (5 sztuk), czerwoną okładkę od notesa z luźnymi kartkami. Serdeczny palec lewej ręki wykazuje na paznokciu stare okaleczenie.

Osoby, mogące udzielić jakichś informacji, uprasza się o zgłoszenie do wydziału śledczego pokój 35/37.

KALENDARZYK

Środa, 31 lipca 1929.

Słońce: wschód 4,09; — zachód 19,48; — długość dnia 15 godz. 39 min.

Księżyc: wschód 23,26; — zachód 15,36; — po ost. kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 14 st. C., wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne niskie + 748 mm, pochmurno. — W ubiegłej dobie temperatura powietrza najwyższa + 17 st. C., najniższa 13 st. C. Ilość opadów 5 mm.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: + 0,01.

Kal. rz.-kat.: Ignacy Łojola W.; — jutro Piotr w ok.

Kal. słow.: Zdobysław; jutro Rolisław.

OSOBISTE

— **Sp. Wacław Chylewski** zmarł w tych dniach tragiczną śmiercią, utonawszy w jeziorze pod Chociszczą. Syn lekarza w Łodzi, urodził się w r. 1907 w Warszawie. Sieradzkim. Po otrzymaniu świadectwa dojrzałości w gimn. im. Kopernika w Łodzi wstąpił w r. 1925 na wydział prawny naszego Uniwersytetu, który w roku bieżącym chlubnie ukończył, uzyskując tytuł magistra praw. Na dzień przed śmiercią otrzymał nominację na aplikanta prokuratorji generalnej w Poznaniu. Będąc na Uniwersytecie, pracował przez lat kilka w seminarjum historii gospodarczej prof. Rutkowskiego, przygotowując pracę p. t. „Ceny w Poznaniu w XVII i XVIII wieku”. Rzeczą ta miała być dalszym etapem w opracowaniu historii cen w Polsce, której myśl podjęto seminarjum prof. Bujaka we Lwowie. Przewczesny zgon nie pozwolił zmarłemu na ukończenie świetnie zapowiadającej się pracy. Nieubłagana śmierć wyrwała z pośród żyjących młodego pracownika nauki, pełnego sił i zapału. Cześć jego pamięci.

— **Pan Władysław Fiedler**, profesor Miejskiej Szkoły Handlowej, znany w szerokiej kółkach tutejszego społeczeństwa i wielce ceniony jako nauczyciel, obchodzi jutro 25-lecie pracy zawodowej w szkolnictwie miasta Poznania.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Młodzi Obozu Wielkiej Polskiej** Zebranie informacyjne odbędzie się w środę, dnia 31 bm. o godzinie 20. w lokalu OWP, przy ul. św. Marcina 65 — II. piętro. Upraszają o punktualne i liczne przybycie. — **Wydział Grodzki Młodych O. W. P.**

— **Stow. Młodzieży Polsko-Kat. przy par. Zmartwychwstania Pańskiego** odbędzie swe plenarne zebranie dnia 2 sierpnia o godz. 19,30 w parafjalnej salce zebrań.

— **Stow. Młodzieży Obywatelskiej Poznań-Tum.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 2 sierpnia o godz. 20 w Domu Katolickim na Śródcie. Po zebraniu strzelanie o roczną nagrodę. Zarząd.

— **Cech Murarzy.** Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 4 sierpnia o godz. 11 w lokalu p. Ograbowicza, Słusarska 6.

— **Związek Hallerczyków, Płacówka Poznań.** Przypadające na czwartek 1. sierpnia rb. zebranie plenarne nie odbędzie się. Przyszłe zebranie odbędzie się dnia 5 września rb. o zwykłej godzinie.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Tow. „Braterstwo”, Poznań-Wilda.** Półroczne walne zebranie odbędzie się dnia 3. sierpnia o godz. 19.00 w sali p. Grotowskiego przy Dolnej Wildzie 71. Następnego dnia urządzi się wycieczkę do Ludwikowa; zbiórka o godz. 6.30 przy pawilonie, odjazd o godz. 7.00. Zarazem przypomina się członkom, że jest do płacenia 7. wypadek śmierci.

— **Chór męski „Typografia” przy Stow. Drukarzy w Poznaniu** podaje do wiadomości, iż lekcje odbywają się co czwartek o godz. 20 w lokalu „Pod Szóstką”, ulica Wroniecka 6. O jak najliczniejszy udział prosi Dyrygent.

— **W kościele OO. Franciszkanów** przypada dnia 2 sierpnia w dzień Matki Bożej Anielskiej wielki odpust Porcjunkuli (Toties quoties, tyle razy, ile razy nawiedzi się franciszkański kościół), który można zyskiwać od południa w czwartek do północy w piątek. Porządek nabożeństw: w czwartek nieszpory o godz. 19 z kazaniem i procesją. W piątek o godz. 10 suma. Nieszpory z kazaniem i procesją o godz. 19. Od nieszporów w czwartek przez całą noc i piątek do końca nieszporów będzie wystawiony Przenajśw. Sakrament dla publicznej adoracji.

Kurjer Poznański

Adresy gości PWK

Publikowanie adresów

celem odnalezienia się przybywających

patrz wydanie poranne

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Nowe pięćzłotówki** ukazały się w obiegu. Z jednej strony wryty orzeł polski oraz napis 5 złotych. Liczba pięć znajduje się po obu bokach orła. U spodu widnieje rok wypuszczenia monety w obieg. Na odwrocie znajduje się u góry napis „Rzeczpospolita Polska”, a pod nim alegoryczna postać kobiety ze skrzydłami. Brzeg monety nie jest, tak jak to dotychczas było, ząbkowany, lecz zaopatrzona w napis „Salus Reipublicae — Suprema Lex”.

— **Figle zegara.** W szkole powszechnej na Jeżycach przy ul. Słowackiego 54/56 mieści się kwatery masowa P. W. K. Na wieży dużego budynku z dwu stron są tarce zegarowe, widoczne z daleka i stanowiące od dawna pewną wygodę dla przechodniów oraz okolicznych mieszkańców. Od kilkunastu tygodni a może już od chwili rozpoczęcia wakacji, t. j. od początku czerwca wskazówka jednej tarczy podaje, iż brakuje dwie minuty do 7, na drugiej dla odmiany już jest kwadrans po 7. Stała ta rozbieżność jeżyckiego zegara szkolnego była podobno powodem ciężkich zmartwień oraz kłopotów różnych urzędników i biurowych, którzy tak z przyzwyczajenia na drodze do zajęć orjentowali się według wspomnianego zegara. W związku z tem mieszkańcy dzielnicy jeżyckiej zwracają uwagę czynników interesowanych na te anomalje. Dezorientują one też lokujące w gmachu szkoły i wycieczki. (k)

— **Z targu.** Dnia 31 b. m. na pl. Sapińskiego płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 5,80—6,40 zł; masła mleczarskiego 6,40—6,80 zł; twarogu 0,90—1,20 zł; 1 mendel jaj 2,70—2,90 zł; 1 litr śmietany 2,00—2,40 zł; 1 litr mleka pełnego 38—40 gr. Mięsa: 1 kg. słoniny świeżej 3,20—3,40 zł; słoniny wędzonej 4,00—4,40 zł; wieprzowiny 3,20—4,00 zł; wołowiny 2,70—4,40 zł; cielęciny 3,20—4,00 zł; skopowiny 3,20—3,60 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalcu 4,00—4,20 zł; mózg cielęcy 1,50 zł. Drob: kaczka 5,00—8,00 zł; gęś 9,00—15,00 zł; królik 3,00—3,50 zł; kura 4,00—9,00 zł; para gołębi 2,00—3,00 zł; indyk 10,00 do 15,00 zł; perlica 4,50—5,00 zł; para kurcząt 3,00—6,00 zł. Ryby: 1 kg. szczupaka 7,00—7,80 zł; karpia 6,00—7,00 zł; karasia 3,40—4,00 zł; lina 5,20—6,00 zł; leszcza 4,00 do 4,40 zł; białych ryb 1,60—2,00 zł; okonia 3,00—3,60 zł; węgorza 7,00 zł; suma 4,00 do 5,00 zł. Jarzyny: 1 kg. marchwi 50 do 70 groszy; pęczek młodej marchewki 10 do 20 groszy; 1 kg. ziemniaków 16 groszy; 1 kg. młodych ziemniaków 14—20 groszy; 1 kg. szpinaku 50—70 groszy; buraków 50 do 60 groszy; pęczek młodych buraków 10 groszy; 1 kg. seleru 3,00—4,00 zł; 1 kg. brukwi 30 groszy; 1 kg. groszku strączkowego 70—90 gr.; 1 kg. groszku suszonego 2,00 zł; 1 kg. maku 2,00 zł; 1 litr oleju siemiennego 2,80 zł; 1 litr oleju makowego 3,20 zł; główka sałatki świeżej 5 groszy; pęczek rzodkiewek 20—30 gr.; 1 kg. rabarberu 30—40 gr.; 1 kg. agrestu 2,00—2,60 zł; czereśnie 1,60—4 40 zł; pęczek kalarepy 10-20 gr.; kalafior 0,30-1,00

Przy cierpieniach hemoroidalnych, objawach obrzęku wątroby, obstrukcji, popękaniach kiszki grubej, owrzodzeniach, parciu o ogdz. bólu w krzyżach, ucisku w piersiach, niepokoju w sercu, zawrotach głowy, stosowanie naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa sprawia zawsze przyjemną ulgę, a niekiedy i zupełne wyleczenie. Specjaliści chorób wewnętrznych zalecają takim chorym pić codziennie rano i wieczorem po pół szklanki wody Franciszka Józefa. Żądać w aptekach. nw 2797

zł; ogórki 10—50 groszy; 1 kg bobu 1,00—1,70 zł; cebula 1,00 zł za 1 kg.; pęczek młodej cebulki 15 groszy. Grzyby: maślaki 2,00 złote; borowiki 3,00—5,00 zł; kurki 1,40—2,20 zł; olszówki 1,50 zł; mieszane 1,40—2,00 zł; mendel raków 0,80 do 1,00 zł; 1 kg jagód czarnych 1,40-2,00 zł; poziomek 3,00-3,40; 1 kg porzeczek 1,60-2,00 malin 2,60—3,00; 1 kg pomidorów 3,00—3,60 zł; główka białej lub włoskiej kapusty 0,60—1,00 zł; 1 kg fasoli zielonej 0,40—0,60 zł; wiśnie 1,40—1,80 zł; borówki 2,40—3,20 zł. kg.; jabłka 1,20—1,80 zł; gruszki 1,60 zł. Ruch ożywiony. Dowozy duże. Ceny na poziomie poprzedniego targu. (zh)

KRONIKA POLICYJNA

— **Dolinarze w potrzasku.** Ujęto i odstawiono władzy sądowej Ludomira Aftowicza z Warszawy i Stanisława Malachowicza, mieszkającego przy ul. Patrona Jackowskiego 35. Obaj „uczestniczyli” często na nabożeństwach w miejscowych kościołach, nie po to, by wykonywać praktyki religijne, lecz złodziejskie. Zagladali mianowicie wiernym do kieszeni i ogalali ich z pieniędzy. Poza tem ujęto niejaką Franciszkę Wechman za kradzież kieszonkową. Zarobiła ona na tej transakcji 800 zł. (z)

— **Kradzieże i włamania.** Włamano się do sklepu p. Namysła Franciszka przy ul. Wielkiej 17, skąd skradziono większą ilość czekolady wartości 1.000 zł. — P. Grzeszkowiakowi Janowi z Starołej Wielkiej skradziono rower, wartości 160 zł z ulicy Waly Kościuszki 3. — P. Nowickiemu Leonowi z Winiar skradziono z ul. Solnej rower, wartości 335 złotych. — Z pawilonu włókienniczego skradziono p. Kuruśzowskiemu Bronisławowi sztukę popieliny wartości 120 zł. — P. Rosnerowi Adolfowi z ul. Koziej 18/19 skradziono w czasie snu nad Cybiną marynarkę, kołnierzyk oraz portfel, zaw. paszport zagraniczny, kartę rejestracyjną i dwa klucze. — Włamano się na strych pp. Wasowiczów przy ul. Marsz. Pocha 4, skąd skradziono 8 koszul męskich, wartości 160 zł. — P. Lewińskiemu Michałowi z Chicago skradziono w hotelu Polonia 300 dolarów. — P. Orlikowi Kasprowi, mieszkającemu przy ul. Wronieckiej, skradziono z kieszeni w tramwaju linii 11 portfel zawierający 25 zł. oraz wykaz osobisty. — P. Szymańskiemu Janowi, przy Walałch Jana III. nr. 11 skradziono z mieszkania garderobę i bieliznę męską oraz 2 waliszki, ogólnej wartości 700 zł. (z)

— **Czyje skrzypce?** W wydziale śledczym (pokój 41) znajdują się skrzypce z czarnym futerałem. Na szyjce skrzypiec jest wyrzeźbiona głowa lwa. Właściciel może zgłosić się po swą własność. (z)

KRONIKA SĄDOWA

— **Niepoprawny złodziej i dezert.** Pod przewodnictwem p. maj. Niedera sąd wojskowy w Poznaniu rozpatrywał sprawę zasiadającego na ławie oskarżonych już po raz piąty 27 letn. szeregowca II. kl. Romana Kozaka. Tym razem oskarż. był o dezercję i liczne kradzieże w pow. wrzesińskim, gdzie rabował wierzpe, garderobę, artykuły spożywcze i co mu się nawinęło. Pewnego razu ukradł krowę, którą zmienił ze swoim towarzyszem zamalowując jej głowę na czarno. Po dłuższych poszukiwaniach został aresztowany, przycem stawiał silny opór. Poprzednio znów znajdował się w więzieniu śledczym w Reducie Grolmana pod zarzutem kradzieży. Pewnego dnia wylamał się z dwoma towarzyszami, przycem posterunek stojący na straży zastrzelił uciekającego z nim Bartkowiaka. W rezultacie obecnej rozprawy Kozaka zasądzono na 6 lat ciężkiego więzienia oraz wypływające stąd skutki, jak wydalenie z wojska itp. (k)

— **Skazanie uciekiniera z wojska** Strzelec 29 pułku w Kaliszu Władysław Bednarek zbiegł w kwietniu w 1928 r i po przejsiu granicy niemieckiej ukrywał się tam blisko rok. Po powrocie z Niemiec przytrzymał go w Zagłębiu Sosnowieckim mimo że zmienił wygląd. Bednarka zasądzono na półtora roku więzienia. (k)

— **Za niesubordynację** zasądzono na 2 lata więzienia Marjana Przyrybę, sze-

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Niebezpieczny flirt”.
Aurora: „Rinaldo Rinaldini”.
Bajka: „Ostatni monarcha”.
Casino: „Złota pantera”.
Colosseum: „Ostani dzień kawalera”.
Corso: „Bitwa morska przy wyspach Falklandzkich”.
Edison: Zdrada.
Kapitol: „Złota pantera”.
Metropolis: „Usta zbyt czerwone”.
Odeon: „Tancerka bogów”.
Renaissance: „Miasto cudów”.
Słońce: „Łatwa zdobycz”.
Stylowe: „Twe usta tak kusily mnie”.
Wilsona (Lazarz): „W ogniu i potokach krwi”.

regowca I. baonu ciężkich kulomiotów. — P. i. nie wykonał on rozkazu wydanego przez sierżanta w obecności plutonu w sprawie zmiany munduru pierwszej kategorii a w wielu wypadkach wobec zgromadzonego plutonu odgrażał się swoim przełożonym, przyjmując wyzywającą postawę. W motywach wyroku trybunał przyjął jako okoliczność łagodzącą do tychczasową niekaralność sądową natomiast uznał momentem obciążającym 8-krotne ukaranie dyscyplinarne. (k)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Włamanie się w Szubinie** wsi do mieszkania Marjana Broszana i skradziono srebrną tabakierkę wartości około 300 zł., aresztowano Władysława Grabińskiego, u której w czasie rewizji domowej znaleziono też ukradziony przedmiot. (k)

— * **Pożar wybuchł w Drogosławiu** w powiecie szubińskim w zabudowaniach rolnika Aleksandra Buczka. Spalił się dom mieszkalny, 2 stodoły i 2 chlewy, łącznej wartości około 6 tysięcy zł. (k)

— * **Ujęto kłusownika w czasie pościgu w pow. wągrowieckim** na polach majątności Graboszewo. W czasie gonitwy kłusownik ostrzeliwał się gęsto z rewolweru. Ostatecznie przystrzelano go; nazywa się Michał Mazur z Wapna w powiecie wągrowieckim. Przy aresztowanym znaleziono nabitą fuzję rewolwer i upolowanego rogacza. (k)

— * **Strzelili w Bydgoszczy** do swej przyjaciółki Wacławy Libeltówny zam. przy ul. Kościelnej 1 jej towarzyszy 25-letni Konrad Kwela raniąc w dolną szczękę. Powodów czynu należy dopatrywać się w nieporozumieniach na tle miłosnym.

— * **Cztery konie ukradziono w Błociszewie** w pow. śremskim, majątku p. konsula Danjela Kęszyckiego, w nocy na 30 lipca. Są to: 5-letnia kara wzrostu 1,53 cm., lewa tylna noga biała powyżej pięciny; 5-letnia klacz (ciemny szronek) wzrostu 1,50 m. obie tylne nogi powyżej pięciny białe; 4-letnia kasztanka, wzrostu 1,50 m z gwiazdką na czole, obie tylne nogi białe do kolan (t. zw. pończoszki) i 4-letni wałach gniady bez oznak. (k)

— * **Spaliła się stodoła polna w Chudziecach** w pow. średzkim własność p. Jądwi Chłapowskiej. Przepyszcza się, że ogień został podłożony. Stratę ocenia się na około 100 tys. zł., z czego zaledwie 54 tysiące pokrywa ubezpieczenie. (k)

Z WIELKOPOLSKI

— * **Środa.** (Osobiste). Starosta powiatowy p. Rożankowski rozpoczął 3-tygodniowy urlop wypoczynkowy. W sprawach starostwa zastępuje go asesor p. Andrzejczak, w sprawach wydziału pow. p. Wadyński z Ignacewa p. Kostrzynem. — Nagle i niespodziewanie został przesiedlony na kresy wschodnie komendant tuł. Pow. Policji Państw. p. Przymusiński (ks)

— * **Września.** (Subhasta majątku ziemskiego). W dniu 29. b. m. odbyła się w sądzie grodzkim we Wrześni pod przewodnictwem naczelnika sądu p. Heinricha subhasta majątku ziemskiego Szemborowo, wynoszącego 960 mórg. Po przeprowadzeniu potrzebnych formalności, przystąpiono do licytacji publicznej. Majątek nabył p. M. Wirth, właściciel młyna parowego we Wrześni i posiadziciel majątku Skorzęcin, pow. Gniezno za 430 000 zł., do czego dochodzi jeszcze około 66 000 zł. z waloryzowanych hipotek dawniejszych. Ziemia szemborowska należy do najlepszych ziem we Wielkopolsce. (y)

— * **Koźmiń.** (W sprawie „Gazety Koźmińskiej”). Przed kilku dniami zamieściliśmy przesłaną nam notatkę o zawieszeniu wydawnictwa „Gazety Koźmińskiej”. Jak nas w związku z tem informują obecnie, wiadomość powyższa była rzekomo o tyle nieścisła, że zawieszenie wydawnictwa ma być tylko przejściowe, spowodowane wyjazdem redaktora pisma na kurację.

— * **Leszno** (W sprawie pracy wyborczej) W wczorajszej notatce w sprawie zebrania przedwyborczego zakradł się błąd drukarski. Powiedziano mianowicie, że „B. B. na żadne korupcje nie idzie”, tymczasem powinno być „na żadne koncesje nie idzie”.

— * **Odolanów.** (Ze Zw. Inwalidów cywilnych). Zebranie odbędzie się dnia 4 sierpnia o godz. 12,30 w lokalu p. Jasikowej w Odolanowie.

— * **Koronowo.** (Jubileusz straży pożarnej). Tutejsza Ochotnicza Straż Pożarna obchodziła ostatnio 30-lecie swego istnienia. Po nabożeństwie i powitaniu delegacji i gości na dworcu, udano się przed ratusz, gdzie p. St. Witecki, naczelnik miejscowej straży złożył raport wiceprezesowi Wlkp. Zw. Och. Straży Poż. p. Schollowi. Uroczyste zebranie w sali p. Nowaka zajął prezes straży p. Wodniczka, witając przedstawicieli władz, delegatów, organizacji społecznych i gości. Po wygłoszeniu sprawozdaniu z 30-letniej działalności straży, przystąpiono do wydania dyplomów i odznaczeń. Otrzymał je pp.: B. Kaczorek, J. Barcikowski, T. Rybka, Fr. Skórzewski, St. Piotrowski, A. Lamprecht, K. Mąkowski, J. Rotecki i F. Zakrzewski. Z kolei złożyli przedstawiciele władz i delegacji różnych organizacji życzenia dla miejscowej straży. Po południu odbyły się ćwiczenia pokazowe i zawody o

premie. Zakończeniem uroczystości była zabawa w parku miejskim i w sali „Grabina”.

W sprawie wystawy zabytków i pamiątek rzemiosła

Izba Rzemieślnicza w Poznaniu nadsyła nam z prośbą o zamieszczenie następujących komunikat:

Nikt zaprzeczyć nie może, że rzemiosło z swą kilkumiljonową rzeszą pracowników jest jednym z najważniejszych i najpotężniejszych czynników w życiu gospodarczym narodu. Rola jego jest pod względem rozwoju gospodarki krajowej tem znamienniejszą, że warstwy rzemieślnicze są w swej olbrzymiej większości warstwami mieszczańskimi.

Z drugiej strony nikt zaprzeczyć nie może, że położenie rzemiosła w dobie obecnej jest nader trudne i że doznaje ono zbyt słabego lub wogóle żadnego poparcia ze strony miarodajnych czynników, od których zależy ukształtowanie się stosunków gospodarczych pomimo, że właśnie stan rzemieślniczo - mieszczański, jest jednym z tych filarów, na których opiera się cała nasza gospodarka i bez którego nie mogłaby wogóle istnieć. Winę w tych stosunkach ponosi jednakowoż w pewnej mierze także rzemiosło same, które grzesząc ospałością nie daje miarodajnym czynnikom bodźca w kierunku naprawy stosunków.

Izba Rzemieślnicza przyszła do przekonania, że należy wykazać tę żywotność rzemiosła, a najlepszym świadectwem tego byłaby wystawa zabytków historycznych, które cechy posiadają, a do których szerszy ogół dostępu nie ma.

Otóż te historyczne pamiątki mogłyby uprzytomnić nietylko społeczeństwu a także sferom miarodajnym i gospodarczym, czem rzemiosło było i jaką rolę ongiś odgrywało i uprzytomnić im dalej, że stosunki w tym względzie zasadniczej zmiany pod kątem widzenia ważności rzemiosła nie uległy, zaś dla rzemiosła samego, wystawa taka byłaby niezmiernie pouczająca, a zarazem bodźcem do wytrwania na placówce i na drodze dalszego rozwoju.

W tym celu porozumiała się Izba Rzemieślnicza z Magistratem stoł. m. Poznania i zaprojektowano urządzenie takiej wystawy w miesiącu wrześniu b. r. — Obecny czas trwania Powsz. Wystawy Krajowej jest najodpowiedniejszą, jeżeli nie jedyną okazją do urządzania takiego pokazu, gdyż sprowadza do Poznania liczne rzesze z wszystkich stron kraju, a także licznych cudzoziemców, wśród nich bardzo wybitne jednostki z sfer rządowych, gospodarczych i naukowych.

Prócz tego właśnie w miesiącu wrześniu odbędą się liczne i bardzo ważne Zjazdy, że wspomniemy tylko o Zjeździe Rzemieślniczym, zjeździe Związku wszystkich miast Polski, zjeździe prezydentów i burmistrzów miast słowiańskich itd.

Okazja więc ku urządzeniu wystawy takiej jest nadzwyczajna.

Wystawa mieścić się będzie w salach nowo wybudowanego „Domu Rzemieślniczego” w Poznaniu przy ulicy Fr. Ratajczaka.

Zwracamy się więc z serdecznym apelem do wszystkich Cechów, posiadających historyczne zabytki w postaci dokumentów, chorągwi i sztandarów, embleatów i tarczy herbowych, ład, buław, mieczy, puław, kubków itp. do wzięcia udziału w tej wystawie i obestania jej swemi eksponatami pod gwarancją zabezpieczenia.

Celem technicznego i artystycznego przeprowadzenia tej wystawy zawiązał się komitet wystawowy przy współudziale przedstawicieli Izby Rzemieślniczej.

Prosimy najdalej do dnia 17 sierpnia b. r. o powiadomienie Izby Rzemieślniczej, jakie eksponaty Szan. Cech posiada i wystawić pragnie. — Ze względu na krótki czas pozostający do zorganizowania wystawy, prosimy bezwzględnie terminu tego przestrzegać.

Zaznaczamy, że żadnych opłat za metraż itd. się nie policza, a nawet nie powstająby dla Szan. Cechu koszty przesyłki eksponatów, gdyż w porozumieniu z Izbą Rzemieślniczą przestąpiłby Magistrat stoł. m. Poznania na życzenie swój automobil z odpowiedzianym urzędnikiem Izby oraz urzędnikiem komitetu wystawowego, którzyby eksponaty na miejscu za pokwitowaniem odebrali. — Odbiór ekspona-

tów nastąpiłby między 22 — 28 sierpnia br.

Raz jeszcze gorąco prosimy wszystkie Cechy, aby przez najliczniejszy udział w wystawie dały wyraz swej dumie z wiekowej kultury rzemiosła, a pokoleniu obecnemu zaświadczyły, że krocząc dalej śladem poprzedników, nie przestaną pracować nad rozwojem stanu rzemieślniczego i całego narodu. Cześć Rzemiosłu!

J. Staszek K. W. Juszczyk
Prezydent Sekretarz

Wyjaśnienie

Pan Józef Watra-Przewłocki, b. naczelnik redaktor „Prawdy”, organu N. P. R. prosi nas o wyjaśnienie, że w Poznaniu jest w piśmie „Włościanin” członkiem redakcji Józef Przewłocki, noszący to samo imię i nazwisko, bez przydomku „Watra”, który wystąpił ostatnio na Zjeździe Hallerczyków w sposób taki, że odbiło się to echem w prasie warszawskiej.

Wyjaśnienie to zamieszczamy celem stwierdzenia, że p. Józef Watra-Przewłocki nie jest tą samą osobistością, co redaktor „Włościanina”.

RADJO

Programy radjofonijne

Czwartek, dnia 1 sierpnia 1929 r.
Poznań (335 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna (prof. Waxman); godz. 12.20 radiografja (syst. Fultona); godz. 12.50 komunikaty P. W. K.; godz. 13.00 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godzina 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien.; godz. 14.15 komunikaty gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 17.10 lekcja alfabetu Morse'a (wykl. p. kpt. Mickiewicz); godzina 17.25 kurs elem. języka francuskiego (wykl. p. Omer Neveu); godz. 17.50 komunikaty P. W. K.; godz. 18.00 koncert solistów. (Transmisja z Warszawy); godz. 19.00 nadprogram; godz. 19.20 odczyt rolniczy p. t. „Nawożenie pod oziminy” (wykl. p. Wł. Góralewski); godz. 19.40 rolnicza skrzynka radjowa (wykl. p. Józef Rządowski); godz. 20.05 odczyt p. t. „Przedmistrzostwem Polski i Europy w wioślarstwie” (wykl. p. Garstecki); godz. godzina 20.30 recital fortepianowy prof. Franciszka Łukasiewicza. Program: 1. Corelli-Godowski: Pastorale (Angelus), Loeilly Godowski: Gigue, Scarlatti: Sonata, 2. Schubert-Liszt: Serenada, Liszt: Au lac du Wallenstein, Paganini-Liszt: La campanella 3. Chopin: 12 Etudes (op. 10 i 25); godzina 21.30 audycja wokalna w wykonaniu dr. Wandy Roesslerówny, art. opery (mezzosopran). Program: 1. Saint-Saens: 3 arje z op. „Samson i Dalila”, 2. Bizet: Habanera i arje z kartami z op. „Carmen”, Bizet: Arja z op. „Djamileh”; godz. 22.00 sygnał czasu — komunikaty PAT; godz. 22.15 radiografja (syst. Fultona).

Stacja krótkofalowa. Poznań. Pas fal 33,7 — 27,3 m. 0,250 kw; godz. 23.00—24.00 nadawanie próbne (koncert, w przerwach — komunikaty P. W. K. w Poznaniu).

SPORT

Kolarstwo

Bieg od morza polskiego na P. W. K. o puław ziem zachodnich odbędzie się w dniach 3 i 4 sierpnia. Zawodnicy zgromadzą się w dniu 2. 8. w Gdyni o godz. 14 do 16 na dworcu kolejowym w Związku Turystycznym, gdzie otrzymają karty kwaterek. O godz. 17 odbędzie się przegląd lekarski, poczem komisja zakwalifikuje maszyny do biegu. Każdy zawodnik musi mieć dowód osobisty, w którym ma być potwierdzona przynależność państwową. Start odbędzie się 3. 8. o godz. 7 obok mołu pasażerskiego w Gdyni.

Lekka atletyka

Akademickie mistrzostwa świata odbędą się w Budapeszcie w dniach od 10 do 14 sierpnia. Centrala Polskich Akad. Zw. Sportowych doniosła „AZS” w Poznaniu, że m. in. zostali wyznaczeni do reprezentacji polskiej Krajewska, Lanżanka, Piechocki i Pernak członkowie AZS Poznań. Rekord czeski w kuli poprawił Douda osiągając 14.735; w dysku miał wynik 42.93 i był drugi za Vanouckiem 43.10.

Piękne sukcesy odniósł por. Baran na zawodach w Malmö, zajmując pierwsze miejsca: w kuli (13.75) i w dysku (43.04).

Pływanie

Wydział sekcji pływackiej „AZS” Poznań przypomina wszystkim członkom, że treningi odbywają się stale na pływalni związkowej przy Drodze Dębińskiej w godzinach od 17 do 19.

Tennis

Maks Stolarow i Dubieńska biorą udział w rozpoczynających się w niedzielę w Hamburgu mistrzostwach Niemiec. Z wybitniejszych poza miejscowymi, zawodnikami startują p. in. Boussus, Brugnon, de Buzolet, Du Plaix i Landry — z Francji; Malecek i Menzel (zdobył ostatnio mistrzostwo Tyrolu, bijąc Matejkę 3:6, 6:1, 1:6, 6:2, 6:4) — z Czech; Ohta — z Japonji i Timmer — Holandji.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś Księżniczka dolarów”. W czwartek wspaniale wystawiony balet-opera „Tatry” w wykonaniu całego zespołu baletowego z p. Jedyńską na czele, oraz pp. Majchrzakówna, Klichowski, Sendeckim i Syroczyńskim, kapelmistrz p. Wojciechowski. W piątek „Aida” z p. Bojar-Przemieniecką w tytułowej partii, p. Szafrąską Amneris oraz z pp. Perkowiczem, Romanowiczem, Urbanowiczem i Zaleskim, kapelmistrz p. Wojciechowski. W sobotę „Polska krew” z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Folańskim, Sendeckim i Wiśniewskim, kapelmistrz p. Leszczyński. W niedzielę „Halka” z p. Bojar-Przemieniecką.

— * **Teatr Polski.** Dziś i jutro ostatnia nowość z repertuaru scen stołecznych arcykomiczna krotoczwila Wincentego Rypackiego „W czepku urodzony” przyjmowana w wczorajszej premierze frenetycznymi oklaskami. W piątek wraca na afisz rekordowa komedia Adama Grzymały-Siedleckiego „Maman do wzięcia” i grane będą obie sztuki co drugi dzień na zmianę.

Na przyszły sezon dyrekcja pozyskała p. Leopolda Komornickiego, dotychczasowego artystę teatrów miejskich w Krakowie.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś pyszna komedia p. t. „Pieniądz leży na ulicy”, która cieszy się dużym powodzeniem. Przekomiczne sytuacje, śmiech i humor, składają się na całość rozśmieszającą do łez publiczności. Obsadę stanowią pp. Zeromska, Cedzyńska, Balcerzak, Brodzikowski, Bystrzyński, Ilcewicz, Chmurkowski Szarski i Tyczyński. Reżyserja p. Bystrzyńskiego.

Od piątku gościć będzie jeden z najznakomitszych artystów polskich p. Junosza-Stępowski, który ukaże się w doskonałej komedji Stefana Kiedrzyńskiego p. t. „Miłość bez grosza”. Obok naszego gościa ujrzymy po dłuższej przerwie ulubienicę publiczności, p. H. Cieszkowską, która wystąpi w roli Wiktorji.

Teatr „Rewja” na P. W. K.

Nikt nie może mówić, że widział Powszechną Wystawę Krajową, jeśli nie był na największej polskiej rewji w teatrze „Rewja” na P. W. K.

„Kulig” — to najbarwniejszy wojaż, który pieśnią i tańcem przenosi widza co chwilę w inną dzielnicę Polski.

„Jazda na Wystawę” — to świat najwydatniejszego wyczynu rewjowego, w którym widownię ze sceną łączy autentyczne „Wesołe Miasteczko”. Uroczą Elną Gistedt, najwytworniejszy amant Szczawiński, rozweselający do łez Gierasieński, podziwu godny pianista-wirtuoz Sienkiewicz i fenomen akrobatyczny Mona, oto sprężyny precyzyjnego mechanizmu teatru „Rewja”. Bogatą część taneczną stylową i nowoczesną wykonują balety Tajcjan Wysockiej i Eugenjusza Koszutskiego.

Początek przedstawienia pierwszego „Kulig” o godz. 19.15, drugiego „Jazda na Wystawę” o godz. 22.15.

Bilety od 1.— do 14.— zł poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i ul. 27. Grudnia i w kasie teatralnej ul. Śniadeckich 12. dw 1282/3

Teatr Wielki

DZIŚ — „Księżniczka dolarów”, operetka Falla. Czwartek, 1. 8. „Tatry”, balet-opera Nowojewskiego.

Piątek, 2. 8. „Aida”, opera Verdi'ego. Sobota, 3. 8. „Polska krew”, operetka Nedbala.

Niedziela, 4. 8. „Halka”, opera Moniuszki. Poniedziałek, 5. 8. „Pomsta Jontkowa”, opera Wallek-Walewskiego.

Początek o godzinie 20. Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczonej nie będzie.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „W czepku urodzony”. Czwartek 1. 8. „W czepku urodzony”.

Piątek, 2. 8. „Maman do wzięcia”. Sobota 3. 8. „W czepku urodzony”.

Niedziela, 4. 8. „Maman do wzięcia”.

Poniedziałek, 5. 8. „W czepku urodzony”.

Początek o godzinie 20. Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Pieniądz leży na ulicy”. Czwartek, 1. 8. „Pieniądz leży na ulicy”.

Piątek, 2. 8. „Miłość bez grosza” występ Junoszy-Stępowskiego.

Sobota, 3. 8. „Miłość bez grosza”, występ Junoszy-Stępowskiego.

Początek o godzinie 20.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr „Rewja” na P. W. K.

Dziś i codziennie: o godz. 19.15 wielka rewja polska w 19 obrazach „Kulig”. — o godz. 22 arcywesoła rewja „Jazda na wystawę”.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia i w kasie teatralnej ul. Śniadeckich 12. Na P. W. K. Dwór Huggera, Centr. Restauracja PWK.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Przed wielką, nową imprezą rolniczą

Wywiad z doc. chem. T. Konopińskim, dyrektorem działu roln. P. W. K.

Znakomity sukces Tygodnia Hodowlanego, po uprzednim uzgodnieniu swych zamiarów z odnośnymi związkami, dał impuls dyrekcji działu rolniczego P. W. K. do zorganizowania nowej imprezy, tym razem o charakterze nie reprezentacyjnym, a par excellence gospodarczym — wielkich targów hodowlanych. W związku z powyższym zwróciliśmy się do inicjatora tej imprezy doc. dr. T. Konopińskiego, który udzielił nam następującego wywiadu.

— W jakim okresie projektuje Pan zorganizować Targi Hodowlane?

— Za najodpowiedniejszy uważam okres między żniwami a wykopkami, gdy rolnik jest mniej absorbowany w domu, no i... ma pieniądze, co dzisiaj w obecnym ciężkim położeniu rolnictwa jest rzeczą zasadniczą. Wobec tego urządzamy targi w czasie od 18 — 20 września br.

— Czy targi hodowlane będą połączone z innymi imprezami?

— Tak, jest to moim życzeniem, bowiem uważam, że koniec wystawy powinien być jaknajefektowniej wyzyskany, aby możliwie głęboko wryć w pamięć społeczeństwu wspomnienie wielkiego narodowego dzieła. Dlatego jednocześnie z targami hodowlanymi odbędzie się ogólnopolski zjazd rybaków z wystawą ryb. Poza tem projektuję urządzenie konkursów hippicznych, o ile niezwykle życzliwe dla rolnictwa stanowisko p. gen. Dzierżanowskiego oraz pfk. Zahorskiego umożliwi nam i nadal tak konieczną przy wszystkich imprezach hippicznych współpracę z armją.

— Czy nie sądzą pewne trudności w związku z odbywającymi się w tym okresie targami wschodnimi?

— Bynajmniej. Nie mamy zamiaru w niczem konkurować lub przeszkadzać imprezom braci rolników z Małopolski, z którymi łączy wystawę jaknajserdeczniejszą współpraca i zrozumienie, czego dowodem najlepszym jest podziękowanie otrzymane przez dyrekcję działu rolniczego od Małopolskiego Twa Rolniczego we Lwowie. Znakomita w swych wynikach praca hodowców była symentalnego w Małopolsce będzie miała możliwość uzyskania szerokich podstaw nawet na terenie Wielkopolski, gdzie reprezentacja małopolskich symentalerów spotkała się podczas tygodnia hodowlanego z ogólnym poklaskiem i uznaniem.

— Czy należy się liczyć z udziałem wszystkich ziem Polski w tych targach?

— Specjalnie nie. Trudności i koszta związane z transportem zwierząt pozwalają przypuszczać, że targi hodowlane będą specjalną atrakcją raczej dla zachodnich ziem Polski, a więc dla woj. pomorskiego, warszawskiego i poznańskiego. Udział jednak Śląska i Małopolski nie jest wykluczony, co należy podkreślić z uznaniem.

— Jaka będzie przypuszczalna ilość poszczególnych zwierząt nadesłanych na targi?

— Cyfry, które tu podam są jedynie orientacyjnymi, odchylenia tak wzwyż jak i niż są możliwe. Przypuszczalna ilość materiału rozplodowego będzie następująca: 160 koni, 175 sztuk bydła, 100 świń i kilka stówek tryków.

— Czy spodziewany jest przyjazd w związku z targami gości zagranicznych?

— Owszem. Uważam to za możliwe, tembardziej, że dział rolniczy P. W. K. znalazł specjalne uznanie wśród fachowych kół zagranicy, czego dowodem są gratulacje otrzymane przez dyrekcję działu rolniczego od wszystkich prawie ministerstw rolnictwa krajów europejskich. Poza tem rozpoczęliśmy akcję u odnośnych czynników Grecji, Rumunii, Czechosłowacji, Jugosławii oraz Łotwy, a więc przede wszystkim w państwach mogących mieć zainteresowanie w naszych możliwościach hodowlanych. Pod tym względem mamy poważne precedensy. Tak więc Grecja chętnie kupuje nasze konie, Rumunia materiał zarodowy czerwonego polskiego bydła i symentali, Łotwa zainteresowała się poważnie podczas bytności na P. W. K. p. ministra Eglitza naszymi końmi

remontowemi oraz reproduktorami pełnej krwi angielskiej, a jeżeli weźmiemy pod uwagę żywe zainteresowanie Czechosłowacji oraz Austrii dla naszej trzody chlewnej, to widzimy, że Polska stoi w przededniu poważnego rozwoju eksportu w tej dziedzinie hodowlanej, dotychczas słabo docenianej w kraju.

— Czy obecna sytuacja w rolnictwie nie wpłynie ujemnie na projektowane targi?

— Niewątpliwie pomoc nie może, jednak rolnictwo polskie dało wyraz na P. W. K. tak niesłychanej żywotności, że potrafi tym razem przezwyciężyć trudności finansowe, tembardziej, że targi hodowlane mają charakter wyrażnie gospodarczy. Zapotrzebowanie na selekcyjny materiał rozplodowy daje się odczuć w dość silnym stopniu, o ile dotychczas to nie uzewnętrzniało się, przyczyny należy szukać właśnie w ciasnocie na rynku pieniężnym.

— Czy poza rolnikami — praktykami z zagranicy może również przybyć świat naukowo — rolniczy, co przypuszczamy wpłynęłoby dodatnio na wymianę myśli fachowej oraz podniesienie naszego prestige'u?

— W danym wypadku wyprzedził Pan moją myśl. Konferowałem z redaktorem Gazety Rolniczej p. drem J. Lutosławskim jako jednym z najlepiej orientujących się w europejskich stosunkach rolniczych i doszliśmy do przekonania, że międzynarodowy zjazd rolniczy, urządzony właśnie w okresie Targów, byłby bardzo wskazany, jednak w danym wypadku wolę nie zajmować stanowiska optymistycznego, gdyż staną przed nami w związku z powyższym poważne trudności finansowe. O ile więc nie uda się przekonać ministerstwa rolnictwa i ministerstwa spraw zagranicznych o konieczności przyjazdu z pomocą dla tego rodzaju imprezy, to nie wierzę w skuteczność naszej inicjatywy co do międzynarodowego zjazdu rolników w Poznaniu.

Na tem zakończyliśmy wywiad z p. dr. Konopińskim, wychodząc pod wrażeniem, że praca w dziale rolniczym P. W. K. jest w stałym i niezmiennym nateżeniu i że przede wszystkim rządzi nią myśl o konieczności wyzyskania do ostatka wszystkich możliwości gospodarczych, jakie stwarza P. W. K. (tr.)

Nawozy sztuczne

Pawilon przemysłu nawozów sztucznych znajduje się na terenach zachodnich. Pawilon ten oryginalnie pomyślany z wieżą, na której są odpowiednie napisy, mające na celu propagandę w zakresie stosowania nawozów sztucznych przez rolników. Również i ustawione eksponaty wewnątrz tegoż pawilonu mają ten cel głównie na widoku.

W Pawilonie tym mamy przedstawione w obrazach reliefowych trzy mniejsze gospodarstwa rolne, zatytułowane jak było, jak jest i jak będzie. Z obrazów tych dochodzi się do przekonania, że mniejsza własność rolna jeszcze nie przeszła połowy drogi w swoim technicznym rozwoju.

Poza tem mamy tam stoiska związku fabryk superfosfatu, fabryk sztucznych nawozów azotowych Cho-

rzowa i Kopalni Skarbofermu w Knurowie, w końcu Spółki akcyjnej soli potasowych w Kaluszu.

W dużym stoisku związku fabryk superfosfatu na wywieszonych mapach widzimy przedstawione zużycie superfosfatu przez rolników w Polsce. Najwięcej tego sztucznego nawozu stosują nasze dzielnice zachodnie, zwłaszcza Wielkopolska a najmniej Kresy Wschodnie. Ogólna produkcja superfosfatu w r. ub. wynosiła 27.119 wagonów, w tem fabryki Maja w Luboniu i Włocławku 9.600 wagonów, to jest blisko 36 proc. i katowicka fabryka 5.794 wagonów, to jest 21 proc. w Kłozach lub w doniczkach mamy przedstawione rośliny uprawne wyhodowane z dawką superfosfatu lub bez niej. Różnice w rozwoju roślin są znaczne i przekonująco o potrzebie stosowania tego nawozu przez rolników.

Kopalnie państwowe węgla „Skarboferm“ przedstawiły model fabryki syntetycznego amoniaku i siarczanu amonu w kopalni Knurów, jak również są tam liczne fotografie, dotyczące wytwórni tych związków chemicznych.

W r. 1928 w Polsce otrzymano 36.773 tonn siarczanu amonu, zużyto u nas w kraju 19.650 ton, wywieziono 18.271 ton przywieziono 1.200 tonn.

Duże stoisko państwowej wytwórni chemicznej w Chorzowie, dotyczy przeważnie stosowania nawozu sztucznego azotniaku dla celów rolnictwa. Po objęciu przez rząd polski tych zakładów przemysłowych po Niemczech nastąpił szybki rozwój tej placówki; kiedy w roku 1922 otrzymano azotniaku 20.000 tonn wartości 8 milj. zł to w r. 1923 40.000 wartości 14 milj. zł. w r. 1927 140.000 wartości 55 milj. zł. w r. 1928 160.000 wartości 60 milj. zł.

Z przedstawionych porównawczych cyfr wynika, że obecnie ceny azotniaku w stosunku do cen płodów rolniczych są tańsze jak przed wojną w granicach około 100 proc.

Na wywieszonych dwóch mapach, gdzie pokazane są ilości zużycia nawozów sztucznych i plonów żyta wypada mniej więcej ścisła zależność tych ostatnich od ilości użytych dawek nawozowych przez rolników.

W Małopolsce mamy złoża dosyć bogate soli potasowych, których eksploatacja na szerszą skalę zaczęła się dopiero w Polsce niepodległej. Sole te eksploatuje Sp. Akc., której kapitał jednak przeważnie jest własnością państwa. W stoisku tego akcyjnego towarzystwa wisi mapa geologiczna, wykazująca złoża różnych minerałów potasowych i założone przez to towarzystwo szyby kopalniane w celu wydobywania tych minerałów. Od r. 1922 wzrosła wytwórczość kajnitę z 1.000 tonn do 15.000 tonn w r. 1928, a soli potasowych z 4.000 tonn w r. 1922 do 14 tys. tonn w r. 1928. Te ostatnie jednak od lat trzech są puszczane w handel w stanie skoncentrowanym przez pobudowanie fabryki koncentracji soli potasowych. Biorąc pod uwagę ten fakt, to właściwa produkcja tych soli wzrosła silniej aniżeli pokazują te cyfry.

Wykresy o porównawczych cenach soli potasowych i zboża dzisiaj i przed wojną wykazują, że w stosunku do cen zboża nawozy potasowe są również tańsze jak przed wojną.

Stoisko fabryki nawozów sztucznych Skarbofermu w Knurowie. Fot. Kowalczyk

W stoiskach tych są też przedstawione porównawcze wzory roślin, wyhodowanych z dawką nawozów sztucznych lub bez niej, wskazujących nacznie o korzyściach, wynikających ze stosowania tych soli do celów uprawy roślin.

Nowy Świat zaczyna się interesować

Nowojorski dziennik „Tribune“ w numerze z dnia 7 lipca zamieścił obszerną korespondencję o P. W. K., wyrażając się z entuzjazmem nie tylko o samej wystawie, ale również o postępkach Polski w każdej dziedzinie życia.

Między innymi korespondent pisze:

„W dawnych wiekach Polska znana była, jako kraj rycerski, ale zarazem nieudolnie rządzony, jako paradoksalna, pojęta republika magnacka, gdzie król był tylko figurą, wreszcie, jako kraj romantycznych rycerzy, którzy uratowali Europę i chrześcijaństwo od zagłady przez hordy azjatyckie. Później, gdy Polska utraciła wolność, gdy jej najlepsi synowie rozproszyli się po szerokim świecie, Polska stała się nie tylko męczennikiem, walczącym z tyranią trzech zaborców, ale także bojownikiem o wolność wszystkich narodów. W smutnych dniach porozbiorowych, gdy zdawało się, że nadzieja odbudowy wolnej Polski znikła zupełnie, Polska przypominała światu swoją żywotność, swego ducha narodowego, prawo do życia niepodległego, nie tylko heroicznymi powstaniem przeciwko przemocy, ale również przez swoją wspaniałą, bogatą literaturę, sztukę i muzykę. Mimo to, przed wybuchem wojny światowej nie było, zdaje się, ani jednego polityka, czy męża stanu, zarówno w Europie, jak i w Ameryce, którzyby szczerze wierzyli w możliwość odrodzenia Polski, jako państwa wolnego i niezależnego. Utrzymywała się ogólna opinia zagranicą, że Polacy, jako naród, nie są zdolni do pokojowej pracy twórczej i do rządzenia własnym państwem. Historycy twierdzili, że upadek Polski spowodowany był właśnie brakiem energii, inicjatywy, wytrwałości, organizacji i tych wszystkich cnót obywatelskich, które są niezbędne do utrzymania nowoczesnego, wolnego państwa. Przysłowie niemieckie: „Polnische Wirtschafter“ stało się synonimem chaosu, nieudolności i bezzładu, a Niemcy, opierając się na tem przysłowiu, usprawiedliwiali wynaradawianie Polaków w Poznańskiem.”

Otwarcie wielkiej wystawy krajowej w Poznaniu przekonało wszystkich, że marzenia patriotów polskich spełniły się, że Polska żyje, rozwija się i potężnieje. Inicjatorzy Wystawy Poznańskiej oddali Polsce bardzo ważne usługi. Naród polski, a niemniej i zagranicą, ze zdumieniem patrzy na wspaniały dorobek Polski, osiągnięty w ostatnim dziesięcioleciu i to w okresie nadzwyczajnych trudności ekonomicznych i finansowych. Wszystkie dziedziny życia gospodarczego, społecznego i umysłowego reprezentowane są na Wystawie. Dla ludzi interesujących się stosunkami w Polsce P. W. K. jest nieocenionym źródłem informacyjnym.”

Następnie korespondent opisuje szczegółowo organizację, wystawę, pawilony i t. d., poczem stwierdza: „Moralne znaczenie wystawy, zwłaszcza dla narodu polskiego, jest nadzwyczajne. Wzmacnia wiarę narodu we własne siły i dodaje ufności w przyszłość kraju, a równocześnie niweluje różnice dzielnicowe między ludnością dawnych trzech zaborów, jakie wytworzyła niewola. Wystawa otworzyła Polakom oczy na to, co mogą zdziałać własną pracą i wysiłkiem”. W końcu korespondent zachęca Amerykanów do zwiedzenia Polski, która „zarówno pod względem politycznym, jak i ekonomicznym, jest jednym z najbardziej interesujących krajów w Europie”.

Korespondencję podajemy obszernie, ponieważ jest to pierwszy większy opis P. W. K., jaki ukazał się w prasie amerykańskiej.

Poszukuje się świadków

W dniu 4 czerwca wieczorem o godz. 8 na terenie „C“ P. W. K. koło restauracji Huggera p. Kazimiera Słupska, zamieszkała w Poznaniu przy ul. Marszałka Focha 47, uległa wypadkowi wpadając w przykryty doł głębokości trzech metrów. Panią Słuską wydobyci wówczas z dołu czterech panów, których prosi się o podanie nazwisk i adresów poszkodowanej. Panią Słuską, po wypadku, pogotowie przewieziono do mieszkania, gdzie przez pięć tygodni musiała się leczyć.

Lody od 3000 lat znane

Przysły do nas z Chin.

R. Hammond, sekretarz chicagowskiego instytutu dla badania lodów w wyniku badań wykazał, że lody do jedzenia wprowadził do Europy po raz pierwszy Marco Polo z Chin.

Król angielski, Karol I, był wielkim amatorem lodów i wprost przepadał za nimi. Jego kucharz nadworny, Francuz De Mirco, który posiadał receptę przyrządzenia szczególnie smakowitych lodów, był zobowiązany przez króla do trzymania tego w najściślejszej tajemnicy, wzamian za co pobierał od niego dożywotnią rentę. Korzystając w ten sposób z monopolu „lodowego”, król pysznił się, że w całej Anglii tylko w jego pałacu na przyjęciach mogli się goście delektować wyszukany smakołykiem. Dopiero po śmierci Karola I zyskały lody w Anglii prawo powszechnego obywatelstwa.

We Włoszech sporządził po raz pierwszy lody z owoców mistrz kucharski Cuttelli w r. 1660. Lody te były jeszcze napój płynny. Przez Katarzynę Medici, księżniczkę znanego rodu florentyńskiego, późniejszą królową francuską, dostały się lody do Francji, gdzie się bardzo rozpowszechniły. Spotykamy się tu znowu z Cuttelim, który założył w Paryżu własną kawiarnię, nazwaną jego imieniem, gdzie sprzedawał lody własnego wyrobu. W roku 1676 było już w Paryżu 250 kiosków i kawiarenek, sprzedających kultelskie lody. Wynalazca lodów objechał z nową potrawą wszystkie większe miasta Europy, uroczysto wszędzie witany i entuzjastycznie przyjmowany.

Z biegiem czasu obok lodów z owoców zaczęto wyrabiać też lody mleczne, przyczem starano się bardzo o nadanie im możliwie pięknej formy.

W Wiedniu na wielkim, galowym obiedzie pożegnalnym wydanym dla Marji Antoniny, widniał na karcie potraw długi szereg różnych gatunków lodów, a więc zaprawionych cynamonem, sokiem z gruszek — pergamentów, z daktylami na modłę perską i wiele innych rodzajów lodów.

Jak widzimy, lody uchodziły dawniej za przysmak, dostępny tylko klasom uprzywilejowanym. Dzisiaj lody stają się coraz bardziej prawie, że artykułem pierwszej potrzeby. Zwłaszcza w upalne dni letnie uważane są przez wiele osób za niezastąpiony wprost środek odświeżający, na który każdy nawet biedny może sobie pozwolić.

Pułaski pobił Lindbergha

Zarząd m. Cudały w Stanach Zjednoczonych naskutek starań komitetu uczczenia 150-lecia śmierci Kazimierza Pu-

łaskiego, zmienił nazwę istniejącego w tem mieście Parku Lindbergha na „Park Kazimierza Pułaskiego”.

„Pani nie może wchodzić do kościoła”.

Taki napis polecił biskup Brescji wydrukować na kartkach, które następnie są wręczane paniom i dziewczynom, holdującym w ubiorze niestosownym modom. Doreczanie tych kartek biskup zlecił ludziom zaufanym, którzy umieją zachować się taktownie, a stanowczo.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Polskiej Młodzieży Katolickiej** Jeżyce odbędzie się dnia 31 bm. o godz. 20 w salce parafjalnej. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy, które wymagają obecności wszystkich członków.

— **Stow. Sportowe Wędkarzy w Poznaniu.** Zebranie odbędzie się dnia 2-go sierpnia o godz. 19 w lokalu restauracji p. Dudzińskiego przy ul. Wroneckiej 4.

— **Tow. był. Wychodźców pod Białym Orłem.** Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 2 sierpnia o godz. 19 w lokalu p. Figla, Wierzbicice 27.

— **Stow. Porządku Publ. Dzielnicy Jeżycko-Lazarskiej.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 2 sierpnia r. o godz. 20 w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 26. Między innem: sprawa zwiedzenia P. W. K.

— **Tow. Loteryjne Pozna-Wilda** urządzi wycieczkę familijną do Promna. Wjazd z głównego dworca o godz. 10.00 rano.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Sosnowski 10.— zł, Czajkowska 5.— zł, Ignacy Szymański z Keyni 5.— zł, Joanna Kosteczka z podziękowaniem za wysłuchaną prośbę z prośbą o dalszą opiekę 200.— zł, razem z poprzednio pokwitowanymi 533.30 zł.

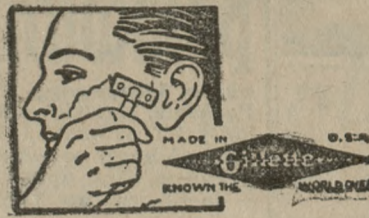
Na budowę kościoła-pomnika (mauzeum) w Kowlu na Wołyniu: Antonina Szczerbińska na ręce adwokata Stanisława Glińskiego 10.— zł.

Na zawodach sportowych jest najlepszym środkiem orzeźwiającym dobra czekoladka. Karmelki i czekolada, największej fabryki czekolady w Polsce A Piasecki S. A. w Krakowie, urządzonej wg. najnowszej zdobyczy techniki, wyrabiane są z najszlachetniejszych i najczystszych surowców i dzięki temu są nieodciążnione. Pw 3926-70,413

Z zupełnym zaufaniem można się doskonale golić codziennie nożykiem Gillette —

ostrze jego wykonane z najlepszej stali czułe jest nawet na najdrobniejszy ruch ręki.

Miej zawsze zapas nożyków Gillette.

Gillette

Przy większości chorób kobiecych zwłaszcza w wieku przejściowym przy zwiększonym ciśnieniu krwi, Saxelehnera naturalna woda gorzka „Hunyadi János” oddaje niezrównane usługi. Kliniczne badania potwierdzają, że dzięki szybkiemu działaniu wody „Hunyadi János” ustępują zawroty głowy, napływ krwi do głowy, podniecenia nerwowe. Normalna porcja: pół szklanki naczno zażyte. Wszędzie do nabycia. Tw 151/2

KOMUNIKAT.

Ból w bokach i dołku podsercowym (gdzie schodzą się żebra) Pobołowania w wątrobie. Skłonność do obstrukcji. Język obłożony. Gorycz i niesmak w ustach. Odbijanie. Wzdęcia i burczenie w kiszki. Bóle i zawroty głowy. Podenerwowanie. Uryna ciemna i metnawa. Są to początkowe objawy choroby wątroby, wstępne objawy kamieni żółciowych. Podczas ataków w dołku i wątrobie silny ból, który się rozchodzi ku stronie tylnej w pasie, krzyżu i sięga aż pod łopatkę. Wzdęcie brzucha rozsadzające żebra, parcie na kieszki stolcowa. Niekiedy wymioty żółcią. Zimne poty. Niekiedy żółtaczka. Kuracja żółcią Cholekinaza uwaga: od tej ciężkiej dokuczliwej choroby Żółta Cholekinaza są do nabycia we wszystkich aptekach w składach aptecznych. Przy kupnie żądać przepisu użycia (wedł Dr. Niemcewskiego). Wyrób Laboratorium fiz. chemiczne „Cholekinaza” Sp. z o. o. Warszawa, Nowy Świat 5. Generalna reprezentacja na Stany Zjedn. Ameryki Północ. i Kanadę „IMICO” Box 63. Stevens Point, Wis. U. S. A. Pw 3971-62,311

50 000

nakładu posiada tygodnik

Ilustracja Poznańska i Nowiny Sportowe.

OGŁOSZENIA

przedsiębiorstw z masową produkcją, przeznaczoną dla najszerszych mas, znajdują w nim najodpowiedniejszy organ. Zamówienia wprost i przez wszystkie agencje ogłoszeniowe upraszamy do każdego poniedziałku godziny 10 przed poł.

Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu św. Marcin 70.

Za spokój duszy, ś. p.

z Kryzanów

Stanisławy Sroczyńskiej

której pogrzeb odbędzie się w czwartek, 1 sierpnia o godzinie 16 z domu żałoby, ul. Podgórna 2a, odbędą się Pw 8948-55,263

msze św.

w piątek o godz. 8,30 i 9 w kościele św. Marcina. Mąż, rodzeństwo i rodzina.

E. SCHOENHART
IKARBOWA 3 TEL 37-09
NARTARIZAFIRMA DRZEWA W POZNANIU
SKŁADNICA SPECJALNOŚĆ
TARTAK REBLI SZPUNT
OBRÓBKA DESKI I LISZTNY
DRZEWA WYKOBIŁI
Pw 3259-01111

GARAŻE

nowoczesne do wydzierżawienia, dzień i noc czynne. Stacja benzynowa na miejscu przy ulicy Dąbrowskiego 33. Telefon 69-66

„Wulkanizator”
BORYSIK i S-ka Telefon 40-96. Pw 3932-31.47

26 milionów zł gotówką

wygrała gracje w 4 i 5 klasie Loterii Państwowej. Czwartki losu do 4 kl. po 40 zł są jeszcze wolne. Porto 35 gr. Pw 17896

ANTONI KĘDZIORA, kolektor, Poznań, Sieroca 5/6. Konto P. K. O. 203.290

Dnia 30 lipca 1929 r. rozstał się z tym światem, zanny nasz kolega, ś. p.

Józef Horodeczny

W Zmarłym straciliśmy dobrego Kolegę i obowiązkowego Członka. To też długo o Nim zachowany pamięć. Pw 17 904

Związek Zaw. Automobilistów RZP. Oddział poznański.

Pogrzeb odbędzie się dnia 2 sierpnia r. b. o godz. 5 po południu, z kostnicy cmentarza parafji jeżyckiej przy ul. Dąbrowskiego. Kolegów prosimy o oddanie ostatniej przysługi przez wzięcie udziału w pogrzebie.

Załadajcie prospekty największej fabryki pianin w Polsce
B. SOMMERFELD
BYDGOSZCZ, ul. Śniadeckich 56, tel. 883 i 458

Produkcja roczna 1500 pianin. — Tylko pierwszorządne referencje
Dogodne warunki spłaty — Długoletnia gwarancja — Rzetelna fachowa obsługa. Pw 2420

Na raty
miesięcznie
18 zł.

Pierwsza wpłata 36,00 zł

Kromczyński

Poznań
Aleje Marcinkowskiego 5.
opw 4/213

ODCISKI
SZYBKO, RADYKALNIE
USUWAJĄ PASTERKI

RAZ-DWA-TRZY
PRAKTYCZNE W UŻYCIU.

SPRZED. DROGERIE, APTEKI, PERFUMERIE
ST. MÜLLER LABORAT. POZNAŃ

Największy
magazyn trumien i skład mebli

istniejący od przeszło 28 lat w Gnieźnie z powodu choroby właściciela zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Agencja Kuriera Poznańskiego w Gnieźnie 325 nw 2788

OBUWIE

OD 1 SIERPNIA

Niebywała sprzedaż posezonowa.

Wielka zniżka cen.

Wszelkie towary w najprzedniejszym gatunku i modnych fasonach.

Pw 8944/45-31,102/3

Ludwik KRUK Największy skład obuwia.
Stary Rynek 9. Tel. 3351.

Pneumatyki samochodowe

najlepszych fabrykatów jak Goodyaer, Goodrich, Michelin we wszelkich rozmiarach, masywy, przybory i części zamienne polecamy po cenach konkurencyjnych.

BRZESKIAUTO Sp. Akc. POZNAŃ,
ul. Dąbrowskiego 29. Tel. 63-23, 63-65.

Pw 8712-29,141

HEMOROIDY!

CZOPKI HEMOROIDALNE GĄSECKIEGO

"VARICOL"

(z KOGUTKIEM)

USUWAJĄ BÓL, KRWAWIENIE,
SWĘDZENIE, PIECZENIE,
ZMNIEJSZAJĄ GUZY (ZYLAKI).

ŻĄDĄCE ORYGINALNYCH CZOPKÓW „VARICOL” z PLOMBĄ.

Poszukuję od 1 listopada r. b. do specjal. składu
bielizny, firan i płócien

starszego ekspedjenta
oraz
młodszego ekspedjenta

Panowie dokładnie obeznani z branżą, możliwie z dekoracją
okien wystawowych, są proszeni o złożenie ofert piśmiennych
z podaniem referencji, pensji i fotogr. Pw 3931-31,45

Wład. Juljusz Schreiber, Poznań, Stary Rynek 49.

Trzech rutynowanych

bankowców.

do konto-korrentu przyjmie zaraz poważna
Instytucja bankowa. Spieszne zgłoszenia
możliwie z fotografią należy skierować
do „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11 pod
nr. 31,59 Pw 3937-81,59

Poszukuję kilku stolarzy meblowych
wprawionych do prac fornierowanych,

2 okuwaczy do okuwania okien i drzwi.

A. Dembiński, Fabryka modeli i mebli,
KATOWICE, ul. św. Jacka nr. 4 zw 17872

Wykwalifikowana

kuchmistrzynie

potrzebna zaraz

do Kasyna wydającego wię-
kszą ilość obiadów. Zgło-
szenia tylko dobrze poleco-
nych osób, wraz z odpisami
świadczeń do „Par“, Aleje
Marcinkowskiego 11 pod 31,46

Pw 3930-31,46

Dla fabryki Maszyn Rolniczych „Spółki Akcyjnej”
w większym mieście Zachodniej Polski, poszukuje się

zarządzającego

dyrektora

Fabryka zatrudnia około 100 ludzi, przytem jest
ożywiony handel maszynami rolniczymi oparty
na reprezentacjach pierwszorzędnymi firm.
Żądane: gruntowna znajomość branży maszyn rolni-
czych, zdolności administracyjne, energia i inicjatywa.
Reflektuje się na siłę pierwszorzędną. Prezes Rady
Nadzorczej uprasza o szczegółowe oferty odpowied-
nych kandydatów pod nw 2728 do ekspedycji Kurjera
Poznańskiego.

Sprzedam z powodu rozpar-
celowania majątku

parową młocarnię

68 calową, marki Jaene mało
używaną, prawie nową, za
przystępną cenę. Zgłoszenia
Kurjer zw 17906

Oddam zaraz

polowanie

około 1600 mórg blisko
Poznania, dogodny dojazd
kolej. lub autobusem, ewtl.
jako cichego współnika
przyjmę. Zgł. uprasza się
do Kurjera zw 17907

Chodniki

K. Kużaj
27 Grudnia 9

K. K.
P.

Szkoła gospodarstwa domowego

w Chodzieży przyjmuje zapisy
uczenia na nowy rok szkolny
od września r. b. Oplata mie-
sięczna 15,- zł. Kierowniczka.
zw 17880

Książdz

zastąpi Konfr. na parafii wiej-
skiej, na 2 tygodnie w sierpniu.
Zgłoszenia Agencja Kurjera
Pozn. w Gnieźnie 327

10 Tanich Dni

od 31 VII. do 10 VIII. 1929 r.

Swetry, kamizelki wełniane, dżemptry,
tenisówki, bluzki jedwabne zniżone do 30%

Na pozostałą bieliznę z powodu likwidacji tego
oddziału udzielać będziemy 30% rabatu.

Na wszystkie pończochy pomimo zniżonych
cen 10% rabatu.

Wiza i Górecki T. Z O. P.

Poznań, pl. Wolności 10.

Tel. 41-50.

(Naprzeciw Esplanade)

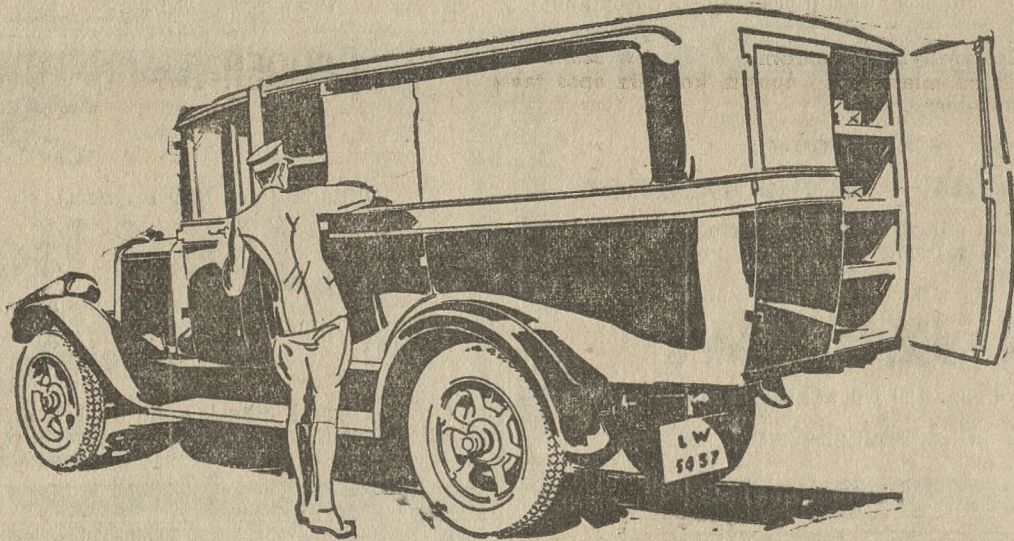
Tel. 41-50.

zw 17899

Ogłoszenie.

Konny wał szosowy, pękły, wagi 6000⁺ kg
na szmelc ma na sprzedaż dw 1415

Wydział Powiatowy w Tczewie.

Najbardziej współczesny samochód
ciężarowy, nadający się do komunikacji
miejskiej lub międzymiastowej

Ciężarówka G. M. C. przez-
wycięża z łatwością skompliko-
wany ruch uliczny oraz wszel-
kie trudności drogowe

Połączenie specjalnie wzmocnionego pod-
wozia, sięgającego w rozstawie osi do 5.1
metra ze znakomitemi sześciocyndrowymi
silnikami Pontiac dla lżejszych modeli i
słynnego Buicka dla cięższych, umożliwiło
stworzenie idealnego typu samochodu
ciężarowego.

Przy oględzinach tych modeli u upoważ-
nionego zastępcy General Motors uderza-
ją przede wszystkim ostatnio wprowadzone
kapitałne ulepszenia, a mianowicie: wzmoc-
niona rama podwozia i przednia oś, udos-
konalone sprzęgło, cztery przekładnie
wprzód, hamulce na cztery koła, oraz szereg
innych udoskonaleń, które podnoszą wartość
całego wozu. Wyrób General Motors.

Upoważnione Zastępstwa na całym
terytorjum Polski i w Wolnym Mieście
Gdańsku.

CIEŻARÓWKA G. M. C.

GENERAL MOTORS w POLSCE. WARSZAWA

Sprzedaz Posezonowa

od 1 do 14 sierpnia 1929 roku

**Suknie * Płaszczki * Kostjumy * Garsonki włóczkowe
Bielizna * Szlafroki * Pończochy**
poleca po niebywale niskich cenach

Bon Marche T.z o. p. Poznań, pl. Wolności 1.

REKLAMOWA SPRZEDAŻ OBUWIA

po niebywale
niskich
cenach

partja płóciennego
obuwia 5.-

partja damskich
pantofli 18.-

męskie gwaranto-
wane obuwie 29.-

obuwie męskie
Goodyearwelt 39.-

Niezwykła okazja korzystnego zakupu obuwia.

Bazar Obuwia

WŁAŚC. FL. KASPRZAK POZNAŃ POCZTOWA 2

Tylko
Pocztowa 2

Pw 8085-31.58

SIERPIEŃ I WRZESIEŃ

najodpowiedniejsze miesiące do zaopatrzenia się w Futro, kilkadziesiąt błamów i szlachetnych skór, jak oposy — wydry — karakuly zakupione gotówkowo z pierwszych źródeł umożliwiają najniższą kalkulację i cała korzyść przypada li tylko w udziale Szanownym odbiorcom. Pw 3267-30.60
Futro wykonane na miarę, spód oposin, kołnierz opos tasmański najlepsze poszycie trwałe i piękne, cena zł 800.
Futro gotowe ze składu prima czarne poszycie, spód oryginalne skunksy, kołnierz naturalna wydra tylko zł 800.
To są futra, które każdy nosić może lat kilkanaście, spody na dziesiątki lat. Naturalnie mamy na składzie także futra w niższych gatunkach, sportowe oraz spacerowe czarne poszycie, czarny spód, kołnierz elektra seal, cena tylko 175,- zł. — Fachowe poszycia — przeróbki i modernizacja futer, wykonanie sumienne, ceny najniższe.

EDMUND RYCHTER - Poznań

ul. Fr. Ratajczaka 2, tel. 26-07, 54-25, 21-71, 54-15
ul. Wroclawska 14 i 15. — Przy ul. Wroclawskiej zważać dokładnie na imienną firmę.

Odjazd autobusów z Poznania do Gniezna

ul. Dominikańska, narożnik Żydowskiej
915, 1400, 1455, 1630, 2000
W niedziele i święta 2345, nw 2608

PUDER DJACHYLOWY
„MOTOR”
PRZECIW ODPARZENIOM

np 2648

Ważne dla budowniczych PIASEK BUDOWLANY

blisko Poznania sprzedają każdą ilość. Zapytania telef. 41-74 w czasie od godz. 9—10. Kw 763

UCZNIA

z ukofieczoną szkołą handlową przyjmie od 1. 8. 29. Piśmienne zgłoszenia: Karol Adamski, skład żelaza Poznań, ul. Wielka 25. sw 17902

Pw 8927-29.137

Płachty żniwne
Płachty nieprzemakalne
Worki do wszelk. celów
poleca po niskich cenach

Fa. SZULC i KUNERT

Fabryka Namotów, Płacht i Worków
POZNAŃ, ul. Woźna 12
Telefon nr. 5802.

Wypożyczamy
płachty nieprzemakalne
do krycia stogów i wagonów
na korzystnych warunkach. Kw 849

Potrzebni

bibliotekarze!

jeden do Poznania, drugi do Województwa sąsiedniego. Reflektuje się na siły obeznane z techniką bibliotekarską. Zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw do ekspedycji Kurjera Pozn. pod zw 17888

Absolwentka

Sredniej Szkoły Handlowej poszukuje odpowiedniego zajęcia. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 17893

Rezerwoar
ca. 18000 ltr.
używany kocioł z gorzelni
sprzedam
Majętność Manieczki,
pow. Śrem
dw 1102

**Okazja.
FUTRO**
wielkopańskie, całe prawdziwe skunksy, bardzo obszerne, sprzedam.
Plac Nowomiejski 1a, parter.
zw 17891

Kupię aparat do wulkanizacji
opon, nowy lub używany w dobrym stanie.
ST. MATUSZEWSKI, ŚREM
Telefon 40.
Wypożyczalnia samochodów.
zw 17895

Lokale fabryczne

Do wydzierżawienia: masywny budynek na warsztaty fabrykę lub składnicę ca 343 m² oprócz sklepów i strychu, z odpowiednią salą na maszyny i z przynależnymi 6 ubikacjami na biura, mażazyny z możliwością użytkowania bocznicą kolejowej w Poznaniu na Jeźcach, zaraz. Oferaty do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 17889

Wina

burgundzkie i Bordeaux czerwone i białe przedniej jakości, w oryginalnych beczkach (Wwóz dozwolony) polecitano Seignouret Freres & Co. Gdańsk - Wrzeszcz, Friedrich-Allee 3. nw 2807

Na czas kąpielowy

polecam w wielkim wyborze **Kostjumy kąpielowe** do najtańszych do najlepszych. **Nowość Pelton & Pelton** Kostjumy wełniane przy zakupie dołączamy specjalny woreczek gumowy gratis. **Koła ratunkowe** PASY korkowe, gumowe i brezentowe do nauki pływania.

Wielki wybór różnych zwierząt gumowych, największa uciecha i najmilsza rozrywka dla dzieci i dorosłych.

Na rakiety tenisowe udzielam 10% rabatu i dołączam 1 piłkę gratis. Pw 8908-80.97

Dom Sportowy
Poznań, św. Marcyn 14.
Goruń, Mostowa 38. Telefon 345.
Katalogi i cenniki wysyłam gratis. Wystawiam na P. W. K. w dziale Wych. Fiz.

Samochody

Fiat 4/20, 6/21, 6/30, 9/31, 14/70 K. M. z karoserjami 4-6 osob. otwartymi i krytymi.
Minerva 13/55 z karoserją 6 osob. Cabriolet
Opel 10/40 z karoserją 6 osob. krytą
Opel 12/60 z karoserją 6 osob. krytą
Austro-Daimler 17/60 z karoserją 6 osob. otwartą
Chenard Walcker 5/25 z karoserją 4 osob. krytą
Chenard Walcker 6/30 z karoserją 5 osob. krytą
Chrysler 11/38 z karoserją 4 osob. otwartą
Steyr 6 30 z karoserją 4 osob. otwartą
Peugeot 6/28 (fabr. nowy) z karoserją 4 osob. krytą

w stanie używanym lecz beznagannym oraz kilka samochodów potrzebujących naprawy, polecamy jako kupna niezwykle okazjne na warunkach bardzo przystępnych

Brzeskiauto Sp. Akc. Poznań
ul Dąbrowskiego 29. Tel. 63-23, 63-65.

Pw 8705-29.143

Poszukuję podmistrza-stolarskiego

działnego, energicznego, z wielkim doświadczeniem, na prace stolarsko-budowlane. Pierwszeństwo mają reflektanci którzy podobne stanowisko zajmowali. Oferty pod zw 17874 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego,

Od 1-go do 15-go sierpnia r. b.

Wielka

Wyprzedaż Posezonowa

niesłychanie tanio!

Płaszczki . . . już od 20,— zł | **Swetry** . . . już od 12,— zł
Kostjumy . . . już od 25,— zł | **Spódnice** . . . już od 6,— zł
Suknie już od 10,— zł | **Poranniki** . . . już od 13,— zł
Bluski już od 3,— zł | **Jumpry** już od 15,— zł

Dla dziewcząt Pw 3918/14-31.22/23

plaszczki, sukienki, mundurki znacznie niższe.

Lekko uszkodzone towary za bezcen.

Jedyna w tym roku wyprzedaż posezonowa daje okazję nadzwyczaj taniego zakupu.

M. MALINOWSKI

Fabryka Konfekcji Damskiej

POZNAŃ, Stary Rynek nr. 57.

Ostrzega się przed przyjęciem weksli, które prawdopodobnie zostały skradzione na pocztę jako wysłane listem poleconym z Poznania do Łodzi 15 czerwca 1929 r., a które wszystkie posiadają żyro firmy **H. Knothe, Poznań, ulica Wielka 13**, oraz stempel ustąpienia na rzecz firmy Tow. Akc. Pabjanickich Fabryk Wyrobów Bawełnianych Krusche i Ender w Łodzi. — Weksle te są następujące:

Nr.	Rodzaj weksli	Suma	Data płatności	Akceptant	Wystawca	Żyranci
1.	Sola	300.—	18. 10. 1929		I. Skowron Zbąszyń	Br. M. i M. Kon i S-ka Poznań
2.	Sola	300.—	25. 10. 1929		I. Skowron Zbąszyń	Br. M. i M. Kon i S-ka Poznań
3.	Sola	464.80	27. 10. 1929		St. Pusiak Grodzisk	Br. M. i M. Kon i S-ka Poznań
4.	Sola	447.87	14. 10. 1929		„Bazar“ J. Powalowski Lidzbark	własny
5.	Sola	500.—	31. 10. 1929		M. Diamant Leszno	L. Herszberg Poznań
6.	Sola	193.80	23. 9. 1929		J. Jakubiak Mosina	własny, płatny w Banku Zw. Sp. Zarobkowych Poznań, Al. Marcink.
7.	Sola	359.02	15. 10. 1929		J. Ostrowski Poznań	własny
8.	Sola	407.1:	18. 10. 1929		Abraham Lewin Golub	własny
9.	Sola	100.—	20. 10. 1929		St. Flik Chełmoniec	Abraham Lewin, Golub
10.	Sola	100.—	20. 10. 1929		Br. Potorski Kawki	Abraham Lewin, Golub
11.	Sola	285.—	24. 9. 1929		„Bazar“ Jarocin	J. Konarski, Poznań
12.	Sola	100.—	14. 9. 1929		M. Wencek Poznań	H. Abkiewicz, Poznań
13.	Sola	208.85	23. 9. 1929		J. Bąbelek Lwówek	H. Abkiewicz, Poznań
14.	Sola	278.—	23. 9. 1929		Z. Lamperska Miejska Górka	H. Abkiewicz, Poznań
15.	Prima	415.98	24. 8. 1929	J. Kunca Sępólno	H. Knothe Poznań	własny
16.	Prima	229.79	8. 9. 1929	N. Górna Kruszwica	T. Górny Kruszwica	Wł. Schubert, Poznań
17.	Sola	200.—	9. 9. 1929		St. Ciachowski Borek	Wł. Schubert, Poznań
18.	Prima	200.—	22. 9. 1929	St. Kozłowski Poznań	J. Pagowski Poznań	Wł. Schubert, Poznań
19.	Prima	300.—	15. 10. 1929	J. Porelski Prużana	J. Sroczyński Poznań	Wł. Schubert, Poznań
20.	Prima	158.25	27. 10. 1929	Fr. Ciesielczak Trzemeszno	B. Kozłowicz Poznań	Wł. Schubert, Poznań
21.	Prima	250.—	6. 11. 1929	St. Markiewicz Poznań	A. Baranowski Poznań	Cz. Gruszczyński Swarzędz Wł. Schubert, Poznań
22.	Sola	209.—	10. 10. 1929		A. Herdach Krotoszyn	1. Poznańska Fabryka Kolder, Poznań 2. Gendolla i Weydmann, Poznań
23.	Sola	300.—	12. 10. 1929		M. Szydłarski Szamotuły	1. Manufaktura Lniana Poznań 2. Bol. Górski 3. Gendolla i Weydmann, Poznań
24.	Sola	300.—	15. 10. 1929		I. Rogowska Krobia	Gendolla i Weydmann Poznań
25.	Sola	300.—	19. 10. 1929		M. Szydłarski Szamotuły	1. Manufaktura Lniana Poznań 2. Bol. Górski 3. Gendolla i Weydmann
26.	Sola	300.—	25. 10. 1929		St. Dankowski Obrzycko	Gendolla i Weydmann Poznań
27.	Sola	300.—	25. 10. 1929		I. Rogowicz Krobia	Gendolla i Weydmann Poznań
28.	Prima	200.—	19. 9. 1929	W. Kłoniczki Wronki	Paweł Bohm Poznań	Paweł Bohm, Poznań
29.	Prima	200.—	22. 9. 1929	W. Kłoniczki Wronki	Paweł Bohm Poznań	Paweł Bohm, Poznań
30.	Prima	78.90	26. 9. 1929	W. Kłoniczki Wronki	Paweł Bohm Poznań	Paweł Bohm, Poznań
31.	Sola	100.—	28. 9. 1929		St. Tuliszką Buk	Paweł Bohm, Poznań
32.	Sola	455.18	16. 10. 1929		W. Lewandowski i S-ka, Poznań	własny
33.	Sola	595.45	15. 10. 1929		R. i C. Kaczmarek Poznań	własny

W razie zgłoszenia gdziekolwiek jednego z powyższych weksli uprasza się o zatrzymanie go i oddanie sprawy w ręce policji.

H. KNOTHE, Reprezentacje, Poznań, Wielka 13,

Kw 705

Szklą do zaprawiania
Karnisze do okien
Młynki do kawy
Noże i widelce
Siatki zielone do okien
Konwie do mleka
Wagi decymalne
poleca korzystnie
JAN DEIERLING
skład żelaza
POZNAŃ, SZKOLNA 3.
Tel. 35-18. Tel. 35-43.

Pw 8946-81,106

Od 38 lat istniejący i dobrze prosperujący

skład porcelany

szklą i alfenidy z pięknym urządzeniem i towarem, korzystnie do nabycia. Oferty pod literą **F. P. Inowrocław Skrytka pocztowa 56.**

zw 17903

Ekspedjentkę

zdolną, młodszą siłę przyjmie zaraz pierwszorzędną skład wyrobów tytoniowych w Poznaniu. Zgłoszenia z odpis. świadectw i podaniem referencji do „**PAR**“, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 31,58

Pw 8949-31,58

Na Starym Rynku lub w pobliżu poszukuję jednej

Kw 704

ubikacji

na pracownię, cena obojętna. Oferty do Kurjera pod „**Pracownia**“

Letnisko Bąblin

pod Obornikami -- Wielkopolska -- stacja kolejowa.

Położenie letniska jest istotnie urocze, leży bowiem w falistej okolicy, w ślicznym parku, spadającym do malowniczych brzegów Warty i przylegających lasów szpilkowych.

Pw 3925-31,43

Letnisko, zawdzięczając gruntem suchym i piaszczystem, wolne jest od malarji, wobec czego zasłużyło sobie na miano pierwszorzędnego uzdrowiska.

Urządzenie nowoczesne. Letnisko posiada światło elektryczne, radio, czytelnia, pianino, bilard, kąpielnię, tenis, łaźienki, łódki, plaże nad Wartą i różne inne rozrywki.

Gena za utrzymanie 8,80 zł. Pokoje wraz z pościelą, bielizną i obsługą od 1,80 zł, bez kurtaksy.

Na sierpień — tylko jeszcze kilka pokoi. Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Letniska: Poznań, Dyrekcja Kolejowa — pokój 214 — Telefon 20-83.

Telefon

do odstąpienia w pobliżu Starego Rynku. — Zgłoszenia Kurjer zw 17892

Dobrze zaprowadzony u p. p. piekarzy kupiec poszukuje zastępstwa

MŁYNA

na miasto Poznań. Reflektuje tylko na poważne, telefon i biuro własne. Oferty do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 17909

RESTAURACJA

bez konkurencji, piekarnia nowobudowana i skład kolonialny, wszystko w pełnym biegu, budynki masywne, salka, 7 pokoi i kuchnia, w tem 4 morgi ziemi w dużej wsi kościelnej, zaraz do sprzedania, albo też wymienię na gospodarstwo. Wpłaty 25 000,— zł, reszta na hipotekę. Zgłoszenia: **Kaźmierczak Fr., stacja kolejowa Kotlin, powiat Jarocin,** zw 17905

2-piętrową realność

4 okna frontowe, 11 pokoi, 2 kuchnie z spiżarniami, kawałek ziemi ogrodowej, w dobrem położeniu na granicy położonego miasta, dobra komunikacja, woda, na korzystnych warunkach natychmiast sprzedam. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 17883

Drogerzysta

dyplomowany, z koncesją, na truciźny, do samodzielnego prowadzenia drogerji, potrzebny od 1 października. Warunki: kaucja 3-5 tys. zł gotówką, znajomość o dziale fotograf., język niemiecki i polski. Także potrzebny

młodszy pomocnik oraz uczeń

z wykształceniem szkoły wydziałowej. — Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 17890

Wdowiec

lat 45, właściciel poważnego zakładu ogrodniczego na niemieckim Śląsku, z powodu przeniesienia się do Polski, pragnie poznać gospodarną pannę lub wdowę (Polkę), w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia z fotografią proszę skierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 17884

UCHWAŁA. Na wniosek firmy Łódzkie Towarzystwo Manufaktury „**Tkanpol**“ T. z o. p., Poznań, Zamkowa 7a, udziela się tejże firmie odroczenia wypłat na przeciąg 3 miesięcy do 25. 10. 1929 włącznie. Nadzorcą sądowym mianuje się Feliksa Biedzińskiego. Poznań, dnia 25 lipca 1929 r. **Sąd Grodzki 2a.**

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Kapelusze

słowe najgustowniej od 10 zł poleca „Regina” św. Marcin 78. zdw 33 336

Odnajmę

na krótszy i dłuższy czas 1, 2, 3 osobowe pokoje, osobnym wejściem, łazienka, elektryka, od 4-6 zł, przy Wystawie, Siemiradzkiego 11, III., lewo. zdw 33 625

1 SPRZEDAŻE

Ford

gotów do jazdy, sprzedam, zamienie na samochód europejski. Obejrzeć można „Erge-Motor” ul. Mylna 38. zdw 33 568

Rower

tanio sprzedam. — Przybylski, ul. Piekary 22/23, w podwórzu, II. piętro, prawo. zdw 33 573

Słoiki do konserw

Lodownie

maszynki do lodów, szafki drutowe do mięsa, maszynki do mięsa, aparaty Weck do konserw, sprzedaje po najniższej cenie „Serwis” W. Zietek, Poznań, ul. 27 Grudnia 2. Pw 3941-31,70

Serwisy obiadowe

kupuje się najkorzystniej na wyprzedzi sezonowej w firmie „Serwis” W. Zietek, Poznań, ul. 27 Grudnia 2 przy gotówce 15% opustu. Dla pp. urzędników na bony „Kredytu” lub „Szatniówki” bez wpłaty gotówkowej. Pw 3940-31,61

Wózki dziecięce

Młka metalowe od wyciecznych do najwykwintniejszych kupuje się bardzo korzystnie w firmie „Serwis” W. Zietek, Poznań, ul. 27 Grudnia 2, przy gotówce 15% opustu. Pw 3942-31,81

Podarki

najpiękniejsze największy wybór w Poznaniu kryształy, marmury, brzozy, alabastry, porcelana, krajowa i zagraniczna, lampy, żyrandole kupuje się nader korzystnie w firmie „Serwis” W. Zietek, Poznań, ul. 27 Grudnia 2. Pw 3943-31,91

Poznański

skład dywanów, właściciel Piotr Jakubiak, ul. Wrocławska 20, przy Placu św. Krzyszka poleca dywany, chodniki linoleum po znanych niskich cenach. zdw 33 454

Dom

piętrowy, nowobudowany, z wolnym mieszkaniem i składem przy ożywionej ulicy zaraz sprzedam. Cena 26.000. Zgłoszenia: Michał Drożdżyński, Krotoszyn, Koźmińskiego 27. nw 2803

Mleczarnia

jest zaraz na sprzedaż w mieście 4.500 mieszkańców, do objęcia potrzebne 8.000 zł, kupno korzystne dla fachowców. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno, 328. nw 2799

Wdowa

odstąpi piekarnię, 2 pokoje, kuchnię, wszelkie narzędzia piekarskie, kof, wóz, miasteczku handlowym, podług umowy, Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Buk. nw 2804

Okazyjne brylanty

najtańsze źródło zakupu. Zygmunta Kutzner, św. Marcin 50. zdw 33 550

Skład krawiecki

w Poznaniu mniejszy, dobra egzystencja z kompletnym urządzeniem i warsztatem z powodu wyjazdu tania do odstąpienia. Zgłoszenia Kurjera zdw 33 537

Dom

sprzedam przy wpłacie 20.000. — Malecki, Poznań, Rybaki 20 a. zdw 33 528

Gospodarstwo

prywatne, 100 mórg, pod Kostrzynem, ziemia pszenna, drenowana, zabudowania masywne, pod dachówką, z inwentarzami, pełnym narzędziem, sprzedam 65.000, wpłaty 35.000. — Strabel, Poznań, Wierzbicice 43. zdw 33 603/4

Gospodarstwo

70 mórg pod Gniezmem, budynek nowy na żelazie, ziemia drenowana, zniwem, inwentarzami, śliczne położenie, ogród, staw, cena 55.000, wpłaty 30.000. Strabel, Poznań, Wierzbicice 43. zdw 33 601/2

Dom piętrowy

składem kolonialnym, mniejszym, mieście rynku, 6 pokoi wolne, podwórce, morga ogrodu, sprzedam lub zamienie na gospodarstwo 30-40 mórg. Cena 35.000 zł, wpłaty do umowy. Zgłoszenia: Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, telefon 18-37. zdw 33 507/8

Meble

sprzedaje ratami stolarnia, Wielkie Garbary 41. zdw 33 547/8

Singera

maszynne (65 zł), rower sprzedam. Warsztat mechaniczny, Szamarskiego 31. zdw 33 571/2

2 konie

do każdej pracy sprzedam. A. Kamysek, Bukowska 46 (gospodarstwo). zdw 33 222

Materace

sprężynowe, nakładki, leżanki, kanapy najtańsze tylko w pracowni materaców, Wielkie Garbary 9. zdw 33 438/9

Młyn

trzy piętrowy parowy, siła 32 KM, przemiał 120 centnarów na dobie, mieszkaniem 3 pokojowym i kuchnią bogatej okolicy, Poznańskim, prywatnie bez ciężarów Cena 35.000, wpłaty 15.000 reszta za kilka lat spiesznie sprzedam. Nowak, Poznań, Górna Wilda 50, I. piętro. zdw 33 315/6

Wózki

dziecięce i budki obciążam ceratą i reparauję. Gumi i kółka na skidzie. Siodlarnia, Szewska 11. bpw 417/8

Piekarnia

w śródmieściu z składem, urządzeniem oraz mieszkaniem do sprzedania. Gdzie? wskazuje Kurjer zdw 33 189

Sprzedaj

Bardzo tania do nabycia używany płaszcz zimowy flauszowy męski, płaszcz gumowy, surdut z kamizelką. św. Marcin 70, II. p. lewo, od 7-8 wiecz. zdw 33 188

Rzadka okazja

Skład kolonialny, dobrze zaprowadzony z towarami i przyległym mieszkaniem w mniejszym mieście blisko Poznania z powodu wojskowskiej spiesznie do sprzedania. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdw 33 243

Poszukuje

odbiorcy na masło. Zgłoszenia J. Kalupa, Sumin, poczta Starogard (Pomorze). zdw 33 234

Skład

kolonialny sprzedam. Malecki, Poznań, Rybaki 20 a. zdw 33 529

Na

artykuły

posezonowe udzielam 10 do rabatu. Polecam przepiękną bieliznę damską, koronki, hafty, najmodniejszą biżuterię, artykuły kapielowe, dziecięce, sukienki, ubranka, fartuszki, czapeczki, wyprawki dla niemowląt, zabawki. Wybór olbrzymi. Ceny najniższe. Jankowska, Podgórna 10. Pw 3264-20,192

Młode psy Dobermanny 3 miesięczne, czyste rasy korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia A. Kamysek, Bukowska 46 (gospodarstwo). zdw 33 221

Samochód

Super-Fiat mało używany za niską cenę na sprzedaż względnie zamiana na mniejszy. Piotra Wawrzyńska 13, restauracja. zdw 33 290

Dryling

bezk. prawie nowy 16X8 (Grand Prix) Paryż i wyjechał szl. rasy specj. na kaczki i na wszystkie inne sprzedam Plac Nowomiejski 1 a, parter. zdw 33 238

Elegancka

suknia jedwabna fular, nowa bez, nienoszona na sprzedaż. — Adres wskazuje Kurjer zdw 33 281

Ubranie

używane (jaskółka) kamizelka biała do fraka, czarna jedw. suknia (nowa), suk. kolor. do prania, pościel, biurko z obudow. od godz. 6 Maćkowiak, ul. Fredry 7. zdw 33 273

Zaleszczyckie

pomidory 14 zł, miód pszczołowy, kuracynny 22 zł, jabłka, gruszek 12 zł w pięciokilowym opakowaniu franko za zaliczką wysła S. Selzer, Zaleszczyki. zdw 33 204

Samochód

karetki „Citroen” zaraz na sprzedaż. Fr. Maciejewski, Dąbrowskiego 28. zdw 33 208

Złotnicza

walca do złota i stół mało używany na sprzedaż. Walkowiak, Marszałka Focha 77, I. zdw 33 175

Skład cukierków

Dwa duże okna wystawowe, z mieszkaniem przy ruchliwej ulicy w Katowicach. Do sprzedania zaraz. Z powodu wyjazdu zagranicę. Zgłoszenia Kurjera zdw 31 604

Folwark Warszawa

pod Wronkami 160 mórg, ziemia 2 i 3 klasy, dobre budynek, elektryczna siła i światło, na sprzedaż. Oferty adwokat Koszewski, Poznań, Plac Wolności 17. zdw 31 088

Parcele

przy Górnej Wildzie 30 mtr. frontu, 40 mtr. głęboka wydzierżawie na garaże lub inne przedsiębiorstwo ewentl. przyjme współnika do podbudowania garaży. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 271

Przekonaj się

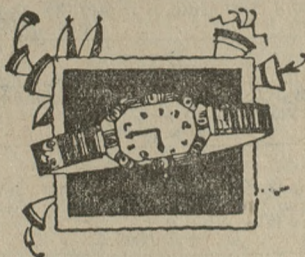
iz stemple najtaniej kupisz K. Chrzanowski, św. Marcin 4. Pw 3837-55,340

Meble

wszelkiego rodzaju na raty na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl. — Marszałka Focha 29, magazyn mebl. Telefon 64-25. Pw 3263-29,120

Gospodarstwo

50 pszennej, masywne, kompletne lub zamiana na dom reżnicki. Cena 35.000, wpłaty 25.000. Znaczek, Laszkiewicz, Wągrowiec, Strzelecka 50. zdw 33 266

Zegarki

obraczki, brylanty kupuje się zawsze najkorzystnie w sznajerz fachowej od 20 lat istniejącej firmie Stefan Hubert, Poznań, św. Marcin 45, po stronie Zamku. Pw 3442-27,105

Gospodarstwo

50 żytniej masywne kompletne z wymiarem. Znaczek, Cena ?? tys. Laszkiewicz, Wągrowiec, ul. Strzelecka 50. zdw 33 265

Koń

siwy, wałach zaraz do sprzedania Zgłoszenia: Polna 38. zdw 33 324

Do

sprowadzenia 1 zychmaszyna, czyszczarka, eksanstor, aspiracja, 4 mtr. transmisji, łożyska. Wiadomość: Młyn, Rogoźno. zdw 33 317

Skład

kolonialny sprzedam 5.000 zł towarem, głównej ulicy, z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa. Adres Kurjer zdw 33 318

Pewna

egzystencja zakład emaljonowania rowerów etc. w pełnym biegu zaraz do objęcia. Oferty Kurjer zdw 33 309

Majętność

1800 mórg, pszenno-buraczana ziemia, żywy i martwy inwentarz kompletny, piękny pałac w parku, cena 1.200.000 zł, wpłaty 600.000 złotych. Biuro Handlowe „Boltar”, Poznań, Skarbowska 17. Pw 3928-29,54

Skład

kolonialny z dwoma pokojami i kuchnią, w dobrym położeniu, dzienny obrót 500-600 zł, na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 33 351

Resztówka

prywatna, 130 mórg pszennej ziemi, zabudowania najlepszym stanie, dwa 8 pokoi, 10 mórg ogrodu, staw rybny. Kupno okazynie. Cena 45.000, wpłaty 20.000. Cyraniak, Poznań, św. Marcin 63. zdw 33 380

Folwark

z rak niemieckich, prywatny, 260 mórg pszennej ziemi w jednym planie, zabudowania masywne, dobrym stanie, dom 8 pokoi, dom dla deputatów, kolej na miejscu. Cena 110.000, wpłaty 70.000. Kupno bardzo korzystne. Osobliwie zbadane. Spieszne zgłoszenia: Cyraniak, Poznań, św. Marcin 63. zdw 33 379

Odzież

zawodowa dla lekarzy, malarzy, monterów, piekarzy i t. p. Wykonanie własne. Załatwiam przesyłki zamiejscowe. Wielki wybór bielizny na składzie. Pietraszak, Poznań, Wielka 14. Pw 3 266-30,24

Dom

sprzedam blisko St. Ryńku za zł 45.000 gotówką. Dochód miesięczny 650 zł. Oferty spiesznie do Kurjera St. Rynek rw 6070

Jamnika

(psa) sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 413

Dom

murowany, kryty dachówka, 1 skład kolonialny, węgla, przy kupnie skład, 2 pokoje, kuchnia wolna, 4 lokatorów, morga ogrodu, cena 14.000 złotych, spiesznie sprzeda „Polkomis”, Plac Sapieżyński 2 a. zdw 33 481

Kasę

ogniotrwała, jak nowa, sprzedam tania. Skarbowska 20, skład. zdw 33 473

Aparat

fotograficzny 5 minutowy sprzedam. Płoch, św. Wawrzyńca 34 a. jw 2288

Willa

9 pokojowa z kuchnią, łazienką, 1/2 morgi ogrodu, cała wolna, Miasto powiatowe, 30 kilometr od Poznania, przy lasach i wodzie, okazynie za 30.000, wpłaty 20.000. Biuro Handlowe, Roman Szaymańskiego 1. zdw 33 562

Sprzedam

10 puszek Biomal za 20 zł. Oferty Kurjer zdw 33 544

Radjo

3 lamp., wylacza Poznań korzystnie. Mostowa 38, I., prawo. zdw 33 552

Powózka

używana tania sprzedam. Kanałowa 14. zdw 33 597

Kiosk

do sprzedania. Wierzbicice 38, u p. Czajki. zdw 33 596

Willa

z ogrodem, 12 pokoi, tuż przy przystanku tramwajowym, z placem pod budowę zaraz na sprzedaż. Adres wskazuje Kurjer zdw 33 609

Strzelnica

do sprzedania zaraz w Parku Rozrywkowym. Adres Kurjer zdw 33 606

Bilard

z przybarami sprzedam korzystnie. Adres wskazuje Kurjer zdw 33 616

Samochód

Opel 6 osobowy, gruntowny remont, mało używany, sprzedam 7.000 zł. Grzelak, Matejki 67. zdw 33 613

2 lampy

świecznik 8 świecowy i lampę 3 ramienną za 100 zł sprzedam. Solacz, Aleja Małopolska 8, skład kolonialny. zdw 33 629

Skład

kolonialny w Poznaniu, przyległe 4 pokoje sprzedam. Adres Kurjer zdw 33 519

Skład żelaza

i artykułów budowlanych dobrze zaprowadzony w małym mieście w bliskości Poznania z powodu wyprowadzenia pod dogodnymi warunkami do sprzedania. Odbiór towaru w życzonej wysokości. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 152

Hotel

dobre prosperujący w mieście powiatowym w pobliżu dworca z powodu okoliczności bardzo korzystnie do nabycia. Wpłaty 50.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 540

Wózek

nikłowany prawie nowy tania sprzedam Skrzypczyńska, Strumykowa 15. zdw 33 502

Fortepian

sprzedam 700 zł. Szamarszewskiego 1, II., lewo. zdw 33 519

Mundur

oficerski letni mało używany na średnią figurę 45 złotych i marynka 12 złotych sprzedam. Rybaki 18, III., prawo. zdw 33 545

Używane

ubranie, płaszcz męski letni i zimowy, trzewiki nr. 42, suknia, kostium, płaszcz, trzewiki, płytka i wysokie nr. 38 sprzedam tania. Niegolewskich 7, parter, lewo. zdw 33 449

Oliwę

maszynowa i cylindrowa kilka beczek korzystnie sprzedam. — Oferty do Kurjera zdw 33 516

Akumulatory samochodowe

najlepszej jakości dostarcza jak i naprawia udzielając 1 rok gwarancji za naprawę, po najniższych cenach. „Franpol” Grobla 27. zdw 33 532

Motory elektryczne

3 Km i 4 Km A. E. G. 220 volt 1 1/2 Km Siemens sgręda „Franpol”, Grobla 27. zdw 33 531

Tanio

się ubierziesz, umieblujesz w Domu Komisowym św. Marcin 78a Pw 892*

Antyki

wielki wybór Bracia Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Kp 661

2 samochody

Fiat 501, prawie nowy, Mathis w dobrym stanie, rekord w najmniejszej używania benzyny, bardzo korzystnie na sprzedaż. Oba 4 osobowe. Giełda handlowa, Wojciechowski, Stawna 13. zdw 33 102

Parcele

budowlano-ogrodnicze cztery na sprzedaż, razem lub z osobna. Zgłoszenia przyjmuje Przybora, ul. Matejki 51, parter, prawo, 9 do 10 rano, 8-9 wiecz. zdpw 32372

Samochód

Renault 10/30 otwarty w najlepszym stanie natychmiast korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia telef. 37-67 lub ekspedycja Kurjer Pozn. zdw 32 260

Telegram

dla Amerykanina! Młyn przy mieście, wodno-turbinowy, III. piętrowy, automatyczny, 4 ganki, budynek masywne przy tem 54 morgi pszennej ziemi i łaki, inwentarz kompletny. Cena 15 tys. dolarów, wpłaty 8 tys. dol. za gotówkę znacznie taniej Kujawskie biuro. Strzelno (Wlkp.). ul. Andrzeja 167. nw 2682

Motocykle Rex Akme

Kamienica
przedmieście Poznania, narożnikowa, placem budowlany, składem, wolnym mieszkaniem za 65 tys., wpłaty 30.000 zł sprzed. Organizacja, Górna Wilda 10. zdw 33 554

Kamienica
w Pleszewie II. pietrowa, 21 ubikacji, morga ogrodu, wolny skład rzeźniczy z mieszkaniem. Cena 45.000 zł. Zgłoszenia Otręba, Jarcin, Kilifskiego 4. zdw 31 716

7 PIENIĄDZ

25—30.000 zł
poszukuje na 1. hipotekę nowo-wybudowanego domu w Kaliszu, wartości 130.000. Zgłoszenia Kurjer zdw 32 829

Poszukuje
1.000 zł pożyczki za dobry procent dla rozwinięcia rolnictwa, gwarancja własnym domem Łaskawe oferty Kurjer zdw 33 069

Poszukuje
portierstwa, stawie 1.000 zł kaucji lub wypożycze. Oferty pod „Kaucja” do „Par” Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 3921-63.775

15.000 złotych
pożyczki poszukuje za pierwszorzędnym hipotecznym ewentual. wekslowem zabezpieczeniem i dobrem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer dw 1380

Poszukuje
10—15 tysięcy pod 1-szą hipotekę domu lub ziemię. Dam duży procent za rok zgóry. Zgłoszenia u prasam składać do „Par” 27. Grudnia 18 pod 53.426. Pw 3852-58.426

2—5.000 dolarów
ukłuję na pewnej hipotece — Oferty Kurjer zdw 30 500

Pożyczkę
dolarową wysoko procentową na 1. hipotekę bardzo wartościowej realności poszukuje. Oferty Kurjer zdw 30 501

Wspólnika
działnego handlowca z kapitałem do 20 tysięcy złotych poszukuje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 33 195

Do 3.000
szukam pożyczki, procent według umowy pod zastaw przedsiębiorstwa. Spieszne oferty do Kurjera zdw 33 250

3.000 zł
poszukuje do dobrego interesu. Na początek dam 1 1/2 proc. miesięcznie. Kurjer zdw 33 291

Z kapitałem do 6.000 zł
wstąpię jako cichy wspólnik do pewnego (tylko) interesu w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 33 278

10.000
pożyczę na 1. hipotekę za odstąpienie lub wynajęcie 3 do 4 pokojowego mieszkania. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 33 430

10.000
wypożycze hipotecznie na prowincji przy oddaniu 1—2 pokojowego mieszkania. Oferty Kurjer zdw 33 593

Udziałowców
czynnych celem utworzenia T. s. o. p. do hurt. kolonij. poszukuje. Zgłoszenia z podaniem gotówki Kurjer Pozn. zdw 33 574

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią od gospodarza, cztery lata zgóry dzierżawa. Miesięcznie 150 zł. Tadowski, budowniczy, Nowy Rynek 13. zdw 32 955

Pięciopokojowe
mieszkanie okolica Gimnazjum Marii Magdaleny, czynsz miesięczny 250, za kilkuletnim czynszem wprost od właściciela. — Adres wskaże Kurjer zdw 32 673

Mieszkanie
3 pokojowe, pierwszorzędnie umeblowane zaraz poważnemu rezydentowi do oddania. Oferty Kurjer zdw 33 412

Komfortowe
1 pokojowe mieszkanie, kompletne, dobrze umeblowane, przy Śniadeckich zaraz oddam (10.000). Zgłoszenia: Aleje Marcinkowskiego 19, III. zdw 33 401

Mieszkania
1 pokój, kuchnia; 2 pokoje, kuchnia, nowo wybudowane, wydzierżawie. Murkowski, Długa 3, telefon 2316. zdw 33 590

Pokój
od gospodarza, przy Poznaniu, objęcie 300 złotych. Zgłoszenia: „Nowość”, św. Wojciech 2. zdw 33 497/8

Dwa pokoje
z kuchnią oddam bezpłatnie za wypożyczenie do 10.000 zł na 1. hipotekę. Placę przytem wysoki procent. Oferty Kurjer zdw 33 611

4-pokojowe
mieszkanie zaraz wolne, centrum, zwrot odszkodowania 6.000 zł. — Adres Kurjer zdw 32 700

Mieszkanie
pięć pokoi zpn., częściowo umeblowane, za zgodą gospodarza natychmiast do objęcia. Wiadomość Kurjer zdw 33 630

Mieszkanie
4 pokojowe z meblami, kuchnią i łazienką za zgodą gospodarza do oddania. Oferty Kurjer zdw 33 451

Mieszkania
wspaniale 4 i 5 pokojowe, ogrodem wydzierżawie. Byczyk, Stęszew, Ślusarska 1. zdw 33 589

Pokój
kuchnia oddam (dzierżawa zgóry). Oferty Kurjer zdw 33 401

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuje
mieszkanie 5—6 pokoi w Poznaniu. Dzielnica obojetna. Zgłoszenia listownie Leszno, ul. Lipowa 14, pułkownik Podhorski. zdw 31 763

Szukam
2—3 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza, dam komorne rok zgóry. Zgłoszenia zdw 32 363

Pokoju
lub małego mieszkania dla małżeństwa poszukuje. Oferty Kurjer zdw 33 194

Poszukuje
2 pokojowego mieszkania, placę dzierżawę zgóry. Łaskawe oferty Kurjer zdw 33 204

Mieszkania
poszukuje wprost od gospodarza pokój z kuchnią, bezdzietne małżeństwo, czynsz za rok zgóry. — Oferty Kurjer zdw 33 296

Poszukuje
1 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza. Czynsz zgóry. — Oferty Kurjer zdw 33 399

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
4 pokojowe mieszkanie. Miedzychód n/Warta na podobne w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 31 720

Zamienię
5 pokojowe mieszkanie w śródmieściu (okolica placu Nowomiejskiego) na 3 pokojowe mieszkanie niezbyt oddalone od handlowej części miasta. Warunek: przejęcie umeblowania na 2 pokoje. — Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 32 586

Mieszkanie
2 pokoje z kuchnią w Ostrowie na takie same w Poznaniu zamienię. Półwiejska 36, Czaplicka. zdw 33 214

11 POKOJE UMEBL.

Miesięczne
pokoje wynajmuje Hotel Francuski. zdw 31 717

Pokoje
umeblowane także dla małżeństwa stale wynajmuje „Pawilon” Marszałka Focha 15. zdw 32 765

Pokój dwuosobowy umeblowany
duży frontowy na stałe do wynajęcia (małżeństwu niewykluczone) Matejki 4, II. ptr., lewo. zdw 32 866

Pokój
frontowy z osobnym wejściem, dwóm solidnym panom od 1. 8. wynajme, pościel pożądana. Rybaki 30, parter. zdw 32 820

Pokój
solidnemu panu wynajme. Mickiewicza 7, III., lewo. zdw 32 917

Wspólne
mieszkanie, utrzymanie młodzieży. Wrocławska 19, II., prawo. zdw 33 063

Pokój
frontowy ładnie umeblowany dla lepszego pana, niekrepującym wejściem wynajme od 1. 8. Skryta 13/14 III., lewo. zdw 33 210

Frontowy
duży słoneczny pokój z elektryką solidnemu panu wynajme. Ratajczaka 28, I. lewo. zdw 33 196

Pokój
umeblowany na 2 osoby od 1. 8. 29. Szulc, Poczta 12, II. ptr. zdw 33 193

Pokój
duży ul. Matejki, wysoki parter wynajme od 1. 10. dwóm paniom z całodziennym bardzo dobrą utrzymaniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 191

Pokój
frontowy, elektryka, wchód ze schodów wynajme lepszemu panu Polzin, Woźna II., II. zdw 33 190

Dwie solidne
panienki na pokój przyjmie zaraz Zgłoszenia do Kurjera zdw 33 252

Pokój
przyjezdnych 27 Grudnia 9, III. zdw 33 239

Pokój
dla 1—2 panów od 1. 8. Chwaliszewo 10, II. Łaziska. rw 6071

Pokój
umeblowany dla 1 lub 2 panów. Piotra Wawrzyniaka 32, II. prawo. zdw 33 440

Pokój
elegancki dla 2 panów, drugi wspólny dla panów, do wynajęcia. Niegolewskich 10, I. pietro, lewo. zdw 33 445

Pokój
umeblowany 2 osobom wynajme. Łakowa 19, I. prawo. zdw 33 444

Pokój
wspólny wynajme panu. Poznańska 27 a, IV., front, Janowski. zdw 33 469

Pokój
z balkonem, dobrze umeblowany, zaraz do wynajęcia. Wielkie Garbary 33, lewo, II. zdw 33 472

Niekrepujący
elektryczność, utrzymaniem zaraz. Kreta 6, III., prawo. zdw 33 471

Pokój
słoneczny dla 1 lub 2 osób, balkonowy, elektryczność, łazienka, odrestaurowany, od 1. 8. wynajme. Adres Kurjer zdw 33 475

Frontowy
umeblowany pokój wynajme zaraz. Wielka 6, II., prawo. zdw 33 458

Pokój
frontowy solidnemu panu wynajme. Półwiejska 3, III. pietro, prawy wchód. zdw 33 457

Śródmieście
pokój dla dwóch osób zaraz lub od 15. Ratajczak, Skarbowska 11, I. zdw 33 460

Pokój
na 2 osoby. Staszka 25, II., lewo zdw 33 391

Pokój
umeblowany tanio do wynajęcia Kraszewskiego 19, IV. prawo. zdw 33 238

Dwuosobowy
dla 1—2 panów pościel pożądana Plac Nowomiejski 5, dom ogroduwy, drugi wchód, II. prawo. zdw 33 235

Parterowy
pokój frontowy wolny zaraz. Rybaki 22, prawo. zdw 32 809

Matejki 58
III. pietro, pokój słoneczny z balkonem zaraz do wynajęcia. zdw 33 259

Pokój
wspólny panom. Łakowa 15, II. zdw 33 257

Pokój
czysty oddzielny. Kopernika 3, IV. prawe schody zdw 33 293

Pokój
wspólny panu. Dąbrowskiego 27 a Dorna. zdw 33 285

Pokój
wspólny wynajme Miekus, ul. Śniadeckich 6, parter, Łazarz. zdw 33 283

Pokój
dla dwóch inteligentnych panów do wynajęcia. Długa 4, parter, front, lewo. zdw 33 428

Pokój
elegancki, utrzymanie. Łakowa 16, I. prawo. zdw 33 432

Pokój
wynajme ewtl. na biuro. Zielona 3, I. lewo. zdw 33 429

Pokój
umeblowany solidnemu panu. — Łakowa 4 a, II. prawo. zdw 33 403

Pokój
wspólny. Wielkie Garbary 18, III. zdw 33 402

Pokój
do wynajęcia. 27 Grudnia 4, III. pietro, lewo. zdw 33 417

Pokój
front. wynajme. Szyperka 1, III. lewo. zdw 33 416

Elegancki
pokój wynajme na stałe zaraz inteligentowi. Patrona Jackowskiego 9, III. prawo. zdw 33 398

Pokój
umeblowany dla 2 panienek — panów do wynajęcia z utrzymaniem lub bez — zaraz. Kasperska, św. Wojciech 7, I. lewo. zdw 33 232

Pokój
umeblowany wolny zaraz. Romanowska, Mostowa 4. zdw 33 277

Pokój
solidnemu panu wynajme. Ogrodowa 19, parter, drugie drzwi, lewo. zdw 33 275

Pokój
dla panów wynajme. Stroma 26, IV. prawo. zdw 33 325

Pokój
z kuchnią w Junikowie zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 323

Pana
na wspólny pokój. Walczak, Wolnica 7. zdw 33 312

Solidnemu
panu pokój, elektryczność. Kwiatowa 9, III., lewo. zdw 33 353

Pokój
elegancki zaraz. Zgłoszenia po południu. Kowalska, Ratajczaka 11 a, 7. wejście, I. zdw 33 346

Pokój
dla inteligentnego pana do wynajęcia. Rohloff, Ogrodowa 5. zdw 33 342

Pokój
umeblowany dla dwóch panów do wynajęcia. Wielkie Garbary 50, parter, lewo. zdw 33 344

Pokój
balkonowy panom. Woźna 13 b, II., prawo. zdw 33 345

Pana
na wspólny pokój z całem utrzymaniem przyjme. — Plucińska, Szewska 12. zdw 33 356

Pokój
panu wynajme. Piekary 25, parter, lewo. zdw 33 363

Duży
ładny pokój dla inteligentnego pana lub pani zaraz. — Romana Szymańskiego 3, I. lewo. zdw 33 362

2 chłopców
gimnazjalnych z całem utrzymaniem przyjme na stancji. M. Sobkowiak, Wielkie Garbary 49. rw 6068

Pokój
dwuosobowy. Poplińskich 1a, III. lewo. zdw 33 347

Pana
na czysty wspólny pokój. Chwaliszewo, Sienna 4, II. lewo. zdw 33 354

Pokój
2 osobom wynajme. Poznańska 21 parter, lewo. zdw 33 352

Pokój
do wynajęcia. Zamkowa 5, III., Jaworska. zdw 33 350

Pokój
lepszemu panu z osobnym wejściem wynajme. Różana 23, I. pt. zdw 33 349

Pokój
umeblowany wynajme. Rom. Szymańskiego 3, II., pietro, prawo. zdw 33 367

Pokój
z osobnym wejściem wynajme. — Plac Sapieżyński 3, III., lewo. zdw 33 370

Słoneczny
pokój frontowy wynajme samotnym panom lub paniom. Półwiejska 13, II., prawo. zdw 33 371

Pokój
elegancki. Cieszkowskiego 8, III., prawo. zdw 33 448

Małżeństwu
wynajme pokój, używanie kuchni. „Fragut”, Kozia 21. zdw 33 432

Pokój
dla przyjezdnych i umeblowany. Półwiejska 33 a Sollich. zdw 33 295

Dwie
panienki na wspólny pokój, używaniem kuchni ewentl. własna pościelą tanió przyjme. Wolnica 4/5, I. lewo. zdw 33 340

Ładny
duży pokój lepszemu panu wynajme. Ogrodowa 4, parter, lewo. zdw 33 339

Pokój
bez pościeli dla panienki. Wodna 13, I. podwórze zdw 33 352

Pokój
umeblowany na stałe wynajme. Liebek, ul. Bukowska 43, dom ogroduwy, parter, prawo. zdw 33 330

Pokój
lepszy 2 panom. Łakowa 13, front II. ptr., prawo. zdw 33 331

Pokój
wynajme. Żupańskiego 19, parter lewo. zdw 33 329

Skład
kolonialny towaram, magła, mieszkaniem sprzedam. Gogulski, Żupańskiego 2. zdw 33 327

Pokój
umeblowany, światło elektr. dla pana miesięcznie lub tygodniowo. Fredry 4, II. ptr. zdw 33 396

Pokój
umeblowany 1. 8. wynajme. — Śniadeckich 22, II. ptr. prawo. zdw 33 393

Dwóch
panów na pokój. Kościelna 17, Świercz. jw 2289

Pokój
frontowy, elegancki dla 1—2 panów lub małżeństwa u osoby samotnej, elektryczność. — Wielkie Garbary 53, III., lewo. zdw 33 333

Pokój
frontowy dobrze umeblowany do wynajęcia od 1. 8. Piekary 10, II. prawo. zdw 33 335

Pokój
umeblowany dla jednego pana zaraz do wynajęcia. Kopernika 10, II. lewo. zdw 33 334

Elegancki
pokój zaraz wynajme. 27 Grudnia 5, III. pietro, prawo. zdw 33 357

Pokój
dobrze umeblowany, nowy dom, blisko centrum dla dwóch, względnie jednego lepszego pana. — Stroma 6, I. ptr. prawo. zdw 33 488

Pannę
przyjme na pokój. Hadyniak, Woźna 11, II. zdw 33 486

Pokój
meblowany i telefon przy ul. Szkolnej zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia ul. Wrocławska 33, drogerja. Pw 3936-31.57

Pokój
dla 1—2 panów zaraz do wynajęcia. światło elektryczne. Małeckiego 35, I. prawo. zdw 33 522

Solidnemu
panu pokój zaraz do wynajęcia. Św. Józefa 6, parter, lewo. zdw 33 523

Elegancki
pokój, wielki na dwie osoby do wynajęcia. W. Garbary 16, front. zdw 33 539

Pokój
duży na dwie osoby z utrzymaniem do wynajęcia. Zgłoszenia Wodna 14, fryzjer. zdw 33 533

Pokój
frontowy, dwuosobowy. Strzelecka 6, III. lewo. zdw 33 551

Pokój
umeblowany od 15. 8. dla 2 panów. Waly Jagielly 18, III., prawa zdw 33 633

Pokój
2 osobowy na stałe lub doby wynajme. Skryta 11 parter, lewo zdw 33 632

Pokój
dla pani do wynajęcia. Przemysłowa 41, w podwórzu, I. wchód, parter, prawo. zdw 33 588

Pokój
wynajme. Wierzbicice 38, I. lewo. zdw 33 582

Pokój
na kilka dni lub sierpień. Spokojna 29, parter. (główna brama). zdw 33 337

Wspólny
pokój panu. Morawska, Grochowe Łaki 7. zdw 33 360

Pokój
dwuosobowy. Romana Szymańskiego 7, I. zdw 33 359

Pokój
na 2 panów lub małżeństwa. Kwiatowa 13, II., lewo. zdw 33 358

Pokój
frontowy, umebl. do wynajęcia. Gorna, Szewska 9, II. zdw 33 375

Ogrodowa
19, III. lewo dla 1—2 osób. zdw 33 462

Frontowy
pokój, oświetlenie elektryczne wynajme panom. Guzdziolowa, Półwiejska 25. zdw 33 450

Wynajme
pokój dla panów Wierzbicice 37a, dom ogroduwy I. p., prawo. zdw 33 453

Pokój
frontowy na biuro lub lepszemu panu wynajme. Strzelecka 3, parter, prawo. zdw 33 452

Pokój
solidny, frontowy osobne wyjście dla 1—2 osób wolny zaraz lub 15. Wierzbicice 10, I. ptr. zdw 33 478

Pokój
umeblowany w centrum do wynajęcia. Ul. Sieroca 5/6, II. p., lewo. zdw 33 477

Pokój
wynajme. Plac Sapieżyński 2a, III., lewo. zdw 33 563

Pokój
dla jednego lub dwóch panów. Poplińskich 12 III., lewo. zdw 33 565

Pokój
umeblowany. Górna Wilda 67, III., lewo. zdw 33 561

„Informator”
poleca pokoje umeblowane od 30 złotych miesięcznie. Dla przyjezdnych złotych 3—5 dziennie. Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo). zdw 33 594</

Małżeństwo
poszukuje próżnego pokoju używaniem kuchni, najchętniej od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 33 612

Szuka
pokoju młode małżeństwo, kolejarz. Oferty Kurjer zdw 33 491

Próżnego
lub bardzo skromnie umeblowanego pokoju dla 3 osób z używaniem kuchni poszukuje się zaraz. Łaskawe oferty podaniem warunków Kurjer zdw 33 424

11. LOKALE

Ubikacji
na cele przemysłowe poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 32 832

Na biura
w centrum i lub więcej jasnych pokoi wynajmę. Zgłoszenia Kurjer zdw 32 890

Skład
trykotaży i bielizny w centrum, bardzo ruchliwy punkt dobrze zaprowadzony, towarami sprzedam do objęcia 40 tys. Oferty Kurjer zdw 33 067

Poszukuję
1 ubikacji sklepowej od frontu na pracownię obuwia. Czynsz zapłać za 1 rok z góry. Adres wskazać Kurjer zdw 32 498

Biuro
handlowe z telefonem i t. d. Plac Wolności do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 33 240

Ubikacje
sklepowe, duże i suche, w centrum zaraz do wydzierżawienia. Aleje Marcinkowskiego 15, zakład fryzjerski. zdw 33 357

14. DZIERŻAWY

Dzierżawy młyna
o przemiele 100-150 ctr na dobie w dobrej okolicy poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 32 769

Cukiernię - piekarnię
wydzierżawie z powodu choroby zaraz. Blisko warunki na miejscu. St. Wytyk, Kościeln. zdw 33 227

Stajnię
poszukuje w pobliżu św. Marcjana, 1-2 koni. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 369

Gospodarstwo
48 mórg bez żywego inwentarza, pełnym zniwem oddam na 12 lat w dzierżawę od właściciela, objęcie 3,000 zł kaucji. Strabel, Poznań, Wierzbiciec 43. zdw 33 598/9

Dom
z ogrodem, wolne 4 pokojowe mieszkanie spieszenie wydzierżawie. Adres wskazać Kurjer zdw 33 615

Dzierżawa
majątku ziemskiego, południe od Poznania, 900 mórg, bonitacja morgi 3,25 mk., tenuta 100 funtów, cena najniższej 160.000 zł. — Jax, Poznań, Ratajczaka 10. zdw 33 618

Poszukuję
dzierżawy 100-150 mórg blisko Poznania. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 33 496

15. LETNISKA

Jastarnia
willa Poznańska Bór najlepsza okolica, pełne morze i las, 10 minut od dworca poleca pokoje na sierpień, wrzesień. Zgłoszenia Poznań, Śniadeckich 1, Zygulski, lub na miejscu. zdw 32 624

Hel - Kuźnica
pensjonat skanalizowany, 2 plaże, las sosnowy. Cena 12 zł. Kuźnica, Wieckowska zdw 33 178

Zakopane - Bystre
Pokoje na sezon lato poleca willa „Anka”. dw 1220a

Zakopane
„Radowid” pensjonat z pięknym widokiem na góry, ogród, piękne tarasy, kuchnia wykwinna. ceny przystępne np 2621

Letnisko
willa Bosfor, Park, jezioro, 10 dziesięć, plaża rybołówstwo, tenis, kościół, kuchnia pierwszorzędna 8 zł dziennie. Od 1 sierpnia będą wolne pokoje. Adres poczta Tarnobrzeg - Podgórze maj. Barotow tel. 9 Dojazd autobusem Gł. browskiego 58 zdw 31 652

Puszczykowo
willa Ostoja poleca na sierpień pokoje z całodziennym utrzymaniem po cenie przystępnej. Zgłoszenia wprost do Puszczykowa lub Stow. św. Zyty, Poznań, Woźna 8. zdw 32 620

Zagórze pod Gdynią
pensjonat drowej Zedlewskiej u podnóża malowniczych lasów Szwajcarii Kaszubskiej, 1/2 minuty od stacji Rumja - Zagórze. Do Gdyni 18 pociągów dziennie. Pokój z utrzymaniem 3 zł dziennie. Sprzedam parcele budowlane 2 zł mtr. zdw 1411

Gdynia
Kamienna Góra, Polonia poleca pokoje z utrzymaniem po cenach przystępnych. nw 2806

Letnisko
w ładnej okolicy, w pobliżu Rawicza. Utrzymanie wraz z pokojem 6 zł dziennie od osoby. O ile więcej osób 5 zł. Smudzińska, Rawicz, Włp. — Podgórze, willa 9.

16. OSORISTE

Baczości
uprasza się byłych podoficerów 56 pułku piechoty (drugi pułk strzelc. Włp., o podanie swych adresów do oficera ewidencyjnego 56 p. p. nw 2782

Renety szampańskie
nieodciążone w smaku wina wzmacniające i na bezkwestię, gwarantowanej czystości. Najtaniej u Sarnowskiego, Ratusz (pod filarami). Zaprzysiężony dostawca win mszalnych. rw 5961

Unieważniam
prima weksel, mój akcept, na sumę 100 zł, platny 17. 8. 29 r., wystawca Ryszard Pitt, Antoni Napieralski, mistrz kowalski. Swarzędz. nw 2808

21. ZGUBY

Perełki białe
zgubiłam w sobotę 27. 7. w drodze z ul. św. Marcjana przez Aleje Marcinkowskiego do kościoła garnizonowego Łaskawego znalazłam uprasza się o oddanie przy kasie w ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 32 876/7

Skradziono
weksel na 850 zł, platny 1 września rb. w Kotowie, poczta Granowo, wystawiony przez p. Kuratowskiego dla firmy Łojewski bez zlecenia unieważniam. Łojewski, Poznań, Fredry 1. zdw 31 112

Młody kotek
czarny, biały, szary, białe łapki, zaginął, niedziele wieczorem około godz. 10 na Waly Kr. Jadwigi. Pan, który go podniósł, z balkonem proszę o zwrot za wynagrodzeniem. W. Kr. Jadwigi 5a. lewo lub prawo. zdw 33 542

22. ROZMAITE

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie tania firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 1726-052.46

Dziecko
dziewczę dwutygodniowe z inteligencji oddam na dobre wychowanie. Spieszne zgłoszenia do Kurjera zdw 33 040

Wydaje
prywatne obiady treściwe, suta na masle w dom poza dom z własną przyskłą. Kurdelska, Plac Nowomiejski 1. zdw 33 302

Fryzjerna
dla pań i panów w hotelu „Polonia” otwarta od 7-22. Także w niedziele i święta. bpw 394

Reparacje futer
solidnie i fachowo wykonuje taras nadzwyczaj korzystnie. Pospiech pożądanym, gdyż w okresie sezonowym panuje nawał pracy. Obecnie korzysta każdy z niskich cen. W. Królakiewicz, Podgórze 6. Pw 11 082-24.

Dyetyczno-klimatyczne Sanatorium
Dra St. Domańskiego w Olchowcach p. Sanok otwarte cały rok. Hydroterapia — Elektroterapia z uwzględnieniem ginekologii i położnictwa Choroby płucne wykluczone. Góry — las — rzeka. dw 6357

Parkiety
dostarcza nowe a stare reparuje oraz czyści telefon 25-34. zdw 30 712

Pensjonat dla przyjezdnych
Poznań, Gwarna 17, II. Pokoje umeblowane większe i mniejsze. Ceny przystępne. T. Rowecka. zdw 32 189

Abażury
elegancko obciążane. Skośna 16, w podwórzu. zdw 33 212

Uwaga! Tania i dobrze!
Powiększam rysunki, artystycznie wykonuje monogramy, maluje na jedwabiu, aksamicie, crepeszynie i płótnie (bacił), wykonuje dywany; mam oryginalne rysunki do haftowania (własnej kompozycji, z natury, kopii) oraz wykonuje czarne i kolorowe portrety z fotografii. Daje lekcje wypalania na tekturze i drzewie. Wzory proszę oglądać codziennie Woźna 18, w podwórzu. na lewo. III. ptr. zdw 33 211

Masażystka
dobra przyjemna masażystka poza domem. Zgłoszenia do Kurjera zdw 33 215

Obiadów darmol
nie wydaje, smaczne, obficie 1 zł. własne rzeźnictwo! Składowa 11. Restauracja. zdw 33 237

Dziecko
8 miesięczne na własne chłopiec oddam. Oferty Kurjer zdw 33 286

Wdowa
z 4 letnim chłopcem pragnie wyjechać na wieś do krawieckiego domowej, ceny bardzo przystępne. Zgłoszenia: Sperlchowa, Puszczykowo, willa Różanka. zdw 33 580

Biuro procesowe
Podgórze 7, I. piętro przyjmuję i załatwiam wszelkie sprawy podatkowe, mieszkaniowe hipoteczne, kontrakty, dzierżawy, sprawy sądowe itp. szybko i tanio. Przepisywanie na maszynie, powielanie, tłumaczenie języków obcych. Porad prawnych udziela darmo. zdw 33 446/7

Obiady znakomite

od złotych 1.50 do 3.50 z 4 dań z leguminami wykwiłniami. Iodami wydają Stołownia Szkoły Gospodarczej 1) św. Marcin 69 2) Aleje Marcinkowskiego 11 kuchnia zdrowia nw 2564/5

Obiady
smaczne, obficie po 30 groszy. — Półwiejska 9 b. I. piętro. zdw 33 466

Obiady
prywatne, smacznie i tanie 1,00 i 1,50. Polacze, Podgórze 14 zdw 33 463

Przeprawadzki
kawalerskie zwózki, szybko, tanio „Bagaż”, 27 Grudnia 16, telefon 25-20. zdw 33 897

Krawcowa
wykonuje szycie szybko tanio. Wieczorkówna, Kramarska 27, podwórze III. zdw 33 521

Futra
wszelkiego rodzaju damskie mekie wykonuje, modernizuje, repara je tanio, dobrze. Nowacki, Piekary 10. zdw 33 569

Mięso drożdżel
Centralina Michałowskiego dokonuje cudu, świnie tuż się bez trudu. Zadać wszędzie tylko w oryginalnym opakowaniu, nigdy luzno. rw 6078/9

23. OŻENKI

Właściciel
realności, fabrykant ożeni się z panną lub wdową do lat 45 z posagiem do 10 000 dolarów celem powiększenia fabryki w zamian zapisze połowę swego majątku wartości 35 000 dolarów. Listy Lwów. Poście restante „Legitima” nr. 36-77”. nw 2723

Poślubię
zamożną chrześcijankę, kulturalną, lat 32, przystojną, zamożną, przeszłość obojętna. Oferty zdw 31 942

Wdowa
inteligentna, samotna z własnym mieszkaniem poszukuje znajomości starszego pana, cel matrymonjalny. Oferty Kurjer zdw 33 216

Przyjaźni
kulturalnego-sympatycznego pana do lat 50, na lepszym stanowisku pragnie inteligentną, przystojną blondynką, posiadającą własne umeblowane mieszkanie oraz plac wartości 16 000 złotych. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 236

Przystojny
rzutki kupiec, lat 31, posiada 10 tys. gotówki szuka znajomości pań celem ożenku. Zgłoszenia Kurjer filja Stary Rynek rw 3065

Kawaler
lat 37, przystojny, trzeźwy, posiadający 10 tys. szuka znajomości pań celem ożenku. Panny lat 28-32 z bezaganną przeszłością wzrostu średniego, zasad niedzielskich, gospodarne, posiadające co najmniej majątku lub wyprawę raczą złożyć oferty z fotografią (która wracam) do Kurjera pod jw 2290. Rzecz traktuje poważnie.

Dobry ożenek
nie jest żadną sztuką magiczną! Trzeba starać się o wartywny wygląd a kawaler się znajdzie. Tytu przyjechało ich na Wystawę! Potrzebujesz nowych pantofelków, przyjdź na Gwarna 8 do Dutkiewicza! Kw 701

Dzielný
inteligent o bezaganną przeszłość, na stałym stanowisku szuka w celu matrymonjalnym panny lub wdówki Panie, mogące swym małym kapitałem pomódz do usamodzielnienia mają pierwszeństwo. Wieś mile widziana. Oferty Kurjer dw 1348

Dla
przystojnej, inteligentnej wdówki, w średnim wieku poszukuje się znajomości panów w starszym wieku. Panowie starsi, samotni, którym zależy na dobrej gospodarnej, oszczędnej żonie i odpowiedniej opiece zechcą się z całym zaufaniem zgłosić. Biuro „Wanda”, Fabryczna 35 a, IV. zdw 33 538

Dla
młodszej siostry, szatynki, panny, lat 27 inteligentnej, przystojnej, dobrze wychowanej, znajdującej się na gospodarstwie domowym i mającej obszernie wiadomości w pracach biurowych i kupieckich, dziedziczącej po rodzicach realność większej wartości względnie posag w gotówce, poszukuje na tej drodze meza inteligentnego i o prawym charakterze. Dyskretna zapewniona. Zgłoszenia proszę pod zw 33 576

Bardzo
przystojny, inteligentny kawaler, lat 28, szatyn, właściciel realności z dużym ogrodem i dobrze prosperującą fabryką w mieście powiatowym, szuka zamożnej panny tych samych zalet, w wieku od lat 18-28. Cel matrymonjalny. — Poważne nieanonimowe zgłoszenia z fotografią, za której zwrot ręczy słowem honoru, przysłać do ekspedycji Kurjera zdw 33 522

24. NAUKA

Kto
nauczy handlowca doskonale władającego językiem polskim? Wyczerpujące oferty Kurjer zdw 32 584

Angielskiej
konwersacji u rodowitego Anglika lub Angielki poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 32 791

Kursy
stenoграфии, księgowości otwieram 5 sierpnia. Kromczyńska, Ogrodowa 16. zdw 33 605

Kursy
stenoграфии, pisanie na maszynach, księgowości Tyran Zaworskiej, ul. Strzelecka 33, narożnik Placu Świętokrzyskiego i Jeżyca. Poznańska 28/30 bpw 411/2

Kursy
stenoграфии polskiej, niemieckiej, pisanie na maszynach, księgowości dla początkujących i uzupełniających miesięczne, kwartalne i półroczne Zgłoszenia przyjmuje Kancelaria Kursów Tyran-Zaworskiej, ul. Strzelecka 33, narożnik Pl. Świętokrzyskiego i Jeżyca Poznańska nr. 28/30 III. bpw 398/99

Młoda Angielka
pragnąc nauczyć się po polsku poszukuje umieszczenia we dworze w zamian za konwersację angielską. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 535

25. MUZYKA

Kto
udzieli mężczyźni w godzinach wieczornych lekcji gry na mandolinie. Oferty (honorarium) Kurjer zdw 32 585

Duet
Pianista i skrzypek z wielkim repertuarem mogą się zgłosić. Hotel Europejski, Ostrów, Włp. dw 1403

Skrzypek
rutynowany, repertuar wolny zaraz. Oferty Kurjer zdw 33 328

Gry
fortepianowej udzielam, fortepian do dwóch. Długa 4, skład cukierków zdw 33 566

27. SZUKA PRACY

Praczką
uczciwa i czysta poszukuje prania oraz posługi. Oferty Kurjer zdw 33 386

Komunalny
urzędnik-biuralista z czasów niemieckich, biegły w polskim i niemieckim, zaufany i rzetelny, żona, wiek 43, szuka, obojętnie gdzie, jakiegokolwiek odpowiedniej pracy choćby za samotnego. Poważne referencje, dobre świadectwa, wymagania skromne. Zgłoszenia z podaniem wynagrodzenia do Kurjera Pozn. zdw 33 575

Inteligentna

panienka władająca językiem polskim i niemieckim poszukuje posady jako ekspedientka z branży piekarsko-cukierniczej. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia do Kurjera zdw 33 427

Szofer
kawaler, początkujący, sumienny, trzeźwy, pracowity poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia pod „5396” do Reklam Polskiej, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 6. Kw 700

Krawcowa
dobra, szyje gustownie, tanio po domach. Oferty Kurjer zdw 33 420

Szofer
kawał, trzeźwy i sumienny poszukuje posady prywatnej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 33 487

Posługaczka
poszukuje posługi z praniem zaraz. Oferty Kurjer zdw 33 506

Panna
krawcowa poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 564

Młoda
inteligentna panienka, znająca język polski, niemiecki i rosyjski oraz szycie i haftowanie, poszukuje posady do dziecka zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 591

Panienka
znająca szycie, z zamiłowaniem do ekspedycji, szuka odpowiedniej posady. Łaskawe oferty Kurjer zdw 33 626

Inteligentna
panienka z praktyką poszukuje posady ekspedientki lub kasjerki. Oferty Kurjer zdw 33 494

Poszukuję
posługi po południu. Adres Kurjer zdw 33 622

Panienka
z praktyką, pisząca na maszynie, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 33 584

Lwopianin
zdolny, kwalifikowany kelner-bufetowicz poszukuje posady kierownika lub na rachunek restauracji, hotelu, kasyna, piwiarni, pensjonatu, sokoła, gwiazdy. Zgłoszenia: Restauracja Dworcowa, Sianki. zdw 33 581

Praczką
uczciwa i czysta poszukuje prania oraz posługi. Oferty Kurjer zdw 33 386

Komunalny
urzędnik-biuralista z czasów niemieckich, biegły w polskim i niemieckim, zaufany i rzetelny, żona, wiek 43, szuka, obojętnie gdzie, jakiegokolwiek odpowiedniej pracy choćby za samotnego. Poważne referencje, dobre świadectwa, wymagania skromne. Zgłoszenia z podaniem wynagrodzenia do Kurjera Pozn. zdw 33 575

Panienka
lat 21 z kursem szkoły gospodarstwa poszukuje posady na wiekszym majątku jako elewka początkująca od 1 września. Oferty Kurjer zdw 33 182

Cieśla
wykonuje wszelkie prace ciesielskie. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 202

Panna
uczciwa, czysta, poszukuje posady do dziecicy ze szyciem, zna także robotki. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 33 201

Szofer-kowal
zmieni posadę najchętniej z całym utrzymaniem. Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty proszę do Kurjera pod zdw 33 219

Posługaczka
porządna poszukuje posługi popołudniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 248

Cukiernik
samodzielny poszukuje posady ewent. zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 245

Technik dentystyczny
specjalista w zlocie i kauczuku, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 33 229

Służąca
z porządnej rodziny, czysta, pracowita z dobrymi świadectwami poszukuje posady od 1. 8. Oferty Kurjer zdw 33 225

Bufetowa
dzielna z kilkuletnią praktyką szuka posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia oferty Kurjer zdw 33 223

Książkowy
bilansista poszukuje posady, ustawia bilanse reguluje książki. Oferty Kurjer zdw 33 260

Czeladnik
kolodziejski obojętny w swym zawodzie poszukuje pracy miejscowości obojętna. Oferty Kurjer zdw 33 261

Młodszy biuralista
znający księgowość, pisze na maszynie oraz włada językiem niemieckim poszukuje posady za skromnym wynagrodzeniem. — miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 33 258

Poszukuję
od 1. 10. 29. odpowiedniego stanowiska z powodu likwidacji wielkiej firmy. W dotychczasowym miejscu zajmowałam się zakupem towarów, kalkulacją towarów, wyznaczaniem towarów i księgowością. Najlepszymi referencjami służe. Oferty Kurjer zdw 33 390

Inteligentna
panienka znająca język polski i niemiecki poszukuje posady do jednego dziecka najwyżej dwójga. Zgłoszenia do Kurjera zdw 33 428

Stenotypistka
licząca lat 20, przyjemnej powierzchowności, pisząca ortograficznie podług dyktanda, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 33 585

Inteligentna

na wskroś uczciwa panienka poszukuje posady do dziecicy z pomocą pani domu lub starszej osoby, zna prace gospodarstwa domowego. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 33 255

Inteligentna
uczciwa panienka z zamiłowaniem do kupiectwa poszukuje jakiegokolwiek posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 33 256

Ukończona
szkołę handlową szuka jakiegokolwiek posady biurowej. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 274

Panienka
poszukuje posady jako ekspedientka - bufetowa znająca dobrze Expresso. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 267

Czeladnik
rzeźniczy przyjeżdżający z Torunia z 3 letnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 33 322

Francuska
młoda przyjmie posadę na wieś. Oferty Kurjer zdw 33 307

Bufetowa
inteligentna pracownica przyjmie posadę do bufetu lub obsługi gości. Oferty Kurjer zdw 33 300

Biuralistka
roczną praktyką pisząca na maszynie poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 297

Skrzypek
z własnym repertuarem poszukuje posady. Oferty uprasza się do Kurjera Poznańskiego, filia Śródka śrw 50

Krawcowa
szuka posady do szycia, naprawy bielizny. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 338

Panienka
z lepszej rodziny, umiejąca gotować, szyc i prasować szyćwina bieliznę poszukuje odpowiedniej posady u lepszych państwa. — Oferty Kurjer zdw 33 442

Sierota
lat 26, inteligentna, uczciwa, znająca dokładnie gospodarstwo domowe, szuka odpowiedniej posady. Miejscowość obojętna. Łaskawe oferty Kurjer zdw 33 480

Początkująca
książkowa maszynista poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 33 465

Maszynistka
pisząca biegle na maszynie z ładnym charakterem pisma, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 32 645

Ślusarz narzędziowy
obeznany w matrycarni i wszelkich pracach wchodzących w zakres ślusarstwa maszynowego budowlanego, poszukuje odpowiedniego zajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 32 573

Ślusarz mechanik
obeznany dokładnie z fabryką zatworów do butelek i kronoków, poszukuje odpowiedniego zajęcia do fabryki wyłącznie trudniące się tem względnie browaru. Zgłoszenia Kurjer zdw 32 572

Książkowa
samodzielna znająca dokładnie żurnal amerykański i wszelkie prace biurowe pisząca biegle na maszynie poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 32 938

Biurowa
pisząca na maszynie, prosi o zajęcie. Zgłoszenia Kurjer zdw 33 144

Z kaucją
do 20 000 zł poszukuje stanowiska inkasenta, magazyniera lub t. p. w poważnym przedsiębiorstwie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 32 851

WILLA

komfortowa, mas. wybud. nowocześnie, 9 pokoi, kuchnia, łazienka, wiele przytulności, centr. ogrzewanie, kanalizacja, wodociąg, ciepła woda, gaz, urząd. do światła elektr., masywny budynek gospodarzy z garażem, ogród ozdobny i warzywny. Wygodna, piękna siedz. przy ładnej ulicy, w wzorowym porządku, nie wymag. żadnego remontu, cała z raz wolna, na sprzedaż wprost od właściciela. Miasto powiatowe i przemysłowe, 5 kwadransy koleją z Poznania dogodna komunikacja. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Pozn. pod zw 17 796

Pomocnika
malarskiego poszukuje K. Nieleziński, Czarnków, ul. Wielezińska, nr 2791

Gospodni-kucharka
w średnim wieku, sumienna, czysta i skromna, z znajomością dobrej kuchni, potrzebna na stałą posadę najpóźniej od 15. 8. r. b. do samotnego pana do większego miasta. Pokojowa do pomocy. Zgłoszenia z odpisami świadectw, podaniem pretensji i dołączeniem fotografii (która się zwraca) do "Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod 81.40. Pw 3922-31.40

Uczeń
piekarski potrzebny od pierwszego lub piętnastego sierpnia. B. Grzesiecki, Nojowo, pow. Szamotuły, zw 32 904

Dzielnie
fryzjerki i pomocnika poszukuje na dobrych warunkach Jan Nowak, Inowrocław, ul. Dworcowa 27. zw 32 862

Ekspedjentka
starsza, samodzielna, tylko z branży towarów krótkich zaraz potrzebna. Ul. Marszałka Focha 63. zw 32 683

Dziewczyna
uczniwa, silna, pracowita potrzebna na stałe do Apteki Fr. Ratajczaka 12. Zgłoszenia 4-6. zw 32 463

2 fryzjerki
dzielne w odulacji potrzebne. Głowacki, Kanałowa 16. zw 32 542

Stenotypistka
jedynie bardzo biegła ze stenografią polską możliwie także z niemiecką, potrzebna zaraz na 4 godziny dziennie. Oferty z dokładnym życiorysem, odpisami świadectw i żądanych wymagań uprasza się do Kurjera Poznańskiego pod nr 2783

Dziewczyna
d) dzieci, z całkowitem utrzymaniem, może się zgłosić. Pralnia, prasownia, ul. Kreta 22, r 6038

Posługaczka
uczniwa i czysta od godz. 7-12 przed południem potrzebna. Śniadeckich 30, parter, prawo. zw 6036/7

Uczeń
rzeźnicki z prowincji, z dobrej rodziny, może się zgłosić zaraz. Zgłoszenia: Wodna 2, Maczyński, młnstrz rzeźnicki. rw 6051/2

Pot nóg i pach
oraz niemą woni
usuwa puder i maść
Sudoral Chemergon

Dziewczyna
do ekspedycji potrzebna z odpowiedzialnością rodziców. Jadłodajnia, Górna Wilda 15. zw 33 585

Dziewczyna
z gotowaniem zaraz. Sw. Marcin 64, skład masła. zw 33 421

Panny krawcowe
do szycia maszyny i ręka potrzebne. Chwaliszewo 53/58. Józefowski. zw 33 419

Służąca
do wszelkich prac domowych potrzebna. Grunwaldzka 11, restauracja. zw 33 418

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna zaraz. Zgłoszenia 6-7 Mickiewicza 13, parter, lewo. zw 33 404

Ucznia lub uczeniec
do składu sprzętów kuchennych w Poznaniu poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zw 33 405

Służąca
akuratna, czysta do pracy domowej potrzebna. Zgłoszenia 7 do 8 wieczorem Kolejowa 57, I. zw 33 389

Potrzebna
służąca uczniwa, pracowita zaraz z gotowaniem. Bohu, ul. Marsz. Focha 85. zw 33 224

Młodsza
posługaczka do sprzątania pokoi od 8-11 zaraz. Fredry 4, II. ptr. zw 33 395

Podmistrz
do robót murarskich i betonowych, doświadczony, energiczny ze znajomością języka niemieckiego, poszukiwany przez poważną firmę budowlaną dla budowy w Warszawie. Zgłoszenia z podaniem dotychczasowej pracy, odpisami świadectw i wysokości wynagrodzenia sub. P. S. B. Warszawa, Biuro Ogłoszeń Piętraszka, Marszałkowska 115. nr 2798

Krawca
samodzielnego jako współnika, najchętniej gotówka przyjmie poważna firma. Oferty "Par", Al. Marcinkowskiego 11 pod 55.359. Pw 3938-55.359

Ucznia
syna uczniwych rodziców z odpowiednim wykształceniem - szkolnym do składu żelaza przyjmie zaraz A. Kryzan, Zbąszyń. Pw 3892-30.129

Poszukujemy
panów (nie) jak też domokrajnych do sprzedaży pokupnych artykułów. Znaczący na odpowiedź załączyc. Em-Ka-Werk, Mysłowice G/Sl. Pw 6367-71.438

Szoferów
na taksówkę przyjmuje "Autouch". Osobiste zgłoszenia ze świadectwami i referencjami od godz. 10-13. Al. Marsz. Focha narożnik ul. Palacza. Pw 3826-30.126

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Andrys, G. Wilda 95. zw 32 953

Gospodyni
kucharki dobrze gotującej uczniwej poszukuje kawaler do Poznania. Zgłoszenia Kurjer zw 33 059

Kucharka
samodzielną z bardzo dobrem gotowaniem i z dobrimi świadectwami do bezdzietnego małżeństwa na stałą posadę na prowincję potrzebna od 1. 9. 29 r. b. najchętniej wiejska. Zgłoszenia do Kurjera Poznańsk. dp 1371

Książkowa-kasjerka
która samodzielnie prowadzi żurnal amerykański, potrzebna zaraz lub później na wieś. Zgłoszenia tylko na piśmie z życiorysem, odpisami świadectw i żądaniem pensji przyjmujcie Bank Zbożowy, Tow. Akc., Poznań, Plac Wolności 8, II. Zgłoszenia nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. zw 33 583

Dziewczyna
czysta, uczniwa, pracowita potrzebna zaraz. Jańczakowa, Poczta 33. zw 33 388

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna. Winiarnia, Śniadalska Fredry 6. zw 33 455

Służąca
czysta, uczniwa, dobrze gotować potrzebna. Winiarnia, Śniadalska Fredry 6. zw 33 456

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna. Piekarny 10, Nowacka. zw 33 567

Szofer
na dorożkę, doświadczony kierowca, może się zgłosić (tylko 7-9 wieczorem). Maleckiego 11, III. wprost. zw 33 392

Służąca
samodzielnego gotowaniem, czysta, z dobrimi świadectwami, może się zaraz zgłosić. Mrugałki, ul. Grobla 29. zw 33 410

Palacz-maszynista
z długoletnią praktyką ślusarz, obeznany z obsługą nowej lokomobil Lanza 75/100 K. S. z dobrimi poleceniami może się zaraz zgłosić. Młyn Parowy, W. Drozdowski, Barcin, pow. Szubin dw 1410

Służąca
z gotowaniem potrzebna od 1. 8. 1929. Buśko, Piekary 22/23. zw 33 187

Fryzjerka
dobra siła może się zaraz zgłosić W. Grabarski, Jeżycka 2. zw 33 246

Dziewczyna
do dzieci, zdrowa, czysta i religijna umiejąca szyc, prasować i cerować najchętniej z prowincji potrzebna od 15 sierpnia r. b. Piśmienne zgłoszenia z życiorysem, fotografią i podaniem wysokości wymaganej pensji przyjmuje H. Sitarkówna, Poznań, Plac Lipowy 3. zw 33 244

Potrzebna
panienka lat 16-18. Zgłoszenia pomiędzy 16-18. Park Rozrywkowy, pierwszy pawilon, prawo. zw 33 241

Pomocnik fryzjerski
samodzielną, trzeźwą, strzyżącą dobrze fryzury damskie potrzebny od 5 sierpnia. Placę tygodniowo 25 zł i wszystko wolne. Reinke, Barcin. zw 33 233

Fotografistka
z całym utrzymaniem może się zaraz zgłosić. Zgłoszenia wraz z podaniem pensji proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zw 33 232

Dziewczyna
z dobrem gotowaniem może się zgłosić. B-cia Nitecy, Ślusarska 7. zw 33 431

Szlifierz
do wyrobów złotych i srebrnych zaraz potrzebny K. Kaczmarek, złotnik, jubiler, Poznań, Wały Zygmunta Augusta 3. zw 33 536

Uczeń
może się zaraz zgłosić. Piekarnia-Cukiernia, Chwaliszewo 17. zw 33 586/7

Fryzjerski
pomocnik dobra siła może się zaraz zgłosić. W Grabowski, Jeżycka 2. zw 33 490

Starszy
pan poszukuje przyzwoitej służącej, aby i w składzie pomagała, skład naczyń kuchennych, Jeskego 2, od 2-7. zw 33 381

Uczeń
do ślusarsko-automobilowego zawodu może się zgłosić. Poznań, Skośna 16, telefon 16-13, warsztat mechaiczny samochodowy. zw 33 330/31

Pomocnik
obuwniczy potrzebny zaraz na wszelką pracę. Szmarzewskiego 37 I ptr. lewo. Zgłoszenia od godz. 8 do 9 wieczorem. zw 33 205/6

Dziewczyna
z samodzielnym gotowaniem, czysta, dobrze polecona potrzebna zaraz. Płoszajska, Poczta 5, skład obuwia. zw 33 513

Chłopiec
do posyłek, który pracował u adwokata może się zaraz zgłosić u adwokatów Dr. Afendy i Dr. Dembeckiego, Plac Sapiżyński 5. zw 33 504

Służąca
potrzebna zaraz ul. Mostowa 31, front, IV. lewo. rw 6975

Szwaczka
(bieliżniarka) na pracę poza dom potrzebna zaraz. Zgłoszenia do firmy Karolewski & Pluciński, Poznań, Stary Rynek 6. rw 6077

Posługaczka
potrzebna od 1. 8. Kowalski, St. Rynek 71/72. rw 6080

Panienska
14-16 lat która ma zamiar wyuczyć się haftów może się zgłosić. Adres wskaże Kurjer zw 33 434

Kino „CORSO“, ul. Wielka 21
Bitwa morską
przy wyspach Falklandzkich
(Tragedja nocy 8 grudnia 1914)
zw 17900

Nauczycielka
wychowawczyni do trojga dzieci 5, 7, 9 lat, celem przygotowania dziewczynki do I. klasy gimnazji, potrzebna od 1 września. Zgłoszenia z wymaganiami przyjmujcie. Majetność Gałązki Małe, powiat Pleszew. dw 1398

Biuralistka
poszukuje posady. - Zgłoszenia "Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod 55.351. Pw 3919-55.351

Stenotypistki
rutynowanej, piszącej biegle na maszynie Remington poszukujemy natychmiast Zgłoszenia z odpisami świadectw i warunków pracy prosimy skierować do Kurjera Poznańskiego zw 33 198

Potrzebuję
służącej. Matejki 45, II. lewo. zw 33 263

Dziewczyna
do posługi do lat 16 uczniwa z porządnego domu może się zgłosić. Fellmann, Szajcarska 18, u pp. Janiszewskich. zw 33 186

Starsza
służąca do samotnego nauczyciela na wieś potrzebna zaraz. Alojzy Kurczewski, nauczyciel, Izdebnu, poczta Rogowo, pow. Żnin. zw 33 183

Ekspedjentka
z konfekcji damskiej zaraz potrzebna. Firma Kwaśny i S-ka, ul. Rynkowa. rw 6053

Pomocnik
fryzjerski może się zgłosić. 8. Rochowiak, ul. Łazarska 40, obok drogerji. zw 33 253

Porządną
dziewczynę z gotowaniem do wszystkiego przyjmie. Pensja według umowy. Zgłoszenia do Kurjera zw 33 251

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz F. Zbiński, Śmigłej, Lipowa 4. zw 33 264

Poszukuję
tapicera, który jest na garnitury klubowe, kanapy salonowe, leżanki i wszelkie inne prace wykonuje, które zachodzą w branży tapicerskiej. Zgłoszenia Kurjer zw 33 249

Stała
posadę dam temu, kto wypożyczy 3-5.000 zł gwarancją zapewnioną. Gdzie? wskaże Kurjer zw 33 284

Dziewczyna
czysta, uczniwa, pracowita potrzebna zaraz. Jańczakowa, Poczta 33. zw 33 388

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna. Winiarnia, Śniadalska Fredry 6. zw 33 455

Służąca
czysta, uczniwa, dobrze gotować potrzebna. Winiarnia, Śniadalska Fredry 6. zw 33 456

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna. Piekarny 10, Nowacka. zw 33 567

Szofer
na dorożkę, doświadczony kierowca, może się zgłosić (tylko 7-9 wieczorem). Maleckiego 11, III. wprost. zw 33 392

Służąca
samodzielnego gotowaniem, czysta, z dobrimi świadectwami, może się zaraz zgłosić. Mrugałki, ul. Grobla 29. zw 33 410

Palacz-maszynista
z długoletnią praktyką ślusarz, obeznany z obsługą nowej lokomobil Lanza 75/100 K. S. z dobrimi poleceniami może się zaraz zgłosić. Młyn Parowy, W. Drozdowski, Barcin, pow. Szubin dw 1410

Panienska
inteligentna przyjmie jakakolwiek prace na 3 godz. w południe. Oferty Kurjer zw 32 823

Ślusarz
narzędziowy pewny w swoim zawodzie szuka pracy. Oferty Kurjer zw 32 852

Inteligentna
panienka z prowincji, mająca nieco praktyki szuka posady w piekarni, cukierni lub pokrewnym zawodzie. Zgłoszenia Kurjer zw 32 421

Inwalida
wojenny poszukuje jakiegokolwiek posady w przedsiębiorstwie za kaucją 1.000-1.500 zł. Zgłoszenia Kurjer zw 32 442

Mistrz
ceglarski z 25-letnią praktyką, znający wszechstronnie swój zawód poszukuje posady od zaraz. Kurjer zw 32 414

Inteligentne
panie poszukują posady, które już pracowały w cukierni i restauracji. Okolica obojętna 1. 8. Oferty Kurjer zw 32 599

Poszukuje
posady jako pielęgniarz dla chorych cielesnych lub umysłowo prywatnie. Zgłoszenia Kurjer zw 31 776

Sierota
szuka posługi od 1. 8. na cały dzień. Oferty Kurjer zw 33 083

Polecam
dziewczyny z gotowaniem. Krantzowa, Ratajczaka 2. Telefon 28-17 zw 33 094

Poszukuje
posady jako kowal-szofer kawaler, dobry fachowiec, trzeźwy, sumienny. Zgłoszenia Kurjer zw 33 100

Panienska
która pracowała u kuśnierza poszukuje posady stałej od 1. 8. Oferty Kurjer zw 32 747/8

2.000 zł
wypożyczyć za utrzymanie posady inkasenta lub biurowego. Kurjer zw 32 946

Dziewczyna
która samodzielnie gotuje szuka pracy do wszystkiego od 1. 8. Zgłoszenia do Kurjera zw 32 608

Syna
mego 15-letniego, zdrowego, silnego, pragnę dać w naukę puszkarstwa. Łaskawe zgłoszenia: S. K. Ziółkowski, Księgarnia Janowiec, Rynek 6. nw 2781

Absolwentka
Szkoły Handlowej, z ładnym charakterem pisma, znająca stenografię i umiejąca pisać na maszynie, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański pod zw 33 157

Absolwent
kursu handlowego, posiadający maturę gimnazjalną oraz 10 trymestrów filoz., poszukuje od 15. 8. jakiegokolwiek stałej posady w większym mieście Wielkopolski lub Pomorza. Zgłoszenia Kurjer Pozn. bpw 505

Dziewczyna
uczniwa i pracowita poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem od 1. 8. Zgłoszenia Kurjer zw 33 030

Pracząca
poleca się poza dom. Oferty Kurjer zw 32 750

Kucharka
samodzielną szuka posady od 1. 8. Oferty Kurjer zw 32 817

Kucharka
wiejska do samotnej osoby szuka posady. Oferty Kurjer zw 32 816

Maturzystka
poszukuje jakiegokolwiek posady na sierpień i wrzesień. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zw 32 814

Ekspedjentka
z branży kolonialnej z czteroletnią praktyką poszukuje posady od pierwszego sierpnia. Łaskawe oferty Kurjer zw 32 834

Początkująca
maszynistka poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer zw 32 870

28 WOLNYCH MIEJSC

Handlowca
energiczny poszukuje, znajomość księgowości, doświadczenie kupieckie, wykształcenie uniwersyteckie. Zgłoszenia: Bolesława, Kantaka 6, I. piętro, 7-9 wieczorem. zw 33 409

Poszukiwana zaraz na wieś sekretarka
polsko-niemiecka. Ofertę z podaniem pensji do Kurjera zw 17901

Poszukuje
dziewczyna do wszystkiego uczniwa, czysta dobrze polecona, z dobrem gotowaniem. Wiadomość u Barwińskiego 1, I. piętro, prawo, po południu. zw 32 853

Poszukuje
dziewczyny, gotowaniem od 1. 8. Zgłoszenia wieczorem 7-8 Siebert, Półwiejska 10. zw 33 276

Poszukuje
się starszej kobiety do dziecka od 1 sierpnia. Zgłoszenia: Strzelecka 11, II. piętro, lewo. zw 33 270

Samodzielny
cukiernik i 2 uczni piekarskich potrzebni zaraz. L. Kaczmarek, piekarnia, Plac Światokrzyski 4. zw 33 269

Przyjmę
panienkę na pokój Stary Rynek 10, wchód Kurzanoga IV. zw 33 319

Służąca
uczniwa z gotowaniem potrzebna od 1. 8. Sw. Wojciech 5, parter, lewo. zw 33 313

Młodszy
ekspedjent, najchętniej z branży spedytorskiej potrzebny. Zgłoszenia piśmienne skierować do firmy W. Mewes, Nast., sw. Wojciech 1. zw 33 812

Potrzebna
dziewczyna do wszystkiego uczniwa, czysta dobrze polecona, z dobrem gotowaniem. Wiadomość u Barwińskiego 1, I. piętro, prawo, po południu. zw 32 853

Poszukuje
dziewczyny, gotowaniem od 1. 8. Zgłoszenia wieczorem 7-8 Siebert, Półwiejska 10. zw 33 276

Poszukuje
się starszej kobiety do dziecka od 1 sierpnia. Zgłoszenia: Strzelecka 11, II. piętro, lewo. zw 33 270

Samodzielny
cukiernik i 2 uczni piekarskich potrzebni zaraz. L. Kaczmarek, piekarnia, Plac Światokrzyski 4. zw 33 269

Przyjmę
panienkę na pokój Stary Rynek 10, wchód Kurzanoga IV. zw 33 319

Służąca
uczniwa z gotowaniem potrzebna od 1. 8. Sw. Wojciech 5, parter, lewo. zw 33 313

Młodszy
ekspedjent, najchętniej z branży spedytorskiej potrzebny. Zgłoszenia piśmienne skierować do firmy W. Mewes, Nast., sw. Wojciech 1. zw 33 812

Agent-wojażera
poszukuje znana i dobrze zaprowadzona paczkarnia herbaty i Pomorza i Poznańskie Reflektuje się tylko na siły pierwszorzędne. Oferty pod „Herbata“, do Biura Ogłoszeń Metzla, Warszawa, Jasna 17. nw 2694

Służąca
młodsza, porządna cokolwiek gotowaniem potrzebna. Zaczysze 2, parter, róg Jasnej. zw 33 570

Krawcowa i kuśnierka
zaraz potrzebne. B. Schultz, Gwarna 16, mistrz kuśnierski. zw 33 543

2 uczni biurowych
o ile możliwości z ukończoną Szkołą Handlową może się zaraz zgłosić. Zgłoszenia z odpisami świadectw do Kurjera zw 33 514

Biegła stenotypistka
polsko-niemiecką, potrzebna natychmiast na 6 tygodniowe zastępstwo. Zgłoszenia Kurjer zw 33 512

Chłopiec
do posyłek potrzebny zaraz. Wabiszewski, Słowackiego 25. zw 33 304

Posługaczka
potrzebna. Jeżycka 35, wysoki parter, prawo. zw 33 299

Kucharka
z znajomością dobrej kuchni restauracyjnej, bufetu zimnego, na stałą posadę zaraz potrzebna. Restauracja - Cukiernia „Europa“, Marszałka Focha 4. zw 33 348

Posługaczka
młodsza przed południem potrzebna. Słowackiego 25, I. zw 33 341

Pomocnika
obuwniczego na wszelką pracę przyjmie. Wolnica 6. zw 33 343

Dzielne
szwaczki na bieliznę i fartuchy mogą się zaraz zgłosić. Wroniecka 3, I. p., front. rw 6067

Panienski
młode, ładne potrzebne z kaucją do strzelnicy. Wróblewska, Matejki 52. zw 33 607

Pokojowa
młodsza, uczniwa może się zgłosić. Hotel Royal, sw. Marcin 38 zw 33 621

Młodszy
pomocnik fryzjerski potrzebny zaraz. Jankowski, Poznań, Wolnica 7. zw 33 511

Poszukuje
się do natychmiastowego wstąpienia silnego, trzeźwego i pracowitego robotnika z dobrimi referencjami. Osobiste zgłoszenia do firmy „Textil Krajowy“, wł. B-cia Rutenberg, Poznań, ul. Wielka 21, I. piętro, front. zw 33 527

Służąca
dobrze polecona z gotowaniem od 1. 8. Nowakowa, Półwiejska 39, III., lewo. zw 33 526

Ręczniarka
młodsza potrzebna. Jan Pluciński, Stary Rynek 51. rw 6069

Chłopiec
16 letni do posyłek potrzebny. - Skład cukierków, Wrocławska 32 zw 33 364

Gospodyni
kucharki, pokojowe, dziewczyny z gotowaniem polecam. Pośredniczką posad Wiktorja Puszcowa, sw. Marcin 16/17. zw 33 366

Potrzebne
zdolne sukniarki i okryciarki. - Aleje Marcinkowskiego 3 a, II. piętro, lewo. zw 33 483

Posługaczka
młodsza na pół dnia potrzebna. Szewska 19, III. lewo. rw 6072

Szlifierz
do wyrobów złotych i srebrnych zaraz potrzebny K. Kaczmarek, złotnik, jubiler, Poznań, Wały Zygmunta Augusta 3. zw 33 536

Uczeń
może